ZONDER RUIMTE GEEN BEWEGING

OMGEVINGSVISIE BUITENGEBIED LAARBEEK
NOTA VAN BEANTWOORDING EN WIJZIGING
OKTOBER 2021

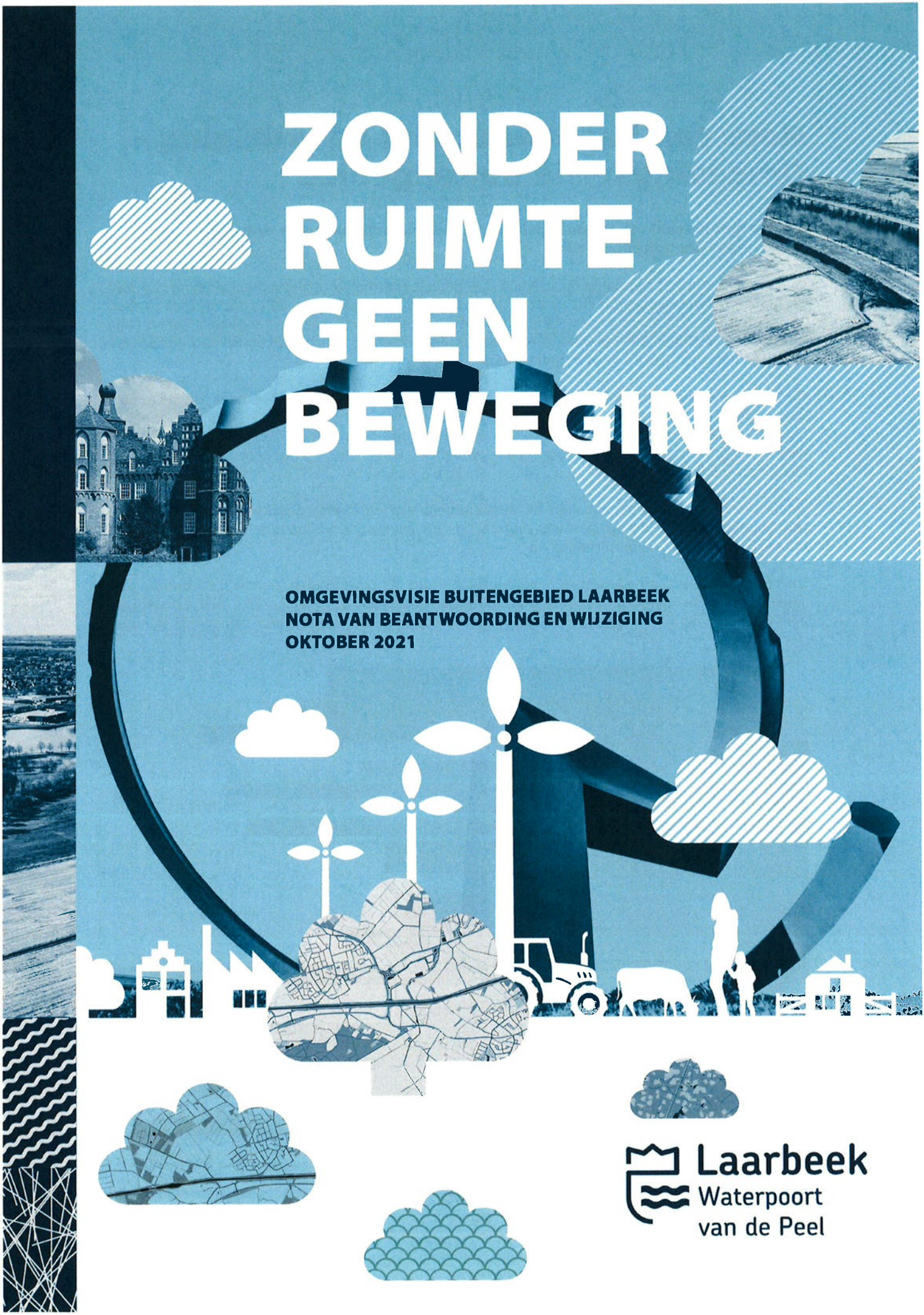

Laarbeek
Waterpoort
van de Peel

Nota van beantwoording en wijziging - Omgevingsvisie buitengebied

Notitie met betrekking tot de ingebrachte zienswijzen inzake de ontwerp-omgevingsvisie buitengebied

Overeenkomstig het bepaalde in artikel 1.3.1 Besluit ruimtelijke ordening en afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht heeft met ingang van maandag 5 juli 2021 tot en met zondag 12 september 2021 voor een ieder de ontwerp-omgevingsvisie buitengebied ter inzage gelegen. In verband met de vakantieperiode is de wettelijke terinzagetermijn van zes weken verlengd met vier weken (totaal tien weken).

De tervisielegging is overeenkomstig het bepaalde in de voornoemde wetsartikelen bekendgemaakt in de editie van het Gemeenteblad van vrijdag 2 juli 2021, in de Mooi Laarbeek-krant van donderdag 1 juli 2021 en donderdag 5 augustus 2021 (de verlenging) en langs elektronische weg (op de website van de gemeente Laarbeek en www.ruimtelijkeplannen.nl).

Daarbij is mededeling gedaan van de bevoegdheid van een ieder gedurende de termijn van terinzagelegging schriftelijk dan wel mondeling een zienswijze kenbaar te maken omtrent de ontwerp-omgevingsvisie buitengebied.

Inzake de ontwerp-omgevingsvisie buitengebied zijn 35 schriftelijke zienswijzen ontvangen. Twee zienswijzen zijn door meerdere reclamanten ingediend (nr. 34 en 35). Alle zienswijzen zijn als ontvankelijk aangemerkt. De volgende reclamanten hebben een zienswijze kenbaar gemaakt:

1. [redacted]
2.
3.
4.

[redacted]

Onderstaand wordt samenvattend de ingebrachte zienswijze weergegeven en direct aansluitend van een reactie voorzien. Het feit dat de zienswijze gecomprimeerd is weergegeven betekent niet dat die onderdelen van de zienswijze die niet expliciet worden genoemd, niet in de beoordeling zijn betrokken. De zienswijze is geheel beoordeeld. De onderstreepte passages geven aanleiding tot aanpassing van de ontwerp-omgevingsvisie buitengebied. Deze aanpassingen zijn tevens verzameld in het aangehechte overzicht van de voorgestelde wijzigingen.

[redacted]

Zienswijze

A. De stichting onderschrijft het belang van het behoud en conservering van het kasteel en het omringende landschap. De stichting gaat ervan uit dat de gemeente ook haar verantwoordelijkheid neemt ten aanzien van de duurzame instandhouding van de lanenstructuur rondom het kasteel en de Croylaan. Deze bomen zijn grotendeels eigendom van de gemeente Laarbeek.
B. Reclamant onderschrijft het weren van grootschalige ontwikkelingen op het gebied van zonneparken en windmolens binnen het 'Historisch landschap'.
C. De biologische en innovatieve varianten van landbouw van landbouw mogen niet dwingend worden opgelegd. Ze moeten namelijk wel passen binnen de economische haalbaarheid van de agrarische ondernemers.
D. Teeltondersteunende voorzieningen hoger dan 1,5 meter moeten in de toekomst mogelijk blijven voor zowel bestaande als nieuwe voorzieningen. Voor de stichting is het essentieel dat de gebruikers van haar landbouwgronden een economisch rendabele bedrijfsvoering kunnen voeren zonder dat daar beperkingen aan worden gesteld. Zonder deze agrarische ondernemers kan het landgoed niet in stand worden gehouden.
E. De stichting acht het van groot belang dat de gemeente naast het faciliteren van nieuwe zorgboerderijen, ook andere niet-agrarische functies toestaat. Een ruime wijzigingsbevoegdheid voor agrarische bedrijfsgebouwen waarbij de huidige agrarische bestemming kan worden omgezet naar andere bestemmingen (zoals wonen, alternatieve

woonvormen en andere bedrijfsbestemmingen e.a.) is essentieel voor het voortbestaan en de instandhouding van het landgoed.

F. De wegen rondom landgoed Croy worden veel gebruikt voor het plaatselijk verkeer. Het deel van de Croylaan vanaf Laag Strijp tot aan de Goorloop zou kunnen worden ingericht als fietsstraat waarbij de auto te gast is. Hiermee kunnen ook de bijzondere omgeving en waarden rondom het kasteel worden benadrukt.

G. Het realiseren van de gepresenteerde visie, zoals de bescherming van de cultuurhistorie, het realiseren van kringlooplandbouw en het aantrekkelijk houden van het buitengebied, vraagt om een nauwe samenwerking van alle betrokkenen. De stichting is graag bereid om hierin actief te participeren.

Reactie

A. De gemeente Laarbeek is eigenaar van diverse lanen rond kasteel Croy. Vanzelfsprekend neemt de gemeente haar verantwoordelijkheid als het gaat om behoud, beheer, onderhoud en veiligheid van de bomen. Dit doet de gemeente conform het gemeentelijke bomenbeleidsplan. Mocht vervanging van bomen op enig moment noodzakelijk zijn, dan wordt ingezet op behoud van het karakteristieke beeld en daarvoor nieuwe bomen planten. De grootte van de huidige bomen in relatie tot de smalle berm is wel een aandachtspunt.

B. Fijn dat reclamant de bescherming van het historisch landschap rond Croy tegen grootschalige ontwikkelingen kan waarderen.

C. Deze alternatieve vormen van landbouw worden niet dwingend opgelegd. De bestaande rechten van agrarisch ondernemers - o.a. vastgelegd in het bestemmingsplan - worden immers niet aangetast. Maar agrariërs die de overstap naar alternatieve landbouw wél willen maken, worden door de gemeente planologisch ondersteund.

D. De gemeente vindt hogere teeltondersteunende voorzieningen in een kleinschalig historisch landschap niet passend. Het is naar de mening van de gemeente niet mogelijk om enerzijds het landschap te beschermen tegen visuele verstoring en anderzijds de economische bedrijfsvoering van agrarische bedrijven alle ruimte te bieden. Er dienen keuzes te worden gemaakt. Ook met lagere teeltondersteunende voorzieningen is een n rendabele bedrijfsexploitatie mogelijk.

E. Het is de essentie van de beoogde brede plattelandsbestemming om meerdere functies met een directe titel in het omgevingsplan toe te staan, niet alleen zorgboerderijen. Deze omzetting zal samen met de provincie Noord-Brabant worden vormgegeven. De reikwijdte van de brede plattelandsbestemming zal met name afhankelijk zijn van de beleidsruimte die de provincie Noord-Brabant zal bieden.

F. De gemeente begrijpt de reactie van reclamant. Een fietsstraat wordt overwogen op trajecten waarbij het aandeel fietsverkeer vele malen hoger is dan het aandeel gemotoriseerd verkeer. Dat is in de omgeving van Croy niet het geval. Bovendien moet in deze omgeving ook rekening worden gehouden met landbouwverkeer en toeleverend vrachtverkeer. De gemeente schat in dat met de introductie van een fietsstraat schijnveiligheid wordt gecreëerd voor de (recreatieve) fietser.

G. De gemeente waardeert de aangeboden hulp van de stichting.

[redacted]

Zienswijze

A. De ontwerp-omgevingsvisie is beoordeeld aan de hand van de provinciale Interim Omgevingsverordening (IOV) en Ontwerp-Omgevingsverordening. De doelen en ambities in de gemeentelijke omgevingsvisie sluiten veelal goed aan bij de provinciale doelen en ambities. De gemeentelijke omgevingsvisie heeft een duidelijke opzet en werkwijze. De gehanteerde gebiedsindeling en de bijbehorende typeringen van de gebieden zijn op hoofdlijnen herkenbaar. De gekozen vorm, werkwijze en systematiek zijn toegankelijk, overzichtelijk en burgergericht.

B. In de visie gaat de gemeente ervan uit dat de Omgevingswet in werking treedt per 1 januari 2022. Dat wordt zoals het er nu naar uitziet, 1 juli 2022.

C. De visie is niet van toepassing op de vier kernen van Laarbeek. Door de sterke verwevenheid van stad en platteland spelen op het snijvlak, op de overgang van stad (kern) naar land, echter de nodige vraagstukken. De landelijke en stedelijke opgaven zijn daardoor niet in samenhang met elkaar bezien, denk aan de uitwerking van de verhoogde bouwopgave. Ook wordt aandacht gevraagd voor de gemeentegrens-overstijgende ontwikkelingen en deze af te stemmen met de aangrenzende gemeenten.

D. De visie stelt zich ten doel het karakter van het buitengebied te behouden en te versterken. De landelijke signatuur van Laarbeek is - volgens de visie - gebaat bij duidelijk onderscheidbare kernen. De bebouwingsvrije zone tussen de kernen past in die gedachte. Nieuwe Ruimte voor Ruimte-woningen evenals nieuwe woonvormen zijn uitsluitend toelaatbaar aan de rand van kernen. Ook wordt de gebiedsvisie van bebouwingsconcentraties ingetrokken, teneinde de kwaliteit van historische bebouwingsconcentraties te behouden en onnodige verdere verdichting te voorkomen. Deze beleidswijzigingen passen binnen het provinciaal beleid en zijn een goed voorbeeld van zorgvuldig ruimtegebruik.

E. In de visie wordt een 'brede plattelandsbestemming' geïntroduceerd om invulling te geven aan de transformatie van het buitengebied. De brede plattelandsbestemming is een katalysator om functieverandering in het buitengebied te bevorderen. Het gaat om een verregaande vorm van functiemenging, afgestemd op de kenmerken van het gebied. Pas als deze bestemming in een omgevingsplan is uitgewerkt, ontstaan er rechtsgevolgen en kan pas echt worden aangegeven hoe deze bestemming zich verhoudt met het provinciale ruimtelijke beleidskader. Vanuit [redacted] oogpunt is het zaak de vinger aan de pols te houden. Enerzijds om eventuele strijdigheid met de Omgevingsverordening tijdig op te merken en anderzijds om te bezien hoe de uitwerking van een dergelijke bestemming kan worden ondersteund.

F. Het verkeerslichtmodel verschaft een goed overzicht van de ontwikkelkansen binnen de acht gebieden. De [redacted] merkt op dat het overzicht in paragraaf 7.10 ten aanzien van het historisch landschap, niet overeenstemt met de 'oranje categorie' in paragraaf 7.8.

G. Voor de functies in de oranje categorie dient in een later stadium alsnog een afweging plaats te vinden. De [redacted] ziet het als een uitdaging om de oranje categorie zo beperkt mogelijk te houden en de ruimtelijke afweging naar voren te halen. Reclamant verzoekt daar zoveel mogelijk invulling aan te geven.

H. Twee gebieden zijn aangewezen als zogenaamde 'toekomstbestendige agrarische ontwikkelgebieden'. Ten aanzien hiervan wordt opgemerkt dat het provinciaal landbouwbeleid vooralsnog ongewijzigd is en maatvoering en ontwikkelmogelijkheden begrensd zijn (1,5 hectare en in activiteiten). Ten tweede wordt opgemerkt dat de landbouwkundige opgave, de energieopgave, de waterhuishoudkundige situatie en de cultuurhistorische waarden binnen deze gebieden mogelijk met elkaar in conflict kunnen komen. Dat geldt met name voor de inzet van kwalitatief goede agrarische gronden ten behoeve van zonnevelden. De [redacted] verzoekt het samenvallen van de diverse functies zorgvuldig bij de afweging te betrekken.

I. In de visie wordt beoogd het buitengebied met toepassing van een sloopregeling te ontstenen. De bekostiging vindt plaats via een aantal genoemde regelingen. Hiervan is de Bio-regeling inmiddels komen te vervallen. Ten behoeve van de verdere ontwikkeling wijst de [redacted] op de Bouw-sloopregeling zoals opgenomen in de Ontwerp-Omgevingsverordening, maar ook op de mogelijkheid van 'losse bepalingen' waarin de sloop van bebouwing wordt verlangd.

J. De gemeentelijke 'Visie voor grootschalige opwek van duurzame energie' (oktober 2019), vormt de basis voor de uitvoering van het energiebeleid. In de omgevingsvisie komt de gemeente tot een indeling van overweegbare landschappen voor windmolens en zonneparken, met name toegestaan in het noordelijk deel van Laarbeek. Het is nu echter niet duidelijk of dit gebied in overeenstemming is met de resultaten van de Regionale Energie Strategie (RES). De [redacted] gaat ervan uit de uitkomsten van de RES bij de afweging voor het buitengebied worden betrokken. De [redacted] gaat ervan uit dat de zonneladder (of een gemeentelijke variant daarop) in de praktijk als instrument wordt gebruikt. De [redacted] verzoekt ook om - naast de windmolens en zonneweiden - ook

andere vormen van warmtetechnologie, elektriciteitsnetwerken, buurtbatterijen en laadpaaltjes bij het opstellen van het energiebeleid te betrekken.

K. Met betrekking tot kwaliteitsverbetering landschap zijn in de omgevingsvisie twee acties opgenomen: het handhaven van LIR afspraken uit het verleden en het opstellen van een 'beeldend handboek kwaliteitsverbetering'. De provincie onderschrijft het belang van deze actiepunten.

L. In het geval er bij de doorvertaling van de visie in omgevingsplannen strijdigheden ontstaan met provinciale belangen, zal de [redacted] hierop in het kader van het betreffende omgevingsplan ingaan.

M. Verder heeft de [redacted] de ontwerp-omgevingsvisie nog getoetst aan de hand van de provinciale Cultuurhistorische Waardenkaart. De omgevingsvisie is in zijn algemeenheid een goed leesbaar stuk waar meer dan gemiddeld aandacht is voor het Brabants Erfgoed. Het valt op dat de historische groenstructuren weinig of geen rol van betekenis spelen binnen de deelgebieden. Akkercomplex 't Hof valt samen in de deelgebieden Boslandschap en Lintenlandschap. Landgoed Eyckenlust is in het Aa-landschap opgenomen, terwijl het logischer zou zijn om dit in het Historisch landschap op te nemen. Dat geldt ook voor het klooster Heilig Bloed.

N. In de gemeentelijke omgevingsvisie is meer dan voldoende aandacht voor de cultuurhistorische waarden van erfgoed, maar het valt op dat deze vooral conserverend en beschermend van aard zijn. De [redacted] adviseert ook te kijken waar de erfgoedwaarden versterkt kunnen worden. Hier liggen kansen in relatie tot landschapsherstel, klimaatadaptatie en kwaliteitsimpuls landschap. In het buitengebied gaat het om landgoed Eyckenlust, Kasteel Croy en Klooster Het Heilig Bloed en om de volgende cultuurhistorische vlakken: akkercomplex 't Hof, akkercomplex De Hooge Akker, Beemdgronden De Beemd en Het Laar, Landgoed Croy, Akkercomplex Strijp en de Beekdal van de Goorloop.

O. Het toestaan van zonnevelden in cultuurhistorisch waardevolle gebieden is in beginsel niet wenselijk. Zo zijn op landgoed Eyckenlust zonnevelden overweegbaar. Windturbines zijn tot vlak bij het landgoed onder voorwaarden mogelijk. Ook het cultuurhistorisch gebied akkercomplex komt onder voorwaarden in aanmerking voor kleinschalige zonneparken. De [redacted] verzoekt om dit te herzien.

P. De [redacted] heeft de indruk dat de beeldbepalende panden zoals opgenomen op de kaart op pagina 90, partieel afwijkt van de lijst die op de provinciale CHW-lijst staat.

Q. De provinciale interim-omgevingsverordening laat de splitsing van cultuurhistorisch waardevolle bebouwing toe. Vaak gaat het om historische boerderijen die geen beschermde status hebben. De [redacted] acht het van belang dat ook de omgevingsvisie een uitspraak doet over het splitsen van cultuurhistorisch waardevolle bebouwing.

Reactie

A. Hartelijk dank voor het compliment.

B. Dit is uiteraard bekend bij de gemeente. Voor de gemeente is de datum van inwerkingtreding immers een belangrijke deadline om diverse zaken op orde te krijgen. En deze verschuiving in tijd wordt daarom op de voet gevolgd. De ontwerp-omgevingsvisie is echter over een langere periode geschreven. De eerste hoofdstukken met daarin de onjuiste datum van inwerkingtreding is ingehaald door de tijd. In een laatste controle van het document is deze foutieve datum over het hoofd gezien. De datum wordt aangepast.

C. De gemeente is zich bewust van de noodzaak om bij het schrijven van de omgevingsvisie voor de vier kernen (vermoedelijk 2022 en 2023), deze afstemming op het snijvlak van dorp naar buitengebied alsnog tot stand te brengen.

D. Fijn dat de visie de toets aan het provinciaal beleid op dit onderdeel kan doorstaan.

E. De [redacted] is uitgenodigd om de uitwerking van de brede plattelandsbestemming en de vertaling in een omgevingsplan mede gestalte te geven in een ateliersessie. Daarbij zal de toets aan het provinciaal ruimtelijk beleidskader een belangrijke component zijn, waarbij de gemeente wél hoopt dat de provincie ook bereid is om buiten de kaders te denken. Dit is namelijk nodig om beweging te krijgen in de soms onbedoeld rigide en

complicerende regelgeving. Zonder ruimte geen beweging. Gelukkig biedt de provincie zelf ook aan om te bezien hoe een plattelandsbestemming 'kan worden ondersteund'.

F. Dit is een zeer juiste constatering. Hartelijk dank daarvoor. Het verkeerslichtmodel in paragraaf 7.10 (het overzicht) is juist. Het verkeerslichtmodel in paragraaf 7.8 wordt aangepast.

G. Dit is inderdaad ons nobel streven, echter, de oranje categorie biedt de gemeente ook de mogelijkheid om bij complexere aanvragen en wringende belangen maatwerk te kunnen bieden. Het verkeerslichtmodel is daarin ook een communicatie-instrument voor de initiatiefnemer. Oranje betekent dat de initiatiefnemer zich dient te realiseren dat eventuele honorering van het verzoek ook afhankelijk is van de invulling van een aantal nadere voorwaarden. Maar de gemeentelijke houding dient 'ja, mits' te zijn.

H. Deze conflicten kunnen zich inderdaad voordoen en het is aan de gemeente om hierin een zorgvuldige afweging te maken. In de vastgestelde beleidsnota 'grootschalige opwek van duurzame energie' (2019) is deze afweging ook zorgvuldig geborgd. De beleidsnota is daarin meer genuanceerd dan de (meer op hoofdlijnen geredigeerde) omgevingsvisie. In paragraaf 9.3 wordt dan ook naar de onderliggende beleidsnota verwezen.

I. Hartelijk dank voor de tip. De Bio-regeling wordt geschrapt uit de omgevingsvisie.

J. Ten tijde van het verschijnen van de Omgevingsvisie Buitengebied is de RES 1.0 nog niet vastgesteld, deze kan dus niet als formeel kader worden genomen. Wel volgt de Omgevingsvisie de principes en kaders van de concept-RES, zo zijn de landschapstegels die de basis vormen voor RES-zoekgebieden ook te herkennen in onze landschapstypen. De kaarten in de Omgevingsvisie wijzen meer gebieden aan als mogelijk geschikt dan de RES aanwijst als zoekgebieden, de RES kan als verfijning worden gezien. Ook in de RES wordt opgemerkt dat ook buiten zoekgebieden ontwikkelingen mogelijk zijn op basis van lokaal beleid. Daarmee blijven de lokale kaarten ook relevant na het formeel vaststellen van de RES 1.0. Uiteraard betrekt de gemeente de resultaten uit de RES 1.0 bij de besluitvorming over concrete aanvragen voor grootschalige opwek. Ook de zonneladder wordt in de praktijk als instrument gebruikt, dit staat niet in de Omgevingsvisie vermeld maar wel in de Visie Grootschalige Opwek die als toetsingsinstrument wordt gebruikt. Tenslotte verzoekt de [redacted] om het opnemen van andere technologieën voor duurzame stroom en warmte in het lokale energiebeleid, naast zon en wind. Hier staat de gemeente positief tegenover, zoals vastgelegd in onze Visie Grootschalige Opwek, en hierover zal een zin worden toegevoegd aan de Omgevingsvisie. Dit wordt in de toekomst onder andere nader uitgewerkt in de Transitie Visie Warmte (te verschijnen december 2021). Omdat deze technologieën een sterk variërende landschappelijke impact hebben, behandelt de gemeente deze verzoeken individueel en kan zij niet bij voorbaat landschappen aanwijzen waar deze ontwikkelingen wel of niet passend zijn.

K. Goed dat de [redacted] de noodzaak van beide actiepunten inziet.

L. De gemeente is zich bewust van de verantwoordelijkheid en de toetsende rol van de [redacted] bij de doorvertaling naar het omgevingsplan.

M. De begrenzing van de landschappen is grotendeels gebaseerd op het oorspronkelijke landschap dat aanwezig en de algemene dragers in het huidige landschap. Indien de huidige groenstructuren als uitgangspunt worden genomen, zal dit tot versnipperingen in de gekozen landschappen leiden. De vraag rijst dan ook of ook andere puntlocaties of ensembles tot een ander landschap moeten behoren. Indien deze denkwijze wordt doorgezet, is de gekozen strategie op basis van landschappen moeilijk hanteerbaar. Daarbij is de ontwikkelingsrichting in een landschap altijd locatiegebonden en dient er rekening te worden gehouden met de aanwezige waarden zoals cultuurhistorie.

N. Het versterken van de erfgoedwaarden in relatie tot landschapsherstel en kwaliteitsimpulsen komt in zijn algemeenheid naar voren in de omgevingsvisie, bijvoorbeeld in de verkeerslichtmodellen van de verschillende landschappen. Dit wordt verder uitgewerkt in de het handboek kwaliteitsverbetering buitengebied en het omgevingsplan, omdat het detailleringsniveau te hoog is voor de omgevingsvisie. De koppeling tussen klimaatadaptatie en erfgoedwaarden is gebonden aan specifieke locaties. Hierdoor is de gemeente afhankelijk is van de (grond)eigenaren om klimaatadaptatie-opgaven hier een plek te geven en te combineren met versterking van de erfgoedwaarden. Niettegenstaande zal de gemeente het versterken van de

erfgoedwaarden als voorwaarde stellen bij eventuele planvorming ter plekke van locaties met hoge erfgoedwaarde.

O. De Visie Grootschalige Opwek, waar nadrukkelijk naar wordt verwezen, betoogt dat er vier stappen zijn in het beoordelen van een locatie op geschiktheid voor grootschalige energie. Geschiktheid van het globale landschapstype is slechts de eerste stap: binnen dat landschap zullen nog steeds veel locaties ongeschikt zijn. Een tweede stap is de geschiktheid van de precieze beoogde locatie, daarna wordt nog gekeken naar de inrichting van het plan en meervoudig ruimtegebruik. Locaties op of vlak nabij Eyckenlust vallen in beginsel in een geschikt landschapstype. De precieze locatie zal echter, vanwege de nabijheid van Eyckenlust, waarschijnlijk als ongeschikt worden beoordeeld. Er is bijvoorbeeld een minimale afstand opgenomen tot Rijksmonumenten (Visie Grootschalige Opwek; pagina 10). Ons beleid volgt daarmee de kaders en denkrichting van de Provincie. Ten slotte merkt de [redacted] op dat zonneparken wellicht mogelijk zijn op cultuurhistorisch gebied akkercomplex. In Laarbeek vallen alle cultuurhistorische akkercomplexen in gebiedstypen waar zonneparken niet zijn toegestaan, behalve één: akkercomplex Heereind. Omdat deze is opgenomen in onze catalogus cultuurhistorische inventarisatie erfgoedkaart gemeente Laarbeek (2012) zal deze locatie als ongeschikt worden beoordeeld voor een zonnepark. Ook hierin volgt de gemeente dus de voorkeur van de Provincie. Er zal een opmerking in de Omgevingsvisie worden toegevoegd die aangeeft dat ook in overweegbare landschappen lang niet alle locaties geschikt zijn voor grootschalige opwek.

P. De lijst van beeldbepalende panden wijkt inderdaad partieel af van de panden die (zijn aangeduid als 'Overige bouwkunst') in de CHW. Dit is te wijten aan het verschil in gebruik van bronnen. De provinciale lijst is gebaseerd op de erfgoedinformatie uit de CHW 2006. De gemeentelijke lijst is gebaseerd op het Bestemmingsplan buitengebied Laarbeek 2010 en Herziene welstandsnota gemeente Laarbeek 2012. Deze lijsten zijn actueler dan de CHW 2006. Panden die bijvoorbeeld niet meer aanwezig zijn, zoals Pater de Leeuwstraat nummer 61, zijn niet meer opgenomen als cultuurhistorisch waardevol object of beeldbepalend pand.

Q. Gemeente Laarbeek werkt op dit ogenblik mee aan boerderijsplitsingen indien er sprake is van cultuurhistorisch waardevolle bebouwing en een goede omgang met deze cultuurhistorische waarden wordt gewaarborgd in de ruimtelijke onderbouwing cq. bestemmingsplan. In de omgevingsvisie zal worden vermeld dat Laarbeek medewerking verleent aan splitsingen op basis van deze voorwaarden.

[redacted]

Zienswijze

A. Als bewoner van het aangewezen zoekgebied voor grootschalige opwek van duurzame energie, maakt reclamant zich zorgen over de gezondheidseffecten op de omwonenden. Gezondheidsbescherming mag dan ook niet los worden gezien van de nadelige gevolgen van de plaatsing van windturbines. De gemeente dient daarom te kijken naar andere mogelijkheden voor het opwekken van duurzame energie.

B. Sinds een tijdje heeft de gemeente de kernen afgesloten voor vrachtverkeer. Reclamant ondervindt daarvan de directe gevolgen door een grote toename van vrachtverkeer in de straat. In combinatie met erg hard rijdend sluipverkeer en brede tractoren, veroorzaakt dit regelmatig gevaarlijke situaties voor fietsers en wandelaars.

C. Hoe kan de gemeente verantwoorden waarom inwoners van het buitengebied glasvezel zelf hebben moeten bekostigen, terwijl de gemeente hier binnen de kernen wel een bijdrage aan levert?

D. Er loopt een oliepijpleiding onder de straat door. Kan deze pijpleiding überhaupt samen gaan met de plannen die er liggen voor het buitengebied.

E. Bij de voorwaarden voor het toepassen van grootschalige opwekkers van duurzame energie wordt gemist dat de opwek niet schadelijk mag zijn voor de gezondheid van de omwonenden en de kwaliteit van leven. Denk hierbij aan voelbare lage tonen, slagschaduw, horizonvervuiling en de vermindering van de waarde van woningen.

F. De gemeente dient eisen te stellen aan de behuizing van arbeidsmigranten en de hoeveelheid migranten per woning. Reclamant ziet namelijk dat er regelmatig teveel migranten in één huis worden ondergebracht, wat voor de nodige overlast kan zorgen voor omwonenden. Ook moet het helder zijn voor omwonenden waar ze kunnen aankloppen bij overlast.

Reactie

A. Bij afgifte van een vergunning voor een of meer windturbines wordt altijd een onderzoek gedaan naar mogelijke negatieve effecten op de volksgezondheid. Hierin volgt Laarbeek de landelijke richtlijnen. Dat wil niet zeggen dat windturbines bij voorbaat onmogelijk zijn: als uit onderzoek blijkt dat een ingediend plan geen negatieve effecten heeft op de volksgezondheid die de richtlijnen hiervoor overschrijden, dan is het toch overweegbaar.

B. De gemeente is bekend met de hoge rijsnelheid op De Hei. In 2022 worden snelheidsremmende maatregelen genomen. Hopelijk maken deze maatregelen De Hei minder aantrekkelijk voor sluipverkeer.

C. De gemeente heeft in de kernen geen financiële bijdrage geleverd aan de aanleg van glasvezel. Door de hoge dichtheid van aansluitingen worden de hoge aanlegkosten voor de provider hier afgedekt door de inkomsten. In het buitengebied is dat niet het geval. Het is dus voor het glasvezelbedrijf een zuiver bedrijfseconomische afweging. Overigens, de gemeente heeft in het buitengebied de leges voor de graafwerkzaamheden sterk gereduceerd, zodat de providers een lagere aansluitingsprijs in rekening konden brengen. Zonder deze verlaagde legeskosten zouden de aansluitkosten dus nog hoger zijn geweest. Het tegendeel is dus juist: de gemeente heeft in de kernen geen bijdrage geleverd en in het buitengebied wél.

D. De N.V. Rotterdam Rijn pijpleiding maatschappij is verantwoordelijk voor het beheer van hun leiding. Er worden diverse lekdetectiesystemen ingezet om opgetreden lekkages en zwakke plekken te kunnen opsporen. Ook wordt de leiding twee-wekelijks per helikopter geïnspecteerd op graafwerkzaamheden in de nabijheid van de leiding. De gemeente heeft alle vertrouwen in een veilig ondergronds transport van de olie en ziet geen belemmeringen voor bestaande en nieuwe functies in dit gebied.
Bij de door reclamant aangehaalde ontploffing van een explosief zijn de procedures inderdaad niet gevolgd. Naar aanleiding hiervan is aan de noordwestzijde van Laarbeek een plofveld aangewezen. De Explosieven Opruimingsdienst schrijft immers voor dat explosieven binnen de gemeentegrenzen waar de vondst heeft plaatsgehad, tot ontploffing dienen te worden gebracht.

E. Volksgezondheid wordt niet genoemd in de Omgevingsvisie in relatie tot zonneparken of windmolens, maar maakt uiteraard wel onderdeel uit van de toetsing van een aanvraag. Hiervoor zijn landelijke richtlijnen met betrekking tot toegestane geluidshinder, hinder door slagschaduw en dergelijke waaraan wordt getoetst. Naar horizonvervuiling wordt gekeken bij de toetsing van plaatsing in het landschap (zie §2.2 Visie Grootschalige Opwek). Waardevermindering van woningen speelt pas rondom concrete projecten en is bij deze Omgevingsvisie nog niet van toepassing. Mocht er een project worden vergund, dan is de planschadeprocedure daarop van toepassing.

F. Zoals ook in de ontwerp-omgevingsvisie aangekondigd, is de gemeente gestart met de herziening van het beleid ten aanzien van de huisvesting van arbeidsmigranten. Hierbij zullen de woonomstandigheden en het beheer (bereikbaarheid) nadrukkelijk worden betrokken.

[redacted]

Zienswijze

A. Het plaatsen van windmolens gaat ten koste van het weidse uitzicht. Horizonvervuiling, geluidsoverlast, nadelig voor flora en fauna. Het plaatsen van enkele windturbines weegt niet op tegen het plaatsen van een groot aantal op zee. Daarnaast doet het afbreuk aan onze Laarbeekse uitstraling.

B. Een andere mogelijkheid is het benutten van het water in de kanalen voor energie-opbrengst. Ook het instandhouden van de energiecentrales is zeer wenselijk. Reclamant kan zich niet vinden in het plaatsen van een windmolenpark.
C. Wat is de toegevoegde waarde om arbeidsmigranten in het buitengebied onder te brengen? Zij hebben ook belang bij het meedraaien en het vinden van aansluiting. Ze verdienen het ook om voor medelander door te mogen gaan. Isolatie in het buitengebied draagt daar niet aan bij. Onbekend maakt onbemind. De arbeidsmigranten vinden op deze manier geen aansluiting en de kloof blijft groeien.

Reactie

A. In het Klimaatakkoord en de Regionale Energie Strategie is vastgelegd dat alle gemeenten een bijdrage leveren aan de opwek van grootschalige duurzame energie, ook Laarbeek neemt daarin haar verantwoordelijkheid. De gemeente probeert dat wel op een zorgvuldige manier te doen, bijvoorbeeld door gebieden bij voorbaat uit te sluiten. Dit zijn de gebieden waarvan de gemeente meent dat de 'Laarbeekse uitstraling' bescherming behoeft, zoals historisch landschap. De gemeente erkent dat windmolens mogelijk nadelen met zich meebrengen zoals verandering in de horizon, geluidsoverlast of nadelige effecten op de natuur. De Omgevingsvisie en Visie Grootschalige Opwek dienen juist om een zorgvuldig toetsingskader te maken waarin deze nadelen afgewogen kunnen worden tegen het voordeel van duurzame energie opwek en het invullen van onze verplichting om bij te dragen aan de energietransitie.
B. Naar het gebruiken van water in de kanalen voor stroom en warmte (waterkracht en aquathermie) wordt onderzoek gedaan, dit maakt onder andere deel uit van onze Transitie Visie Warmte (verschijnt naar alle waarschijnlijkheid in december 2021). Als dit een haalbare optie is, wordt het verder uitgewerkt voor de gemeente: zon en wind zijn zeker niet de enige opties die worden overwogen. Wel zijn zon en wind de meest bewezen en economisch haalbare technologieën op het moment, dus dient de gemeente daar zorgvuldig mee om te gaan. Dat doet zij door beleidskaders op te stellen in de Omgevingsvisie en de Visie Grootschalige Opwek. Ten slotte heeft Laarbeek geen invloed op het in stand houden van energiecentrales. Wel voert de gemeente regulier overleg met Enexis over de stroomvoorziening en -zekerheid in de regio. Er wordt een opmerking toegevoegd in de Omgevingsvisie waarin wordt benoemd dat de gemeente openstaat voor andere technologieën dan zon en wind, en dat de beoordeling daarvan altijd maatwerk is.
C. De gemeente is het helemaal met reclamant eens. En heeft de noodzaak om de arbeidsmigrant als medelander te zien dan ook omschreven in paragraaf 9.9 van de ontwerp-omgevingsvisie. Deze constatering en de wens om niet alleen het buitengebied aan te wijzen voor huisvesting van arbeidsmigranten, zal in de nieuwe beleidslijn worden meegenomen. Deze beleidsvisie voor de huisvesting van arbeidsmigranten is thans onder constructie.

[redacted]

Zienswijze

A. In de visie staat dat grootschalige landbouw alleen is toegestaan rondom Mariahout en het Aa-landschap aan de noordzijde van Beek en Donk. Wat wordt precies met grootschalige landbouw bedoeld? Is uitbreiding niet meer mogelijk voor ons?
B. Waarom wordt het agrarisch bedrijf in een divers gebied geplaatst terwijl het aan de rand van het gebied is gesitueerd met in de wijde omgeving geen woningen of natuur. Als ergens uitbreiding van agrarische activiteiten mogelijk is, dan is dat wel in deze hoek.

Reactie

A. De bestaande rechten van een agrarisch bedrijf zoals onder andere vastgelegd in het geldende bestemmingsplan, worden te allen tijde geëerbiedigd. Indien de bestaande rechten al een bepaalde mate van grootschalige doorgroei mogelijk maken, dan zal gemeente hierin geen wijzigingen aanbrengen. Het doorgroeien boven de bestaande

rechten uit - iets wat in de praktijk overigens aan diverse zware randvoorwaarden is gebonden - behoort binnen het lintenlandschap niet meer tot de mogelijkheden.

B. In de omgevingsvisie is ervoor gekozen om op basis van landschapstypologie en uitstraling, beleid te formuleren voor het toekomstperspectief van de agrarische sector. De concrete situatie is dan inderdaad niet leidend. Overigens, indien wordt gekozen voor alternatieve vormen van landbouw, zal de gemeente uitbreiding alleen maar promoten en ondersteunen.

[redacted]

Zienswijze

A. Reclamant is zeer teleurgesteld in de wijze waarop aan de participatie gestalte is gegeven. De stichting is niet tijdig - tijdens de ontwerpfase - in de gelegenheid gesteld om input te leveren. De enige keer dat men met de gemeente in contact is geweest, was op een bijeenkomst op 3 augustus 2021 in het gemeentehuis. Deze bijeenkomst voldeed in geen enkel opzicht aan de voorwaarden van een serieuze participatie. Reclamanten zijn er vanuit gegaan dat vooraf input kon worden geleverd en daarvoor ook uitgenodigd zouden worden. De Stichting kan een zienswijze kenbaar maken, maar het kwaad is al geschied. Dit betekent dat de stichting zich extra kritisch moet opstellen, wanneer het ontwerp-omgevingsplan in procedure wordt gebracht.

B. Het thema natuur en landschap wordt in de omgevingsvisie tamelijk fragmentarisch en versnipperd weergegeven. Dat maakt het lastig om een helder beeld te krijgen. De ambities zijn bovendien erg beperkt. Niet duidelijk is of hierbij wordt gedoeld op gemeentelijke of particuliere eigendommen. Ook wordt het begrip 'herstellen van' gemist.

C. Reclamant pleit voor een gebiedsgerichte benadering waarbij per deelgebied het ambitieniveau wordt aangegeven.

D. In de zienswijze worden tien belangrijke landschapsclusters genoemd waarvoor per cluster een integrale gebiedsvisie zou moeten worden ontwikkeld, vergelijkbaar met de gebiedsvisie voor Croy. Het behoud en herstel hiervan dient formeel vastgelegd te worden in het omgevingsplan.

E. Buiten de tien landschapsclusters bevinden zich in Laarbeek ook talloze cultuurhistorische en natuurhistorische landschappen, alsmede kleinschalige natuurgebieden. Ook voor deze gebieden dient een visie te worden opgesteld voor bescherming, herstel en ontwikkeling, waarbij ook actieve handhaving noodzakelijk is.

F. De gebiedsgerichte benadering wordt ten aanzien van toerisme en recreatie wel erg letterlijk genomen. Er is slechts één gebied concreet in beeld: het gebied tussen de N270 en de oostelijke buitengrens van De Biezen en het Gulden Land. Ook in de omgeving van de Brabantse Kluis en het missieklooster zou aandacht gevestigd kunnen worden op de aanleg van educatieve en recreatieve voorzieningen. De stichting beveelt aan om een gemeente-brede visie te ontwikkelen.

G. De Brabantse Kluis heeft grote negatieve invloed op het nabijgelegen natuurgebied De Biezen en omgeving. De horecagelegenheid beschouwt voornoemd natuurgebied als haar eigen voortuin. Reclamant is voorstander van natuurbeleving, maar er zijn grenzen. De Biezen is totaal niet geschikt voor de grote aantallen bezoekers. Dit brengt onrust en stress voor de natuur met zich mee. Helaas weigert Staatsbosbeheer mee te werken aan passende maatregelen zoals het deels afsluiten van het gebied en periodieke afsluiting voor recreanten tijdens het broed- en werpseizoen. Dit geldt ook voor een aantal andere gebieden zoals de Ruweeuwsels, de Moorselen/Keelgras. Minder schadelijk is het faciliteren van de recreatie in de wat drogere productiebossen, echter ook kent de recreatieve druk zijn grenzen.

H. Ook de voorgenomen plannen op de kop van Aarle (Het Gulden Land) baren zorgen. Tot op heden is hier sprake van een stiltegebied. Dit gebied zal sterk in waarde inboeten wanneer een horecazaak en recreatieve voorzieningen worden aangelegd. De aanleg van een recreatieplas is onwenselijk vanwege de aantrekking van meer recreanten en de aanwezigheid van ijzeroer in de bodem. Reclamant pleit voor een duurzame

natuurontwikkeling, waarbij de recreant vanuit de periferie dit gebied kan observeren, maar niet betreden.

I. In ons land heeft Zuidoost Brabant een slechte reputatie met betrekking tot de luchtkwaliteit, hetgeen voornamelijk te wijten is aan de vele intensieve, industriële veeteeltbedrijven. De druk om aan deze scheefgroei een einde te maken wordt steeds groter. De stichting zou het zeer op prijs stellen als de gemeente een optimale inspanning zal doen, om de nog aanwezige vervuilende bedrijven een andere toekomst te bieden. Hierbij ziet reclamant geen toekomst meer voor schaalvergroting van de industriële veeteelt. Gepleit wordt voor schaalverkleining in heel Laarbeek.

J. In de omgevingsvisie wordt een visie op dierenwelzijn gemist.

K. Het idee dat bewoners in het buitengebied zelf de mogelijke geurhinder hebben opgezocht om ruimtelijk vrij te kunnen wonen geeft een onjuist beeld van de werkelijke situatie. Voor het overgrote deel betreft het families die er vaak al generaties lang wonen, waarbij de luchtverontreiniging is overkomen. Voorgesteld wordt om deze tekst te schrappen.

L. De aanwijzing van historische bebouwingsconcentraties is een positief voornemen. Hierbij zijn echter enkele hiaten waarneembaar. De Maltezer Hoeve ontbreekt. De begrenzing van Hoog Strijp, het Achterbosch, de Deense Hoek en het Hof zou mogen worden uitgebreid waarbij de ommelanden ook onbebouwd moeten blijven.

M. Het is positief dat het behoud en herstel van de zandpaden in deze omgevingsvisie wordt meegenomen. Echter naast zandpaden zijn ook perceelsgrenzen, grensbomen, houtwallen, steilranden, hoogten en depressies het behouden waard.

N. Actieve handhaving schiet tot nu toe schromelijk tekort. Nog te vaak blijven overtredingen en misstanden onopgemerkt of blijft handhaving achterwege. Het ontbreekt aan de nodige menskracht, met name bij de omgevingsdiensten.

Reactie

A. Communicatie verloopt in twee richtingen. Reclamant was zich zeer wel bewust van de totstandkoming van een omgevingsvisie voor het buitengebied en had dus zelf ook contact kunnen opnemen met de gemeente. Op het vlak van natuur en landschap zijn de lokale IVN Laarbeek en Laarbeeks Landschap de vaste gesprekspartners voor de gemeente.
De bijeenkomst van 3 augustus 2021 waaraan wordt gerefereerd, had niets van doen met de omgevingsvisie buitengebied. Deze avond stond in het teken van algemene burgerparticipatie in het kader van de aanstaande inwerkingtreding van de Omgevingswet. De goed bezochte informatie-avond voor de omgevingsvisie buitengebied heeft plaatsgevonden op 8 september 2021. Deze avond is duidelijk aangekondigd op de gemeentelijke pagina's in de Mooi Laarbeek Krant.

B. Inherent aan de opzet van de omgevingsvisie is dat de omschrijvingen van de verschillende landschapstypen 'verspreid' staan in het document. Per landschapstype is de ontstaansgeschiedenis en de ontwikkelrichting omschreven. Het landschap is leidend bij (nagenoeg) alle keuzes die gemaakt worden. In paragraaf 9.8 wordt (los van de benoemde deelgebieden) uitgebreid ingegaan op de specifieke ambities op het vlak van natuur en landschap. Bij het vaststellen van de ambities is niet alleen gekeken naar wat wenselijk is, maar ook wat realistische gezien in tijd haalbaar is. De omgevingsvisie wordt in de toekomst periodiek bijgesteld, dat biedt de mogelijkheid om ook ambities mee te laten ontwikkelen. De ambities hebben betrekking op de totale gemeente, niet alleen op het gemeentelijk eigendom. Voor dat laatste zijn beheerplannen het geëigende instrument. Het klopt dat het 'herstellen van' niet is opgenomen in de tekst. Dit valt wat ons betreft wel onder het ruimte geven aan natuur in het agrarisch gebied. Daarom de passage bovenaan de 2e kolom op pagina 93 aanpassen naar 'door ontwikkeling en herstel van bredere bermen, akkerranden, sloot- en beekkanten, overhoekjes en overige kleine landschapselementen'.

C. De omgevingsvisie is al gebaseerd op een gebiedsgerichte benadering. Alleen is die gebaseerd op het totale ruimtelijk spectrum en niet alleen op het thema natuur en landschap.

D. Het voert in het kader van deze omgevingsvisie te ver om specifieke landschapsclusters te benoemen en daarvoor allemaal integrale gebiedsvisies te maken. Een dergelijke opzet is meer passend bij het Landschapsontwikkelingsplan. Hoewel dit zeker nuttig kan zijn, geeft de gemeente op dit moment de voorkeur aan het daadwerkelijk uitvoeren van natuur- en landschapsprojecten boven het opstellen van 10 nieuwe gebiedsvisies.

E. Zie antwoord bij D. Ook hiervoor geldt dat een visie per natuurgebiedje veel te ver voert in deze omgevingsvisie. Voor alle natuurgebiedjes en landschapselementen die eigendom van de gemeente zijn, is er een beheerplan met visie en bijbehorende beheermaatregelen. Voor gebiedjes die geen gemeentelijk eigendom zijn is het niet aan de gemeente om daarvoor een visie/beheerplan te schrijven, maar aan de eigenaar. De gemeente onderschrijft de opmerking over handhaving. Beleid kan alleen goed functioneren als bijbehorende handhaving goed georganiseerd is. Daarom wordt in hoofdstuk 10 in de omgevingsagenda de tekst onder I1 'verbreed' naar 'Het handhaven van LIR-afspraken uit het verleden en de instandhouding van groen, landschapselementen en zandpaden'.

F. De mogelijkheden voor recreatief-toeristische ontwikkelingen beperken zich niet tot het Biezenlandschap. In het verkeerslichtmodel en de visie per landschap staat recreatief-toeristische ontwikkeling bij bijna alle landschappen vermeld. Alleen bij het Biezenlandschap ligt hier meer nadruk op dan bij andere landschappen. Tot dit landschap behoren ook het Missieklooster en de Brabantse Kluis.
De geplande beleidsactualisatie recreatie en toerisme zal dieper ingegaan op wensen en mogelijkheden in het buitengebied wat betreft dit onderwerp.

G. De gemeente realiseert zich dat de recreatieve druk op het natuurgebied De Biezen de laatste jaren is toegenomen. Dit is een terecht aandachtspunt. Reclamant geeft aan dat Staatsbosbeheer als eigenaar hier te weinig tegen doet. Toch is dat de primaire partij om af te wegen hoeveel recreatiedruk men toestaat in hun natuurgebieden. Voor de gemeente geldt dat goed wordt gekeken hoe toekomstige ontwikkelingen zich verhouden tot de aanwezige kwetsbare natuur. Daarin moet een goede balans zijn waarbij recreatieve ontwikkelingen niet ten koste gaan van natuurwaarden. Ook bij overige bos- en natuurgebieden is het belangrijk om de natuurwaarden en recreatieve wensen goed op elkaar af te stemmen. De gemeente realiseert zich dat er een grens zit aan wat de natuur 'kan dragen'. Bij de eigen gemeentelijke bos- en natuurgebieden kan de gemeente zelf de grenzen stellen, bij gebieden van andere terreinbeheerders is dat lastiger.

H. De Kop van Aarle-Rixtel is nu grotendeels in gebruik als landbouwgebied. Circa 17 hectare zal omgevormd worden tot natuur. In de vastgestelde integrale visie voor 't Gulden land is de wens opgenomen om bij de kanalensplitsing een publiekstrekker (bijvoorbeeld in de vorm van horeca) toe te voegen. De aard en vorm moesten nog verder verkend worden. Dit is ook vermeld in de omgevingsvisie.
Op dit ogenblik wordt een haalbaarheidsstudie naar een passende vorm van horeca uitgevoerd. Afgesproken is dat de natuurontwikkeling niet negatief mag worden beïnvloed door de publiekstrekker bij de kanalensplitsing.
Voor wat betreft de natuurontwikkeling: hiervoor is een ontwerp gemaakt waarbij rekening is gehouden met ruimte voor natuurontwikkeling, in duurzame samenhang met recreatief bezoek.

I. Met de introductie van een brede plattelandsbestemming poogt de gemeente om een deel van de agrarische bedrijven meer toekomstperspectief te bieden in andere sectoren. Deze intentie draagt op termijn hopelijk bij aan de gewenste functieverandering in het buitengebied.
De bestaande rechten blijven geëerbiedigd. Schaalvergroting zal onder de huidige regelgeving geen sinecure zijn. De omschreven alternatieve vormen van landbouw worden gepromoot en ondersteund, maar bieden helaas (nog) geen toekomstbestendig verdienmodel. In deze transformatieperiode is het daarom onontkoombaar om gebiedsgericht nog enig economisch perspectief te bieden voor schaalvergroting. People, planet maar ook profit!

J. De gemeente heeft niet de illusie met deze visie alle relevante of minder relevante aspecten in het buitengebied te hebben benoemd.

K. De passage in de omgevingsvisie is inderdaad onvoldoende genuanceerd. De tekst wordt verwijderd.

L. Historische bebouwingsconcentraties zijn in samenspraak met de Laarbeekse heemkundekringen gedefinieerd. Als vertrekpunt voor de benoeming van historische bebouwingsconcentraties zijn de gehuchten uit de 'Catalogus Cultuurhistorische inventarisatie erfgoedkaart gemeente Laarbeek (2012)' gehanteerd. De Omgevingsdienst Zuidoost Brabant heeft bijhorend kaartmateriaal beschikbaar gesteld middels de Erfgoedkaart Laarbeek (https://odzob.nl/kaarten-erfgoed-archeologie). In de laag 'Historisch landschap' is de sublaag 'Oude infrastructuur, doorgaande lokale wegen, gegraven waterlopen en gehuchten' opgenomen. Voor een nadere begrenzing van de huidige situatie van deze gehuchten is daarna gekeken naar:

- een natuurlijke/logische begrenzing (door landschapselementen en (oude) infrastructuur);
- herkenbaarheid van de historische situatie (situering van aanwezige historische panden/elementen) en de ontwikkeling van de bebouwingsconcentratie;
- de functionele relatie met het buitengebied (typologie en functie van de bebouwing);
- de bebouwingsdichtheid (beleving van een aaneengesloten bebouwingsconcentratie).

Tevens zijn zichtlijnen vanuit en op de bebouwingsconcentratie bekeken in de afweging van de begrenzingen. Met het bovenstaande in acht genomen, zijn de bebouwingsconcentraties begrensd zoals weergegeven in de Omgevingsvisie Buitengebied Laarbeek.
Bij de begrenzing is tevens de definitie voor bebouwingsconcentratie van de provincie Noord-Brabant in acht genomen. De provincie splitst de definitie van een bebouwingsconcentratie in drie varianten:

1. Kernrandzone, is een overgangszone van bestaand stedelijk gebied naar het buitengebied, met daarin relatief veel bebouwing op korte afstand van elkaar met een toenemende menging van functies;
2. Bebouwingslint, is een min of meer aaneengesloten lijnvormige reeks van bebouwing langs een weg, geheel of gedeeltelijk, in landelijk gebied;
3. Bebouwingscluster, is een vlakvormige verzameling van bebouwing, geheel of gedeeltelijk, in landelijk gebied.

Zowel in de catalogus als de erfgoedkaart wordt de Malthezerhoeve niet vermeld als gehucht. Tevens valt het niet onder de definitie van de provincie aangezien het hier over een solitaire hoeve gaat met bijhorende landerijen en niet over een bebouwingscluster van meerdere bebouwde erven.

Vooropgesteld moet worden dat nieuwe bebouwing in het buitengebied nooit zondermeer mogelijk is. Zowel de provincie Noord-Brabant als de gemeente zelf voeren hiervoor een streng regime. In de omgevingsvisie Buitengebied Laarbeek is daarom onder hoofdstuk 5 historische en niet historische bebouwingsconcentraties een bebouwingsregime opgenomen. Hierin is te lezen dat er alleen bebouwing mogelijk is binnen de bestaande bouwvlakken in het overige buitengebied. Dit betekent dat gronden aangrenzend aan een bebouwingsconcentratie alleen bebouwd kunnen worden wanneer op deze gronden een bouwvlak aanwezig is in het huidige bestemmingsplan Buitengebied. Daarom ziet de gemeente ook geen aanleiding om de begrenzingen van historische bebouwingsconcentraties op basis van het argument van reclamant aan te passen.

M. De gemeente onderschrijft deze stelling. Deze landschapselementen verdienen bescherming en veelal zijn ze ook beschermd via het bestemmingsplan of de Groene Kaart. Echter ook hier geldt dat de praktijk soms weerbarstig is en een goede en consequente handhaving belangrijk is. Daarom wordt in hoofdstuk 10 in de omgevingsagenda de tekst onder I1 'verbreed' naar 'het handhaven van LIR-afspraken uit het verleden en de instandhouding van groen, landschapselementen en zandpaden'.

N. Actieve handhaving en capaciteit zijn inderdaad een aandachtspunt.

Zienswijze

A. Bestemmingen en functies in het bestemmingsplan buitengebied mogen niet gehinderd worden door de introductie van de nieuwe brede plattelandsbestemming. Bestaande rechten moeten worden geëerbiedigd. Ook onder de nieuwe brede plattelandsbestemming dient ruimte te zijn voor in het verleden aan de bestemming agrarisch toegekende functies, zoals kampeerboerderij en paardenhouderij.

B. De raad dient zich te realiseren dat hij wel gebonden is aan de instructieregels die onder andere door de provincie zijn vastgelegd in de provinciale Omgevingsverordening.

C. Het is niet evident dat een overwegend landelijke gemeente als Laarbeek als visie uitdraagt dat het 'in de toekomst zelfs als energieleverancier voor de stad zou moeten dienen'. Er moet voor worden opgepast dat de gemeente Laarbeek zich committeert aan een overmatig grote bijdrage aan de opwek van duurzame energie voor de MRE. Wat betreft opwek van duurzame energie dienen stedelijke gebieden primair zelf voor deze opwek te zorgen, bijvoorbeeld op daken, bedrijventerreinen en bij infrastructuur.

D. Opwek van duurzame energie staat op gespannen voet met de doelstelling om een aantrekkelijk buitengebied te creëren met een goed woon- en leefklimaat. Het plaatsen van windturbines leidt immers tot geluidsoverlast, slagschaduw, trilling, horizonvervuiling, lichtvervuiling, aantasting van de natuur en verstoring van draadloze ethersignalen. Door de bouw van een windpark daalt de waarde van de woningen binnen een afstand van twee kilometer sterk.

E. De mogelijkheden van de thans in het bestemmingsplan buitengebied Laarbeek toegekende rechten en mogelijkheden van bestaande agrarische bedrijven moeten worden geëerbiedigd.

F. Bij toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen die onder de categorie 'groen' vallen in het verkeerslichtmodel, is het van belang dat de gemeente altijd een zorgvuldige belangenafweging maakt waarbij alle relevante feiten en belangen worden afgewogen. De Algemene wet bestuursrecht en Algemene beginselen van behoorlijk bestuur blijven ook onder de nieuwe Omgevingswet van toepassing. De leefomgeving en de omgevingskwaliteit spelen hierbij uitdrukkelijk een rol.

G. Er wordt een negatief beeld geschetst van de huidige staat van het buitengebied van Laarbeek. Reclamanten herkennen zich niet in deze analyse. Zo is er van verpaupering maar op geringe schaal sprake.

H. De omgevingsvisie stelt dat grenzen tussen gebieden streng worden getrokken en gehanteerd. Van deze scherpe gebiedsafbakening kan niet worden afgeweken, omdat deze afwijking ontegenzeggelijk leidt tot willekeur. Hier mist de omgevingsvisie flexibiliteit. Indien er goede argumenten zijn om van de oorspronkelijke gebiedsafbakening af te wijken, dit goed kan worden gemotiveerd en deze niet leidt tot een onevenredige en/of onbehoorlijke belangenafweging, zou afgeweken moeten kunnen worden.

I. Het in 2005 aangewezen Landbouw Ontwikkelingsgebied (LOG) was alleen gevestigd ten noordwesten van Mariahout (Jekschot). Dit gebied is veel kleiner dan het in de omgevingsvisie aangewezen Pionierslandschap.

J. Bij nieuwe, toekomstige grootschalige ontwikkelingen in het pionierslandschap dient ook rekening te worden gehouden met (verblijfs)recreatieondernemingen en vakantiewoningen. Ook moet de externe werking van het Natuurnetwerk Brabant (NNB) door middel van een verstoringsafstand betrokken worden.

K. Wat betreft windenergie geldt dat er in Laarbeek zeer weinig mogelijkheden zijn om windturbines te realiseren. Onder andere het radarverstoringsgebied rond vliegbasis Volkel en de daarvoor geldende bouwhoogtebeperking in combinatie met de 500-voetszone leveren een zeer ernstige belemmering op. Bovendien verdraagt zich de ruimtelijke functie kampeerboerderij niet met windturbines omdat er geen aanvaardbaar woon-, leef- en verblijfsrecreatieklimaat blijft bestaan.

L. Om de doelstelling van 800 Tj te kunnen behalen dient veel landbouwgrond te worden ingezet als zonnepark. De landbouwstructuur van het buitengebied van Laarbeek wordt dan ernstig aangetast.

M. Op de kaart op pagina 86 wordt een overzicht gegeven van toerisme en recreatie in Laarbeek. Hierop ontbreken onterecht de in Laarbeek gevestigde kampeerboerderijen / groepsaccommodaties, o.a. groepsaccommodatie De Strohalm (Beukendreef 4 in Mariahout). Voor wat betreft het fietsnetwerk is geen rekening gehouden met de route die loopt over de Schaapsdijk richting Meijerijstad.
N. Bij toepassing van de omgevingsdialoog blijft de gemeente verantwoordelijk voor een zorgvuldige en juridisch correcte belangenafweging. Hierbij dienen ook de belangen die (nog) niet in de omgevingsdialoog zijn betrokken, te worden afgewogen.

Reactie

A. De bestaande rechten van agrarische bedrijven (en recreatiebedrijven) worden gerespecteerd. En met de introductie van de brede plattelandsbestemming hoopt de gemeente juist méér flexibiliteit en ruimte te kunnen bieden voor bedrijven in het buitengebied.
B. De gemeente is zich bewust van de sturende en regisserende rol van de provincie in het buitengebied. Vandaar dat de uitwerking van de brede plattelandsbestemming in nauw overleg met de provincie zal plaatsvinden.
C. In de Omgevingsvisie wordt niet benoemd of Laarbeek in een deel van de energiebehoefte van omliggende gemeenten moet voorzien. Het energieverbruik van Laarbeek zelf wordt genoemd (3133TJ) en daarvan wordt als tussendoel een deel van het eigen verbruik genoemd (818TJ) dat duurzaam opgewekt zou moeten worden. De gemeente committeert zich dus niet aan een bijdrage aan de regio voorbij de eigen behoefte. De opmerking waaraan reclamant refereert is gemaakt in hoofdstuk 5, een algemeen geformuleerde uiteenzetting over trends en ontwikkelingen.
D. In het buitengebied van Laarbeek concurreren verschillende functies om ruimte. Leefklimaat voor bewoners wordt belangrijk gevonden, maar ook andere functies die belangrijk zijn voor de Laarbeekse samenleving moeten worden ingepast, waaronder ook grootschalige energie. De Omgevingsvisie beoogt deze functies zo zorgvuldig mogelijk in te passen, zodat de genoemde nadelen tot een minimum worden beperkt en binnen aanvaardbare grenzen blijven. De gemeente toetst bijvoorbeeld aan overlast door licht en geluid en volgen daarbij de landelijke normen. Van daling van woningwaarde is nu nog geen sprake, dat is pas aan de orde als er werkelijk een windproject zou worden vergund. Mocht er een project worden vergund, dan is de planschadeprocedure daarop van toepassing.
E. De bestaande rechten van een agrarisch bedrijf zoals onder andere vastgelegd in het geldende bestemmingsplan, worden te allen tijde geëerbiedigd. Indien de bestaande rechten al een bepaalde mate van grootschalige doorgroei mogelijk maken, dan zal gemeente hierin geen wijzigingen aanbrengen.
F. De categorie 'groen' betekent niet dat de initiatiefnemer zonder vergunning aan de slag kan gaan. En bij de vergunningverlening dient inderdaad een ruimtelijke basisafweging plaats te vinden. Maar wél met de intentie om het initiatief mogelijk te maken.
G. Verpaupering speelt in Laarbeek inderdaad nog geen grote rol. Maar met de voortschrijdende daling van het aantal agrarische bedrijven liggen verpaupering, verrommeling en criminaliteit wel op de loer. Waakzaamheid is dus geboden. De in de visie genoemde verpaupering moet dus in belangrijke mate worden gelezen als 'dreigende verpaupering'.
H. De gebiedsindeling wordt streng gehanteerd. Het gemotiveerd afwijken van de gebiedsindeling leidt op termijn tot precedenten op een glibberig pad dat niet meer kan worden hersteld. De gemeente kent de praktijk.
I. Dit is correct, maar de gemeente beweert ook niet dat het Landbouw Ontwikkelings Gebied (LOG) als reconstructiewetzone leidend is geweest voor de aanwijzing van de twee 'toekomstbestendige agrarische ontwikkelgebieden'. Leidend is de weidse, grootschalige uitstraling van het pionierslandschap en het Aa-landschap waarin de gemeente kansen ziet voor agrarische doorontwikkeling. Maar uiteraard altijd met inachtneming van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat, de volksgezondheid en de natuur.

J. Zoals bij reactie I omschreven: ontwikkeling met inachtneming van een aanvaardbaar woon- en leefklimaat, de volksgezondheid en de natuur.
K. Beperkingen in de bouwhoogte door bijvoorbeeld vliegbasis Volkel spelen pas een rol als de gemeente een werkelijke aanvraag voor de bouw van een windproject gaat beoordelen. De Visie Grootschalige Opwek, waar nadrukkelijk naar wordt verwezen, betoogt dat er vier stappen zijn in het beoordelen van een locatie op geschiktheid voor grootschalige energie. Geschiktheid van het globale landschapstype is slechts de eerste stap: binnen dat landschap zullen nog steeds veel locaties ongeschikt zijn. Een tweede stap is de geschiktheid van de precieze beoogde locatie, daarna wordt nog gekeken naar de inrichting van het plan en meervoudig ruimtegebruik. Beperkingen in de bouwhoogte door bijvoorbeeld vliegbasis Volkel zullen er dus toe leiden dat een locatie in de tweede stap afvalt (geschiktheid specifieke locatie). Dat neemt niet weg dat de locatie in een groter landschap valt dat qua landschapstype wel geschikt is. Bij beoordeling van de precieze locatie op geschiktheid wordt niet alleen gekeken naar beperkingen op bouwhoogte, maar ook naar de bestemming en omliggende bestemmingen. Er zal een opmerking in de Omgevingsvisie worden toegevoegd die aangeeft dat ook in overweegbare landschappen lang niet alle locaties geschikt zijn voor grootschalige opwek.
L. In het landgebruik in het buitengebied moet inderdaad een balans worden gevonden tussen agrarisch gebruik en andere functies. Om dat zorgvuldig te doen, vergunt de gemeente geen 800TJ aan zonneparken of andere grootschalige opwek, maar begint zij met een pilot van vijf zonneparken. Daarna zal worden geëvalueerd. De landschapstypen die in de Omgevingsvisie worden onderscheiden zullen de basis vormen van eventueel nieuw duurzaam energiebeleid, zoals de Omgevingsvisie op alle thema's die worden behandeld de basis is van Omgevingsplannen en thematische beleidsplannen.
M. Er ontbreken inderdaad enkele verblijfsaccommodaties. Deze worden toegevoegd op de kaart. Ook de fietsroute over de Schaapsdijk wordt toegevoegd.
N. Dit is juist. De gemeente blijft verantwoordelijk voor een correcte belangenafweging. Het nieuwe adagium in de Omgevingswet is echter dat ontwikkelingsruimte door de initiatiefnemer moet worden verdiend. De initiële omgevingsdialoog zal derhalve door de initiatiefnemer zélf aangegaan moeten worden. Men zou dit ook 'algemeen fatsoen' kunnen noemen.

[redacted]

Zienswijze

A. Reclamant verzoekt in de (ontwerp)omgevingsvisie buitengebied geen omschrijvingen toe te passen die in de toekomst nadelige gevolgen zouden kunnen hebben voor het wonen, de kampeerboerderij en de paardenhouderij.
B. Op de kaart in paragraaf 9.6 van de visie ontbreken de kampeerboerderijen en groepsaccommodaties.
C. Op pagina 35 van de visie is te lezen dat het platteland in toenemende mate energieleverancier zal worden van de stad. Het ontbreekt de stedelijke omgeving aan ruimte om zonneparken en windturbines te faciliteren. Reclamant spreekt deze bewering tegen.
D. Vanwege de vliegvelden in de omgeving (radar) worden onrealistische suggesties gedaan met betrekking tot de realisering van windturbines.

Reactie

A. De gemeente maakt afwegingen op het grensvlak van algemeen en persoonlijk belang. Deze afwegingen kunnen soms in het nadeel van een inwoner uitpakken. Of dit in het concrete geval aan de orde zal zijn, kan niet worden voorspeld.
B. Er ontbreken inderdaad enkele verblijfsaccommodaties. Deze worden toegevoegd op de kaart. Ook de fietsroute over de Schaapsdijk wordt toegevoegd.
C. De reclamant betwist dat stedelijk gebied onvoldoende ruimte kent voor grootschalige duurzame energie, maar de gemeente ziet dat als een feitelijke constatering. In de

planMER van de Regionale Energie Strategie van onze regio (Metropoolregio Eindhoven) is bijvoorbeeld te zien dat geschikte locaties voor windparken en grotere zonneparken niet of nauwelijks in de verstedelijkte gebieden te vinden zijn.

D. De Omgevingsvisie doet uitspraken over welke landschapstypen overweegbaar zijn voor grootschalige opwek zoals windturbines, maar spreekt zich niet uit over de haalbaarheid van een windproject in brede zin. Het kan gezien worden als eerste beperking: is een lanschapstype niet geschikt, dan hoeft niet te worden gekeken naar andere beperkingen. Is het landschapstype wel geschikt, dan wordt aan een groot aantal andere voorwaarden getoetst. Radarverstoring is een van die voorwaarden. Het kan dus zijn dat binnen een geschikt landschapstype toch veel locaties ongeschikt zijn, daarover wekt de Omgevingsvisie geen verwachtingen: het benoemt juist de andere voorwaarden waaraan een project moet voldoen. Er zal een opmerking in de Omgevingsvisie worden toegevoegd die aangeeft dat ook in overweegbare landschappen lang niet alle locaties geschikt zijn voor grootschalige opwek.

[redacted]

Zienswijze

A. De visie is van invloed op de bestaans- en ontwikkelingsmogelijkheden van de agrarische bedrijven. Reclamant en de gemeente staan samen voor een duurzaam toekomstperspectief voor agrarische ondernemers. Zonder ruimte om te bewegen is er geen toekomstperspectief. Veel bedrijven moeten een schaalsprong maken om investeringen mogelijk te maken. Ook door regelgeving worden ondernemers gedwongen om investeringen te doen.

B. De gemeente heeft twee toekomstbestendige agrarische ontwikkelgebieden aangewezen waar zij mogelijkheden biedt voor schaalvergroting. De gemeente beperkt daarmee de bewegingsruimte voor ondernemers en daarmee de mogelijkheid om keuzes te maken. De gemeente geeft aan bestaande rechten worden gerespecteerd, maar daarnaast staat 'grootschalige landbouw' in het verkeerslichtmodel in zes gebieden op rood. Wat bedoeld de gemeente daarmee? Wat wordt verstaan onder grootschalige landbouw?

C. Ondernemers staan de komende jaren voor de opgave om hun stallen aan te passen. Om deze investering te kunnen doen, is ontwikkelruimte nodig. Is die mogelijkheid er nog in de zes gebieden. Natuurinclusieve landbouw en kringlooplandbouw staan nog in de kinderschoenen. Het is voor veel ondernemers nog een grote uitdaging om hier een passend verdienmodel onder te leggen. Overheden kunnen inzetten op schaalverkleining, maar de vraag vanuit de markt en de mogelijkheid om een verdienmodel te creëren zijn uiteindelijk doorslaggevend. Reclamant vraagt de gemeente om deze ondernemers die verder willen met hun bedrijf de ruimte te bieden om te kunnen bewegen.

D. Voor de korte termijn is het niet realistisch dat alle ondernemers overstappen op 'toekomstbestendige stallen'. Als veehouders in Laarbeek aan de slag gaan met innovatieve systemen, dan is de steun van de gemeente in de vorm van soepele vergunningverlening of het toepassen van maatwerk nodig.

E. Daarnaast vraagt reclamant de gemeente om goede intensieve veehouderij-locaties te beschermen tegen andersoortige bestemmingen in de buurt. Nieuwe gevoelige functies dicht in de buurt van intensieve veehouderijen moeten tegen worden gegaan.

F. [redacted] onderschrijft de doelstelling van de gemeente om middels een brede plattelandsbestemming de omschakelmogelijkheden van bedrijven naar een andere activiteit makkelijker te maken. Het wordt de uitdaging voor de gemeente om de brede plattelandsbestemming actueel te houden. Dit is mogelijk door niet de exacte bedrijfsactiviteit, maar de randvoorwaarden te omschrijven waar de activiteit aan moet voldoen, bijvoorbeeld verkeersaantrekkende werking, inpassing en invloed op de omliggende bedrijven.

G. Worden de zaken die 'groen' zijn in het verkeerslichtmodel opgenomen in de gebiedsspecifieke brede plattelandsbestemming.

H. De brede plattelandsbestemming kan bijdragen aan oplossingsrichtingen voor vrijkomende agrarische bedrijfsgebouwen. Maar het is ook belangrijk om gebouwen te

durven slopen en te verplaatsen naar de kernrandzone. Via de sloopprikkel die nog ontwikkeld wordt kan de gemeente hier invulling aan geven.

I. [redacted] vraagt gemeente een actieve ondersteuning bij de realisatie (vergunningverlening, bestemmingsplannen) van mestbewerkingslocaties op boerenerven, goede plekken in het buitengebied en industrieterreinen. Men voorziet een toenemende vraag vanuit akker- en tuinbouwbedrijven naar circulaire en groene meststoffen. Vanuit de dierlijke sectoren zal meer gestuurd worden op afzet van mest via mestbewerkers.

J. Er wordt aandacht gevraagd voor de landbouwstructuur en het behoud van goede landbouwgronden bij inpassing van zonneparken in het buitengebied. Aangezien de maatschappij verwacht dat agrarische bedrijven extensiveren, is er in de toekomst meer grond nodig. Wanneer met de aanleg van zonneparken geen rekening gehouden wordt met de landbouwkundige structuur, staat het toekomstperspectief van bedrijven onder druk. [redacted] vraagt om behoud van goede landbouwgrond en landbouwkundige structuur op te nemen in het lokaal afwegingskader dat gebruikt wordt bij de beoordeling van initiatieven.

K. [redacted] voorziet een toenemende behoefte aan het gebruik van teeltondersteunende voorzieningen (TOV's). En bovendien neemt het areaal tuinbouwgrond in de regio toe. Ook in Laarbeek zijn verschillende ondernemers actief die gebruik maken van hoge en lage teeltondersteunende voorzieningen. Denk aan zachtfruit, boomteelt, heesters, vaste planten en bloemen. De gemeente wil TOV's niet verbieden, maar hoge TOV's (> 1,5 meter) in bepaalde gebieden wel uitsluiten. Dit laatste zal betekenen dat bepaalde teelten alsnog uitgesloten worden in bepaalde gebieden. Dat is niet acceptabel. TOV's moeten goed ingepast in het landschap, mogelijk gemaakt worden in de bedrijfsvoering van een moderne tuinder. [redacted] gaat graag met de gemeente in gesprek om tot een werkbaar beleid voor TOV's te komen.

L. Reclamant vindt dat er verschillende typen huisvesting voor arbeidsmigranten aangeboden moeten kunnen worden. Denk aan huisvesting op de bedrijfslocatie, agrarische bedrijfswoningen en woningen in de dorpskernen. Dit moet de gemeente faciliteren in haar beleid.

M. [redacted] ervaart in Laarbeek toenemende overlast van wilde zwijnen hetgeen tot schade en risico's leidt (denk aan Afrikaanse Varkenspest). Een goede wildbeheersing is van belang. Naast de provincie heeft ook de gemeente daarin een rol. Gemeenten dienen in hun regelgeving voldoende ruimte bieden voor hoge, brede en tijdelijke afrasteringen. Denk aan afscherming tegen wolven waarbij de omheining een minimale hoogte van 1.20 m moet hebben.

N. De gemeente wordt gevraagd om andere bewoordingen te kiezen in het kader van de toenemende maatschappelijke druk op de agrarische sector. Door de woordkeuze draagt de omgevingsvisie bij aan de negatieve beeldvorming. Dit is zeer ongewenst. De agrarische sector spant zich in om kennis over te dragen en aan positieve beeldvorming.

Reactie

A. De gemeente is zich bewust van de moeilijke positie van agrarisch ondernemers. Vandaar dat in de omgevingsvisie twee sporen worden bewandeld. Ten eerste wordt ingezet op een Brede Plattelandsbestemming waarbij meer transformatie-mogelijkheden ontstaan met een directe titel op het agrarisch perceel. Ten tweede probeert de gemeente een balans te vinden tussen economisch perspectief in de twee noordelijke deelgebieden en tegelijkertijd in de overige deelgebieden de wissel om te zetten naar alternatieve vormen van landbouw. Hierbij wordt aangetekend dat de bestaande rechten van agrarisch ondernemers - zoals bijvoorbeeld vastgelegd in het bestemmingsplan - worden geëerbiedigd.

B. Zie ook de reactie A. Grootschalige landbouw 'op rood' wil zeggen dat de gemeente in deze deelgebieden geen medewerking verleent aan de verdere groei van het bedrijf, daar waar dit de bestaande rechten overstijgt. Soms is het te overwegen om verplaatsing naar één van de twee perspectiefrijke gebieden te onderzoeken. De bestaande situatie kan problematisch zijn in de omschakeling.
Er is helaas geen definitie beschikbaar van grootschalige landbouw. Dit begrip zal in de vertaling naar het omgevingsplan nader geduid moeten worden (mocht dit al mogelijk

zijn). Voor nu is het begrip derhalve alleen gevoelsmatig en per geval specifiek in te vullen. Dit staat de vaststelling van een omgevingsvisie op hoofdlijnen niet in de weg.

C. Zie de reactie bij A en B. De gemeente is zich bewust van het feit dat het verdienmodel voor alternatieve landbouw nog beperkt is. Het komt hier dus aan op ondernemerschap. Maar de gemeente beweegt mee in de omslag die de agrarische sector dient te maken. Deze omslag gaat niet slagen indien de wissel niet wordt omgezet.

D. Daar waar de gemeente qua regelgeving ruimte heeft om te ondersteunen, zal dit niet worden nagelaten.

E. Dit is precies wat de gemeente doet in de beide 'toekomstbestendige agrarische ontwikkelgebieden' Pionierslandschap en Aa-landschap.

F. De Brede Plattelandsbestemming zal samen met de provincie Noord-Brabant worden uitgewerkt. De provincie heeft immers nog steeds een sturende rol in het buitengebied. Onder de Omgevingswet ontstaan inderdaad nieuwe mogelijkheden om functies (bestemmingen) redactioneel te omschrijven, bijvoorbeeld door het benoemen van doelen en/of randvoorwaarden. Indien hiermee de brede plattelandsbestemming actueel kan worden gehouden - met inachtneming van de rechtszekerheid van omwonenden - dan zullen deze mogelijkheden worden bekeken.

G. Dat is wel onze intentie. Zoals onder F omschreven wordt de Brede Plattelandsbestemming door de gemeente samen met de provincie uitgewerkt. De provincie heeft in haar zienswijze aangegeven de brede plattelandsbestemming te ondersteunen, daarbij wel zoveel mogelijk rekening houdende met de Verordening Ruimte.

H. Voor de gemeente is ontstening van het buitengebied een belangrijk uitgangspunt. Vandaar dat de nog te ontwikkelen sloopprikkel als actiepunt A10 in de omgevingsagenda van de visie is opgenomen.

I. Voor wat betreft de grootschalige mestverwerkingsinstallaties conformeert de gemeente zich in dezen aan het provinciaal MER-traject dat nu loopt (Plan MER zoekgebieden voor mestbewerking) waarbij wordt gekeken naar de inpasbaarheid in de omgeving, de milieueffecten, de veiligheid en de volksgezondheid. Mestbewerking op bedrijfsniveau met eigen geproduceerde mest moet mogelijk blijven.

J. In het landgebruik in het buitengebied moet inderdaad een balans worden gevonden tussen agrarisch gebruik en andere functies, zoals grootschalige energie. Om dat zorgvuldig te doen, begint de gemeente met een pilot van vijf zonneparken. Daarna zal worden geëvalueerd. De landschapstypen die in de Omgevingsvisie worden onderscheiden zullen de basis vormen van eventueel nieuw duurzaam energiebeleid, zoals de Omgevingsvisie op alle thema's die worden behandeld de basis is van Omgevingsplannen en thematische beleidsplannen. Ook de zonneladder wordt hierin meegenomen: ook daarin wordt vruchtbare landbouwgrond als onwenselijke locatie gezien voor zonneparken. Een verdere uitwerking daarvan moet landen in nieuw Laarbeeks beleid voor grootschalige energie. Dit is te gedetailleerd om in de Omgevingsvisie opgenomen te worden, maar er is zeker aandacht voor binnen de Laarbeekse energietransitie.

K. [redacted] geeft zelf aan dat hogere TOV's goed ingepast moeten worden in het landschap. Maar hier wringt nu juist de schoen. Regelmatig betrapt de gemeente agrarisch ondernemers die het met deze inpassing niet al te serieus nemen. De gemeente is graag bereid om met [redacted] in gesprek te gaan in het kader van het op te stellen beleid voor TOV's (zie actiepunt F4 in de Omgevingsagenda). Voor nu blijft de in de omgevingsvisie gekozen insteek intact. Dit betekent dat TOV's hoger dan 1,5 meter slechts overweegbaar zijn in de beide 'toekomstbestendige agrarische ontwikkelgebieden' Pionierslandschap en Aa-landschap. In de overige gebieden zijn hogere TOV's in verband met de kleinschalige of historische uitstraling van het gebied, niet overweegbaar.

L. De wens om niet alleen het buitengebied aan te wijzen voor huisvesting van arbeidsmigranten, zal in de nieuwe beleidslijn worden meegenomen. Deze beleidsvisie voor de huisvesting van arbeidsmigranten is thans onder constructie.

M. De gemeente erkent de problematiek, met name bij natuurgebieden. De maximale hoogte van afrasteringen in het buitengebied is 1.00 meter. Om hiervan af te kunnen wijken is voor dit doel een lokale beleidsregel nodig. Voorgesteld wordt om deze keuze te

betrekken bij het nog op te stellen beeldkwaliteitsplan voor het buitengebied. Dit actiepunt is als F10 opgenomen in de Omgevingsagenda.

N. De gemeente heeft in de tekst op pagina 35 juist nuancering proberen aan te brengen in de negatieve publiciteit. Letterlijk staat er: 'In deze discussie is de nuance soms ver te zoeken. Veel Nederlanders beseffen niet aan hoeveel regels en verplichtingen boeren moeten voldoen'. En het is dus beslist niet de bedoeling om een bijdrage te leveren aan de negatieve beeldvorming. De volgende zin wordt daarom verwijderd: 'Denk aan de ophef over plofkippen, megastallen, mestzaken, gifeieren, hennepkwekerijen en melkveefraude.

[redacted]

Zienswijze

A. In 2010 is er een mogelijkheid geweest om in verband met de herziening van het bestemmingsplan buitengebied wijzigingen door te geven. Nu er in het buitengebied de laatste jaren veel is veranderd en nog gaat veranderen, zou het goed zijn om het bestemmingsplan elke vijf of tien jaar te herzien. Zoals al tijdens de informatie-avond werd aangegeven zijn de kosten voor een herziening van het bestemmingsplan een grote drempel om een dergelijk verzoek in te dienen. Nu er in het buitengebied veel agrarische bedrijven stoppen zou het goed zijn goede voorlichting te geven over wat er allemaal mogelijk is, wat de regels en de gevolgen zijn.

Reactie

A. De gemeente hoopt met de introductie van de brede plattelandsbestemming sowieso meer planologische flexibiliteit te kunnen bieden. Zodat de bestemming in zichzelf al meer en ruimere mogelijkheden biedt. In dat geval is herziening van het bestemmingsplan - op het moment dat de Brede Plattelandsbestemming is vastgelegd - niet eens nodig.
Nederland stevent af op een nieuwe Omgevingswet waarbij het bestemmingsplan wordt vervangen door een omgevingsplan. De actualiseringsplicht binnen 10 jaar is komen te vervallen. De gemeente is dus vrij om het omgevingsplan al of niet te actualiseren. Wel is de gemeente van plan om vaker een afwijkingsprocedure te volgen (in jargon: buitenplanse omgevingsplanactiviteit). De kosten van een dergelijke afwijkingsprocedure liggen beduidend lager dan bij de herziening van een bestemmingsplan / omgevingsplan. Zodra de omgevingsvisie is vertaald in een omgevingsplan, zal een voorlichtingscampagne plaatsvinden.

[redacted]

Zienswijze

A. Het is moeilijk vol te houden dat de omgeving Karstraat een historische bebouwingsconcentratie is terwijl een buurtschap verderop van dezelfde leeftijd als niet-historisch is aangemerkt. Het bebouwingsregime voor historisch zou gelijk getrokken moeten worden met niet-historisch. Dat biedt nog voldoende bescherming om het authentieke karakter van het gebied te waarborgen.

B. Daarnaast vormt strenge welstandsbeoordeling op beeldkwaliteit en cultuurhistorie bij verbouw en renovatie voor hoge kosten en werken deze belemmerend en vertragend bij investeringen en verbeteringen aan bebouwing. Derhalve is een duidelijk en werkbaar protocol gewenst waarbij naast beeldkwaliteit en cultuurhistorie ook rekening wordt gehouden met constructie, veiligheid, comfort en duurzaamheid.

C. De gebiedsverkenners zijn weliswaar in het gebied geweest ter inventarisatie, maar tijdens deze bijeenkomsten is niet gesproken over cultuurhistorie, noch over de consequenties ten aanzien van het bebouwingsregime.

D. Reclamant zou graag zien dat de passage over het afzien van verdere verdichting van historische bebouwingsconcentraties vervalt.

Reactie

A. Historische bebouwingsconcentraties zijn in samenspraak met de Laarbeekse heemkundekringen gedefinieerd. Als vertrekpunt voor de benoeming van historische bebouwingsconcentraties zijn de gehuchten uit de 'Catalogus Cultuurhistorische inventarisatie erfgoedkaart gemeente Laarbeek (2012)' gehanteerd. De Omgevingsdienst Zuidoost Brabant heeft bijhorend kaartmateriaal beschikbaar gesteld middels de Erfgoedkaart Laarbeek (https://odzob.nl/kaarten-erfgoed-archeologie). In de laag 'Historisch landschap' is de sublaag 'Oude infrastructuur, doorgaande lokale wegen, gegraven waterlopen en gehuchten' opgenomen. Zowel de Karstraat als Heereind zijn hierin als gehucht opgenomen. Daarna is gekeken of de historische situatie nog steeds herkenbaar is. Hier is sprake van als bijvoorbeeld historische structuren (wegen en schaal van het landschap) en panden nog altijd aanwezig zijn. De gehuchten Karstraat en Heereind zijn echter door de jaren heen naar elkaar toe gegroeid en deze zijn daarom nu samen als één historische bebouwingsconcentratie aangewezen om het historische karakter en resterende openheid te behouden. De verbinding van de concentraties Heereind met Donkersvoort liep tot aan de jaren zeventig via de Auwerstraat. Vanaf de jaren zeventig is de Herendijk de primaire verbindingsweg en de Auwerstraat een doodlopende straat. Om deze reden is de Herendijk als een niet-historische bebouwingsconcentratie benoemd. Hiermee wordt dus duidelijk onderscheid gemaakt tussen het behouden van het historische karakter van een bebouwingsconcentratie en het bijhorende bebouwingsregime.

B. Het behouden van de cultuurhistorische waarden en het beoordelen van de beeldkwaliteit zijn essentieel om de authenticiteit van het buitengebied te behouden. In het erfgoedbeleid 2021-2026 is opgenomen dat de lijst met beeldbepalende en cultuurhistorische panden wordt herzien. Ook de richtlijnen voor omgang met cultuurhistorische panden worden verduidelijkt voor eigenaren. Dit zal vervolgens verwerkt worden in het omgevingsplan.

C. De transitieverkenners hadden als taak om op hoofdlijnen een algemeen beeld van het buitengebied op te halen. Wat vinden de bewoners van het buitengebied en waar loopt men (op hoofdlijnen) tegen aan. Deze informatie diende als input aan de voorzijde van het beleidsproces. Op dat moment was de inhoud van de omgevingsvisie derhalve nog niet bekend.

D. Het authentiek houden van de historische bebouwingsconcentraties is een belangrijk speerpunt in de omgevingsvisie. En is als zodanig zelfs opgenomen in de profielschets in paragraaf 6.1 ('Behoud en versterking van een authentiek en gewaardeerd boerenlandschap'). Verdere verdichting van de historische bebouwingsconcentraties past niet in dit profiel.

[redacted]

Zienswijze

A. Bij energievoorziening wordt enkel gesproken over zonneparken en windmolens en dan ook nog in beperkte gebieden. Reclamant zou liever zien dat de huidige bebouwing wordt vol gelegd met zonnepanelen en dat er ook meer wordt gekeken naar toekomstige bronnen van duurzame energie. Het staat ze tegen om goede landbouwgrond in te zetten en te 'verbrassen' voor zonneparken waar er legio andere plaatsen zijn om stroom op te wekken. Over de windparken is reclamant wat huiverig, maar niet per definitie tegen.

B. Reclamant woont in een gebied voor grootschalige landbouw, er komt steeds sneller en zwaarder verkeer over De Hei en daar komen de mogelijke gezondheidsrisico's ten gevolge van energieparken bij. Dit gaat ten koste van de leefbaarheid.

C. Reclamant vindt het verwerpelijk dat arbeidsmigranten als aparte groep worden beschouwd. Dit lijkt op hedendaagse slavernij. Ze wonen in slechts omstandigheden. Door ze in de omgevingsvisie apart te vermelden draagt dit niet bij aan inclusieve samenleving. Deze mensen moeten niet bij elkaar worden gestopt, maar juist tussen de Laarbeekse bevolking gaan leven om beter te integreren. Door ze bij elkaar in het

buitengebied te plaatsen, vraag je om overlast. Terwijl als je ze laat integreren er helemaal geen overlast hoeft te zijn. Als arbeidsmigranten bij elkaar worden geplaatst, dient er in elk geval een eigenaar van het pand bij te wonen.

Reactie

A. Reclamant merkt terecht op dat §9.3 van de Omgevingsvisie onvoldoende aandacht besteedt aan zon op dak en andere technologieën voor duurzame warmte en stroom, anders dan zonne- en windenergie. Hierover zal een opmerking worden toegevoegd, omdat dit belangrijke pijlers zijn van ons duurzaamheidsbeleid. Wat betreft de opmerking over landbouwgrond: in het landgebruik in het buitengebied moet inderdaad een balans worden gevonden tussen agrarisch gebruik en andere functies, zoals grootschalige energie. Om dat zorgvuldig te doen, begint de gemeente met een pilot van vijf zonneparken. Daarna zal worden geëvalueerd. De landschapstypen die in de Omgevingsvisie worden onderscheiden zullen de basis vormen van eventueel nieuw duurzaam energiebeleid, zoals de Omgevingsvisie op alle thema's die worden behandeld de basis is van Omgevingsplannen en thematische beleidsplannen. Ook de zonneladder wordt hierin meegenomen: ook daarin wordt vruchtbare landbouwgrond als onwenselijke locatie gezien voor zonneparken. Een verdere uitwerking daarvan moet landen in nieuw Laarbeeks beleid voor grootschalige energie. Dit is te gedetailleerd om in de Omgevingsvisie opgenomen te worden, maar er is zeker aandacht voor binnen de Laarbeekse energietransitie.

B. De gemeente begrijpt dat reclamant zich zorgen maakt over een (mogelijke) cumulatie van hinder. Zonder deze zorgen af te willen zwakken is het zaak om deze ontwikkelingen in het juiste perspectief te zien. In 2022 zullen in De Hei verkeersremmende maatregelen worden aangebracht. Hopelijk zijn deze voldoende om de hoeveelheid vrachtverkeer te verminderen. Zo niet, dan dienen andere maatregelen te worden genomen.
Het Pionierslandschap is inderdaad aangewezen als zoeklocatie voor grootschalige opwek van energie. Maar geschiktheid van het globale landschapstype (Pionierslandschap) is slechts de eerste stap: binnen dit landschap zullen nog steeds veel locaties ongeschikt zijn. Een tweede stap is namelijk de geschiktheid van de precieze beoogde locatie. Hierbij wordt ook gekeken naar de omliggende functies en bestemmingen. Eén en ander is omschreven in de gemeentelijke Visie Grootschalige Opwek.
En grootschalige landbouw is heden ten dage aan zeer strenge regelgeving gebonden. Om als agrarisch bedrijf te kunnen groeien dient een aanvaardbaar woon- en leefklimaat in de omgeving nadrukkelijk te worden aangetoond. Bovendien laat provinciale regelgeving sowieso geen nieuwe intensieve veehouderij meer toe, ook niet in het Pionierslandschap.
Zoals gezegd, het is niet bedoeling om de zorgen van reclamant te bagatelliseren, maar enige relativering is wel op z'n plaats.

C. De gemeente is het helemaal met reclamant eens. En heeft de noodzaak om de arbeidsmigrant als medelander te zien dan ook omschreven in paragraaf 9.9 van de ontwerp-omgevingsvisie. Deze constatering en de wens om niet alleen het buitengebied aan te wijzen voor huisvesting van arbeidsmigranten, zal in de nieuwe beleidslijn worden meegenomen. Deze beleidsvisie voor de huisvesting van arbeidsmigranten is thans onder constructie.

13. [redacted]

Zienswijze

A. Binnen de gemeente Laarbeek is de gebiedsontwikkeling 't Gulden Land van toepassing. Deze ontwikkeling krijgt de nodige aandacht in de visie. Reclamant is initiatiefnemer voor een horecagelegenheid op de kop van de twee kanalen. Hiertoe is tussen [redacted] en de gemeente een intentie-overeenkomst gesloten.

B. In de ontwerp-visie is een afbeelding opgenomen met één van de eerste schetsen van 't Gulden Land. Reclamant stelt voor om deze schets te vervangen door een recentere versie.

C. Het is een goed uitgangspunt om in de ontwerp-omgevingsvisie de mate van het type recreatie open te laten. Het Gulden Land maakt deel uit van het ontwikkellandschap met mogelijkheden voor recreatieve ontwikkeling, natuurontwikkeling en waterberging/infrastructuur.
D. In de schets op pagina 89 ontbreekt de conceptuele strip: 't Gulden Pad. Voorgesteld wordt om het schetsontwerp van 't Gulden Pad in de visie op te nemen.
E. Welk type horeca en de omvang daarvan wordt in de ontwerp-omgevingsvisie niet benoemd. Ook wordt op het parkeren en de toegangswegen niet dieper ingegaan. In het haalbaarheidsonderzoek van reclamant wordt hieraan wél invulling gegeven. Deze aspecten zijn namelijk bepalend voor een haalbare en duurzame horeca-exploitatie.
F. Reclamant onderschrijft de wenselijkheid van een beeldkwaliteitsplan voor het buitengebied. Ook in 't Gulden Land is beeldkwaliteit en architectuur een belangrijk onderwerp. Men kan zich voorstellen dat in de omgevingsvisie wordt benoemd dat er op de kop van 't Gulden Land een 'blikvanger' kan komen.
G. Reclamant zal binnen plan 't Gulden Land een zorgvuldige omgevingsdialoog doorlopen, hierbij de spelregels volgende zoals opgenomen in de omgevingsvisie voor het buitengebied.

Reactie

A. Dit is een juiste weergave van de feiten.
B. Er is geen nieuwe overzichtsschets voorhanden, omdat de gebiedsontwikkeling wordt uitgewerkt in deelprojecten met een verschillend tijdspad. Begrijpelijk is dat de oorspronkelijke visiekaart verwarring kan geven, omdat sommige deelplannen nu al zijn aangepast op basis van voortschrijdend inzicht en verder onderzoek. De oorspronkelijke visiekaart zal vervangen worden door een aantal ontwerpschetsen van de deelgebieden.
C. Gemeente en reclamant zijn het met elkaar eens.
D. Het schetsontwerp wordt toegevoegd.
E. Dit is een omgevingsvisie voor het gehele buitengebied. Nadere uitwerking voor 't Gulden Land wordt binnen het project zelf uitgevoerd en niet binnen een algemene visie.
F. Zie reactie E.
G. De gemeente is verheugd te horen dat reclamant voornemens is een zorgvuldige omgevingsdialoog te doorlopen.

[redacted]

Zienswijze

A. De Hei heeft meer kenmerken en overeenkomsten met het lintenlandschap, dan met het pionierslandschap. Nu is De Hei als grens gehanteerd tussen beide gebieden. De Hei is een gehucht wat ook blijkt uit de vele oude en cultuurhistorisch waardevolle boerderijen. De Hei is een buurtschap waar agrariërs en burgers op een harmonieuze manier dicht bij elkaar wonen. Naast de grootschalige opwek van zonne-energie (lees windmolens) en verkeersbewegingen (geluidsoverlast), dient mogelijk ook nog acceptatie plaats te vinden van de geluidsoverlast van windmolens. Dit heeft grote gevolgen voor het leefklimaat. Reclamant verzoekt de scheiding van grootschalig pionierslandschap en lintenlandschap te leggen op de Beukendreef en alles ten oosten daarvan te bestempelen als 'grootschalig'.
B. Het is niet logisch om huisvesting van arbeidsmigranten alleen in het buitengebied mogelijk te maken. Het is om diverse redenen veel logischer om huisvesting van arbeidsmigranten te zien als een bijzondere woonvorm en dus te huisvesten in de kernrandzone. Denk bijvoorbeeld aan de afstand tot de voorzieningen, bevordering van integratie, het alternatief inzetten van vrijkomende huisvesting.
C. Benoem in de omgevingsvisie een maximale hoogte voor windmolens die past bij Laarbeek als plattelandsgemeente, om te zorgen dat zichtvervuiling wordt beperkt en er geen geluidsoverlast en slagschaduw ontstaat voor omwonenden.

Reactie

A. De gemeente heeft goed nagedacht over de gebiedsindeling. Het gebied ten noorden van De Hei is samenhangend en beduidend anders geprofileerd dan het gebied ten zuiden van De Hei. In die zin is het pech dat De Hei het scheidingsvlak vormt van deze twee aanzienlijk verschillende gebieden. Het verzoek van reclamant lijkt meer bedoeld om de beleidsconsequenties van beide gebieden te kunnen verschuiven. Ontstaansgeschiedenis en landschappelijke uitstraling zijn echter niet met een 'andere stempel' weg te poetsen.

B. Ook de gemeente is van mening dat het niet logisch is om arbeidsmigranten alleen in het buitengebied te huisvesten. Dit is als zodanig ook verwoord in paragraaf 9.9. Op dit moment wordt het concrete beleidskader voor de huisvesting van arbeidsmigranten herzien en gemoderniseerd, waarbij ruimere huisvestingsmogelijkheden worden meegenomen.

C. Het benoemen van maximale bouwhoogtes is te gedetailleerd om in de Omgevingsvisie een plaats te krijgen, dit soort bepalingen past beter in een Omgevingsplan of thematisch beleidsstuk over windenergie. Los daarvan is het de vraag of een maximale hoogte iets toevoegt: de impact van een windmolen hangt veel meer af van de locatie en de directe omgeving daarvan, dan van de precieze hoogte. In een gebied zonder omwonenden kan een relatief hoge molen toch voor weinig overlast zorgen, terwijl een locatie nabij woningen misschien alleen geschikt is voor een lage molen, of helemaal ongeschikt is. Het opnemen van een maximale bouwhoogte brengt het risico met zich mee dat mensen er vanuit gaan dat die hoogte dan altijd 'mag', terwijl sommige locaties vragen om strengere beperkingen. De gemeente bekijkt daarom elke aanvraag liever individueel.

[redacted]

Zienswijze

A. Duurzame energie is goed voor het milieu, maar het is beter om deze zoveel mogelijk op te wekken via de bestaande bebouwing. Windmolens en zonneparken vervuilen het landschap. Windmolens zijn niet geruisloos, geven veel schaduw en geven geen betere leefomgeving voor mens en dier.

B. Er staat ook nergens te lezen hoe ver een windmolen of zonnepark van de bebouwing af moet staan.

C. Reclamant vindt het veel beter als de gemeente met mensen in gesprek gaat om bestaande gebouwen met bijvoorbeeld zonnepanelen te voorzien.

D. Verder is het zo dat als er grootschalige windmolenparken of zonneparken voorzien zijn, het energienet hiervoor wordt vrijgehouden en hierdoor de agrarische bedrijven geen zonnepanelen meer kunnen leggen.

Reactie

A. Reclamant merkt terecht op dat er in de Omgevingsvisie niet wordt vermeld dat zon op dak een belangrijke pijler is van het Laarbeekse duurzaamheidsbeleid. Dit zal worden toegevoegd. Daarnaast wijst reclamant op de nadelen van windmolens. De gemeente erkent dat windmolens nadelen met zich meebrengen, daarom is de Visie Grootschalige Opwek opgesteld. Dit beleidskader stelt ons in staat om aanvragen zo zorgvuldig mogelijk te behandelen. Mocht er een concrete aanvraag komen, dan wordt er uiteraard getoetst op onder andere geluidshinder, slagschaduw en effecten op de natuur. Hiervoor hanteert de gemeente de landelijke normen

B. Hoever een windmolen of zonnepark van bebouwing af dient te staan, hangt af van de grootte en vorm van de installatie. Voor windmolens is geen landelijke minimumafstand, want afstand is niet het doel op zich. Het doel van de afstand is hinder voorkomen en het geluidsniveau beperken. Als vuistregel houdt de Regionale Energie Strategie een afstand tot woningen aan van 400 meter (zie bijlage 5.2 pag. 41). Voor een zonnepark gelden geen minimumafstanden omdat dit sterk afhankelijk is van de plaatselijke situatie en de landschappelijke inpassing. Aan die inpassing stelt de gemeente uiteraard wel eisen, deze zijn te vinden in de Visie Grootschalige Opwek (hoofdstuk 4).

C. Verduurzamen van bebouwing is een belangrijk onderdeel van de Laarbeekse en regionale energiestrategieën. Dit is niet in de Omgevingsvisie opgenomen omdat de Omgevingsvisie ingaat op ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied, maar hierover zal een opmerking worden toegevoegd. De gemeente heeft meerdere activiteiten gericht op het stimuleren van verduurzaming van woningen, zoals voorlichting, leningen en voorbeeldprojecten. Het is niet de plaats van de Omgevingsvisie om deze te benoemen, maar hier is zeker in de gemeente aandacht voor.
D. De werkwijze van Enexis en TenneT is wettelijk geregeld, hier heeft de gemeente geen invloed op. Het is inderdaad zo dat aanvragen voor aansluiting op het elektriciteitsnet worden beoordeeld op volgorde van binnenkomst, niet op basis van wenselijkheid, bijvoorbeeld volgens de zonneladder. Er wordt regionaal voor gelobbyd om deze regels te veranderen, maar op dit moment kan de gemeente daar niet in sturen en leidt dit inderdaad tot onwenselijke gevolgen.

[redacted]

Zienswijze

A. Het is voor reclamant niet duidelijk welke gevolgen invoering van de omgevingsvisie precies heeft of kan hebben. Een groot aantal zaken is te onduidelijk, algemeen, globaal, vaag of niet genoemd. Nergens staat wat wordt verstaan onder grootschalige landbouw. De kaarten in de visie zijn te onduidelijk om op perceelniveau te kunnen zien waar grenzen lopen. Concrete bouwvoorschriften zijn niet te vinden. Te weinig details voor een goede beoordeling.

Reactie

A. Een omgevingsvisie is per definitie een visie op ruimtelijke hoofdlijnen. Het is document om op basis van ruimtelijke en maatschappelijke ontwikkelingen een nieuwe beleidslijn uit te zetten voor de toekomst. Pas bij de vertaling in het omgevingsplan (opvolger van het bestemmingsplan) zal de concrete uitwerking zichtbaar worden. Een omgevingsvisie is dus niet bedoeld om op perceelsniveau de persoonlijke consequenties te onderzoeken.

[redacted]

Zienswijze

A. De omgevingsvisie is een zeer compleet, helder gestructureerd document en een solide basis voor verdere uitwerking, in lijn met de ambities van Eyckenlust.
B. De transitieverkenners hebben in het voortraject inwoners en belanghebbenden benaderd om mee te denken met de inhoud van de omgevingsvisie. Landgoed Eyckenlust is in dit kader niet benaderd of gehoord.
C. Reclamant is gestart met het vormen van een beeld van hoe Eyckenlust behouden kan blijven door het in samenhang met de omgeving, verder te ontwikkelen. Op hoofdlijnen is gekozen voor:
   Verstevigingen en duurzame instandhouding van het landgoed en cultuurhistorie;
   Ruimte bieden aan mensen om meer in contact te komen met anderen en met cultuur en natuur in de breedste zin van het woord;
   Bevorderen van sociaal-maatschappelijk bewustzijn, wonen en duurzaam leven.
D. Samen met de gemeente Laarbeek wordt gewerkt aan een Masterplan Eyckenlust, bestaande uit cultuurhistorie, natuur, agrarisch, wonen en een sociaal-maatschappelijke functie. Deels kunnen deze aspecten nog versterkt worden. Een initiatiefnemer moet ontwikkelingsruimte verdienen, de overheid dient ontwikkelkansen actief mogelijk te maken. Reclamant onderzoekt graag samen met de gemeente voor diverse locaties rondom Eyckenlust naar een passende ontwikkeling met een woonprogramma. Gedacht wordt aan nieuwe woonvormen met aandacht en zorg voor elkaar binnen het

wooncollectief. Ook het provinciale 'Actieprogramma nieuwe woonvormen' biedt goede aanknopingspunten.

E. In de ontwerp-omgevingsvisie maakt landgoed Eyckenlust onderdeel uit van het Aa-landschap waarin water, beekdalontwikkeling en waterberging belangrijke items zijn. Grootschalige ontwikkelingen zijn vanwege het historisch karakter rondom het kasteel niet passend. Maar reclamant vraagt in de omgevingsvisie wel ruimte voor nieuwe en alternatieve woonvormen. Dit betekent dat in het verkeerslichtmodel de alternatieve woonvormen binnen het Aa-landschap niet op 'rood' mogen staan.

F. Reclamant denkt aan kleinschalige ontwikkelingen en buurtschapjes op meerdere plaatsen rondom Eyckenlust en een ruimere ontwikkelingsmogelijkheid aan het kanaal richting de Donkse brug.

G. Reclamant ondersteunt van harte de keuze in de omgevingsvisie voor het opstellen van een beeldkwaliteitsplan. Dit wordt ook onderdeel van het Masterplan Eyckenlust.

Reactie

A. Hartelijk dank voor het compliment.

B. De transitieverkenners hebben op 4 november 2019 een bezoek gebracht aan kasteel Eyckenlust. Van dit gesprek is een verslag gemaakt.

C. De gemeente constateert met genoegen dat cultuurhistorie, natuur en ontmoeting de vertrekpunten vormen voor de toekomst van Eyckenlust.

D. In de ontwerp-omgevingsvisie is in de kernranden planologische ruimte geboden voor het realiseren van alternatieve woonvormen, tenzij sprake is van een 'toekomstbestendig agrarisch ontwikkelgebied' (Aa-landschap en Pionierslandschap). Voor landgoed Eyckenlust - deel uitmakende van het Aa-landschap - wordt een uitzondering gemaakt (zie reactie bij E). De gemeente gaat over de toevoeging van woningen binnen het landgoed het gesprek aan over passendheid, nut en noodzaak.

E. Binnen het Aa-landschap staan alternatieve woonvormen inderdaad 'op rood'. Dit in verband met de aanwijzing van dit gebied als 'toekomstbestendig agrarisch ontwikkelgebied'. Kansen voor wonen en agrarische ontwikkeling kunnen immers tegenstrijdig zijn.
Landgoed Eyckenlust maakt onderdeel uit van het Aa-landschap, maar is dermate landschappelijk en cultuur-historisch waardevol voor Laarbeek, dat behoud en versterking hiervan een speciale behandeling rechtvaardigen. Het landgoed presenteert zich ruimtelijk-visueel ook afwijkend van het Aa-landschap (en van elk ander deelgebied). Deze afwijkende behandeling is ook in de maak voor twee andere Laarbeekse sieraden: kasteel Croy en het missieklooster heilig Bloed. 'Behoud door ontwikkeling' is een belangrijk uitgangspunt bij een duurzame instandhouding van Eyckenlust. De gemeente gaat daarom in het kader van het Masterplan met reclamant graag het gesprek aan over de passendheid, nut en noodzaak van bepaalde ondersteunende ontwikkelingen. <u>In de visie zal deze speciale status van landgoed Eyckenlust in paragraaf 7.6 en het bijbehorende verkeerslichtmodel worden benoemd.</u>

F. In het kader van het Masterplan denkt de gemeente mee over alternatieve woonvormen op het landgoed.

G. Fijn dat de noodzaak van een beeldkwaliteitsplan door reclamant wordt onderschreven en wordt geïntegreerd in het Masterplan Eyckenlust.

[redacted]

Zienswijze

A. Volgens het verkeerslichtmodel is er in het Pionierslandschap geen mogelijkheid voor alternatieve woonvormen. Tegelijkertijd staat het onderwerp huisvesting arbeidsmigranten op 'oranje'. Huisvesting van (tijdelijke) arbeidsmigranten is een alternatieve woonvorm en zou dus niet mogelijk moeten zijn in het Pionierslandschap.

B. Het is sowieso erg vreemd om arbeidsmigranten in het buitengebied te huisvesten. In het buitengebied integreren ze niet met hun omgeving. Omdat alternatieve woonvormen in

de kernranden mogelijk moeten zijn, dient ook de huisvesting van arbeidsmigranten in de kernranden plaats te vinden.

C. Om naast de geurbelasting in het Pionierslandschap ook nog windmolens toe te staan vindt reclamant te ver gaan. Het is te zot om landbouwgrond vol te leggen met zonnepanelen als er nog zoveel andere mogelijkheden zijn (daken, geluidsschermen). Stimuleer meer eigen initiatief van bewoners om zelf hun energie op te wekken.

D. De Hei is in de visie aangemerkt als niet-historische bebouwingsconcentratie waarmee verdere verdichting met woningbouw mogelijk is. Dit is onjuist. Nagenoeg alle woningen op de Hei kennen hun oorsprong in het begin van de 19e eeuw. Buurtschap de Hei is absoluut een historische bebouwingsconcentratie.

Reactie

A. Onder een alternatieve woonvorm wordt in de omgevingsvisie verstaan de trend onder reguliere woningzoekenden om met gelijkgestemden op basis van inclusie en complementariteit een woongemeenschap te vormen. De gemeente ziet de geconcentreerde huisvesting van arbeidsmigranten niet als een 'alternatieve woonvorm', althans niet in de geest van de omgevingsvisie.

B. De gemeente heeft een nieuwe beleidslijn in de maak voor de huisvesting van arbeidsmigranten. In deze visie zullen meerdere locaties worden bestudeerd en beoordeeld, niet alleen het buitengebied.

C. De gemeente stimuleert inderdaad dat inwoners hun woningen of bedrijfspanden verduurzamen en hun eigen energieverbruik opwekken. Hierover zal een opmerking in de Omgevingsvisie worden toegevoegd. Tegelijkertijd is bekend dat de capaciteit van onze daken onvoldoende is om in onze energiebehoefte te voorzien. Daarom maakt de gemeente ook ruimte voor grootschalige opwek, waarbij wel gezocht moet worden naar een balans tussen de agrarische en andere functies van ons buitengebied. Het is niet onze bedoeling om het buitengebied 'vol te leggen'. Daarom begint de gemeente met een pilot van maximaal vijf zonneparken en evalueren zij daarna of en wanneer er ruimte is voor een eventuele volgende stap. Ondertussen is verduurzamen van bebouwing een belangrijk onderdeel van de Laarbeekse en regionale energiestrategieën. Dit is niet in de Omgevingsvisie opgenomen omdat de Omgevingsvisie ingaat op ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied, maar hierover zal een opmerking worden toegevoegd. De gemeente heeft meerdere activiteiten gericht op het stimuleren van verduurzaming van woningen, zoals voorlichting, leningen en voorbeeldprojecten. Het is niet de plaats van de Omgevingsvisie om deze te benoemen, maar hier is zeker in de gemeente aandacht voor.

D. Historische bebouwingsconcentraties zijn in samenspraak met de Laarbeekse heemkundekringen gedefinieerd. Als vertrekpunt voor de benoeming van historische bebouwingsconcentraties zijn de gehuchten uit de 'Catalogus Cultuurhistorische inventarisatie erfgoedkaart gemeente Laarbeek (2012)' gehanteerd. De Omgevingsdienst Zuidoost Brabant heeft bijhorend kaartmateriaal beschikbaar gesteld middels de Erfgoedkaart Laarbeek (https://odzob.nl/kaarten-erfgoed-archeologie). In de laag 'Historisch landschap' is de sublaag 'Oude infrastructuur, doorgaande lokale wegen, gegraven waterlopen en gehuchten' opgenomen. Gehuchten in dit document zijn getypeerd naar de toestand op de eerste peildatum. De verschillende typen gehuchten zijn: groot dorp, klein dorp, groot gehucht, klein gehucht, huizengroep, verspreide bewoning aan straat, compact aan straat en verspreid. Zowel in de catalogus als de erfgoedkaart wordt de Hei niet genoemd als een gehucht. In de catalogus worden wel losse historische objecten als de Vlasrootkuil bij Jan Miekes Hoeve en de Langgevelboerderijen op de Hei 15, 25, 43 en 51 benoemd. De Hei 25, 43 en 51 kennen nog steeds een waardevolle status en zijn als beeldbepalende panden opgenomen in het Bestemmingsplan Buitengebied. Historisch gezien heeft het lint, de Hei, dus geen samenhangend geheel gevormd waardoor het destijds niet de status gehucht heeft gekregen. Daarom kent de gemeente ook nu niet de status als historische bebouwingsconcentratie toe. De Hei heeft zich echter door de jaren heen ontwikkeld tot een aaneengesloten bebouwingslint. Tevens kende de Hei wel een belangrijke historische functie als een prehistorische route over de Midden-Brabantse dekzandrug. De Hei is

zodoende wel opgenomen als zijnde bebouwingsconcentratie, maar niet als een historische bebouwingsconcentratie.

[redacted]

Zienswijze

A. Waarom zou Laarbeek schaalvergroting in de landbouw faciliteren als de nadelen daarvan inmiddels steeds duidelijker worden? Reclamanten stellen voor te concentreren op biologische, natuur-inclusieve en kringlooplandbouw.
B. Neem de handhaving op alle aspecten van luchtkwaliteit en op bestaande regels serieus, wees doortastend. En doe dit vóórdat we gaan praten over flexibilisering, snellere procedures, directe titels en terugtreden van de overheid.
C. De wetenschap vindt steeds meer aanwijzingen dat pesticiden de ziekte van Parkinson veroorzaken. Deze pesticiden worden nog op grote schaal gebruikt. In Laarbeek worden nog steeds grote aardappel- en aardbeivelden dichtbij bebouwingsconcentraties aangelegd. Deze omgevingsvisie is een goede gelegenheid om hier paal en perk aan te stellen en de gezondheid van boeren én burgers te beschermen.
D. Op pagina 21 wordt gesproken van 'een goede regionale ontsluiting combineren met behoud van woon- en leefkwaliteiten'. Voeg hieraan toe: 'en zonder schade aan of zelfs vernietiging van natuur'.
E. Uit contacten met medewerkers van de gemeente wordt duidelijk dat de 'brede plattelandsbestemming' niet alleen te laten gelden voor VAB's, maar voor alle panden in het buitengebied. Maar het overgrote deel van de panden in het buitengebied heeft de bestemming 'wonen' en daarbij is geen sprake van risico op leegstand of verpaupering. Het uitbreiden van de functiemogelijkheden met directe titel dient hier dan ook geen doel en er is dan ook geen rechtvaardiging voor de inperking van rechten van omwonenden.
F. Het imago versterken door het plaatsen van kunstvoorwerpen lijkt ons nutteloos als we de grote landschap-ontsierende reclameborden niet verwijderen. Deze borden worden nergens in voorliggende visie vermeld.
G. In vrijwel alle gebieden wordt groen licht gegeven aan de functie 'Bedrijvigheid cat. 1-2'. Deze lijst bevat een grote verscheidenheid aan bedrijven. Het is noodzakelijk om duidelijker te omschrijven welke bedrijven (aard en omvang) wel en welke niet het groene licht krijgen.
H. De kaarten in hoofdstuk 7 tonen niet op perceelniveau de grenzen. De gebiedsafbakening kan dus niet als definitief worden bestempeld.
I. De opmerking 'bewoners kiezen zelf voor wonen in het buitengebied. Zij zoeken feitelijk zelf de mogelijke geurhinder op om ruimtelijk vrij te kunnen wonen'. Dit is uitermate denigrerend en doet de waarheid geweld aan. In Laarbeek wordt het buitengebied grotendeels bewoond door dorpelingen, die hier al decennia wonen, vaak in het ouderlijk huis of op van de ouders geërfde grond.
J. De gevolgen van de stikstofcrisis ruïneren onze lokale en regionale natuurgebieden. Er mag dan ook geen sprake zijn van een nonchalante houding ten opzichte van geurhinder. De volgende twee opmerkingen dienen uit de ontwerp-omgevingsvisie te worden geschrapt:
   om financiële redenen mengt de gemeente zich dus niet in het saneren van overbelaste situaties;
   alleen met betrekking tot veehouderijen en geur wordt onderzocht of een meer buigzame gemeentelijke geurverordening nodig is.
K. Niet alleen grootschalige maar ook kleinschalige zonneparken (nog altijd tot 6 hectare) passen niet nabij historische bebouwingsconcentraties, in cultuur-historisch waardevolle gebieden, in het natuurnetwerk of in een recreatieve zone zoals die langs het Wilhelminakanaal.
L. De grenzen van de historische bebouwingsconcentraties zijn te rigide vastgesteld. De uitstraling wordt niet alleen bepaald door de gebouwen, maar ook door de omringende

landschappen, zichtlijnen en bouwwerken. De voorbeelden Deense Hoek en Achterbosch worden van een toelichting voorzien. Ook de kanaalzone zou als een aparte historische bebouwingsconcentratie kunnen worden gezien. In deze zone zijn diverse zichtbare sporen van het verleden, die o.a. verwijzen naar de aanleg van het kanaal.

M. Daarnaast is het akkergebied langs de zuidzijde van het kanaal ('bolle akkers') van cultuurhistorische waarde en aan de noordzijde verdienen het zandpad en de groene omgeving bescherming. Ook voor de recreatie (wandel-/fietspad, pleziervaart) is dit totale gebied waardevol.

N. Functiewijziging zou in de historische bebouwingsconcentraties niet alleen moeten leiden tot substantiële sloopverplichting, maar de nieuwe functie zou naar aard en schaal ook strikt moeten passen in het betreffende gebied.

O. Op pagina 93 is aangegeven dat voor het Natuurnetwerk Brabant behoud, herstel en bescherming centraal staan. Op pagina 66 staat als speerpunt 3 het bewegingsstimulerend inrichten van natuurgebieden. Daarbij moet echter de bescherming van de leefomgeving van plant en dier voorop staan.

P. De zandpaden en de aangrenzende bermen in het buitengebied worden aangemerkt als waardevol voor o.a. biodiversiteit. Deze paden, zeker die binnen het Natuurnetwerk Brabant verdienen daarom een betere bescherming dan nu het geval is. Paden worden regelmatig gebruikt als sluiproute en aan gort gereden door bijvoorbeeld 'off road' recreatie. Hoe kan hier een halt aan worden toegeroepen, bijvoorbeeld door ze (gedeeltelijk) af te sluiten voor doorgaand verkeer.

Q. Het is niet duidelijk of de genoemde uitzondering voor de bouw van ruimte-voor-ruimte woningen (pagina 97) geldt voor het gehele buitengebied. Aannemelijk is dat dit niet geldt voor de historische bebouwingsconcentraties.

R. Als actiepunt C3 is opgenomen dat onderzoek moet worden gedaan naar de verbetermogelijkheden van de 60 km/uur wegen zonder vrijliggend fietspad in het kader van Duurzaam Veilig. Reclamanten zouden graag ook de verbetermogelijkheden voor 30 km/uur opnemen in het onderzoek.

S. Hoe gaat de gemeente de omgevingsdialoog controleren. Ligt de Bewoners Effect Rapportage samen met de vergunningsaanvraag ter inzage? Hoe blijft de gemeente bewoners beschermen tegen initiatiefnemers zonder voldoende fatsoen?

Reactie

A. De alternatieve vormen van landbouw bieden nog geen afdoende verdienmodel om de agrarische transformatie te kunnen dragen. Deze vormen steunen nog teveel op het doorzettingsvermogen en de passie van enkele pioniers. Hierin komt langzaam verandering, maar de hervorming heeft tijd nodig. De gemeente vindt het daarom niet verantwoord om het economisch perspectief voor de traditionele vormen van landbouw voor het gehele grondgebied te blokkeren. Er is daarom gekozen voor een mengvorm. Blokkeren waar het moet en ruimte bieden waar het kan. Overigens, het uitgroeien boven de vigerende vergunningsrechten vereist ten gevolge van strenge regelgeving heden ten dage aantoonbare resultaten dat het woon- en leefklimaat in de omgeving aanvaardbaar blijft. Bovendien laat provinciale regelgeving nieuwe intensieve veehouderijen niet meer toe.

B. Handhaving op luchtkwaliteit en bestaande regels (inzake agrarische ondernemingen) wordt serieus genomen, maar acties in dezen zijn voor de buitenwacht niet altijd zichtbaar.

C. De gemeente heeft noch de capaciteit noch de kennis om te controleren op het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Deze controle is in Nederland in handen van de Nederlandse Voedsel en Warenautoriteit (NVWA). Zij voeren fysieke en administratieve controles uit en nemen eventueel monsters van gewas en grond. Indien misstanden worden waargenomen is het zaak dit te melden bij deze instantie. Het NVWA is op de hoogte welke gewasbeschermingsmiddelen door het College voor de toelating van gewasbestrijdingsmiddelen en biociden (Ctgb) zijn toegelaten en gecertificeerd. Zonder deze kennis is de kans aanwezig dat een buitenstaander voorbarige conclusies trekt. Niet elk gewasbeschermingsmiddel is immers slecht voor de volksgezondheid of de natuur.

D. Op dit moment is er geen sprake van een regionale discussie over de noordelijke afronding van de Ruit rond Eindhoven. Mocht deze discussie over nut en noodzaak in de toekomst wederom oplaaien, dan wordt op dat moment het beleidsproces met participatiemogelijkheden weer opgetuigd. Het is dan geen realistische voorwaarde dat een nieuwe weg 'geen schade of zelfs vernietiging van de natuur teweeg mag brengen'. De passage wordt niet toegevoegd.
E. De uitwerking van de Brede Plattelandsbestemming pakt de gemeente samen met de provincie Noord-Brabant op. De provincie heeft een sturende rol waar het gaat om ruimtelijke ordening in het buitengebied. De juridische doorvertaling van deze uitkomst vindt plaats in het omgevingsplan. Bij deze uitwerking zal een balans gevonden moeten worden tussen flexibiliteit en rechtszekerheid. Flexibiliteit binnen de woonbestemming hoeft overigens niet per se negatief te zijn. Maar goed, de boodschap en de zorgen van reclamant zijn in de oren geknoopt.
F. In 2021 is een nieuwe beleidslijn vastgesteld die handvatten biedt om handhavend op te treden tegen reclame-objecten in het buitengebied. Het gaat om de beleidsregel 'Reclame in de openbare ruimte gemeente Laarbeek 2021'. Volgens deze notitie mag een reclame-uiting geen overlast (fysiek en visueel) veroorzaken voor de omgeving en derden, mag het verkeer niet in gevaar worden gebracht en moet er een rechtstreeks verband zijn tussen de uiting en de locatie. Deze beleidslijn zal met toelichting worden toegevoegd aan paragraaf 9.5 ('Algemene omgevingskwaliteit') van de Omgevingsvisie.
G. In Nederland is de mogelijke milieuhinder van bedrijven verdeeld in tien categorieën. Met categorie 1 en 2 bedrijven wordt gedoeld op bedrijven met de kleinste kans op milieuhinder voor de omgeving. Hier vallen ook bedrijven onder die qua functie niet in het buitengebied thuishoren. Het is dus inderdaad zaak om binnen de categorie 1 en 2 bedrijven een nader onderscheid te maken tussen wel of niet voorstelbaar in het buitengebied. Dit onderscheid dient plaats te vinden in het omgevingsplan waarin de juridische vertaling plaatsvindt, bijvoorbeeld in een Staat van Bedrijfsactiviteiten. Voor het karakter van de omgevingsvisie (hoofdlijnen) is de algemene omschrijving (categorie 1-2 bedrijven) voldoende.
H. De Omgevingsvisie is een visie op hoofdlijnen en niet bedoeld om op perceelsniveau conclusies te trekken. Bij de vertaling van de visie naar het omgevingsplan worden de keuzes op perceelsniveau uitgewerkt en bestendigd en bestaat de mogelijkheid om beroep in te stellen tegen de gemaakte keuzes.
I. Deze passage in de omgevingsvisie is te ongenuanceerd. De passage wordt verwijderd.
J. Er is geen sprake van een nonchalante houding ten aanzien van geur, maar er dient wel sprake te zijn van realiteitszin. De gemeente is financieel niet bij machte om bedrijven of de rechten van bedrijven weg te kopen. Op pagina 70 van de ontwerp-visie is beschreven dat de gemeente gebruik poogt te maken van combinatiemogelijkheden met landelijke en/of provinciale saneringsregelingen.
K. Dat een landschap getypeerd wordt als overweegbaar voor zonneparken, betekent niet dat alle locaties binnen dat landschap ook geschikt zijn. Zo is bijvoorbeeld bouwen binnen een bebouwingsconcentratie of daarop aansluitend onwenselijk, om het open karakter te behouden, verstening tegen te gaan en de bebouwingsconcentraties niet te laten concurreren met de vier kernen. Dit is opgenomen in de Visie Grootschalige Opwek (p.10). De gemeente is het op dit punt dus eens met de reclamant. Ook het bouwen in het natuurnetwerk is niet toegestaan (Visie Grootschalige Opwek p.10). Voor recreatieve zones wordt gekeken naar de inrichting van een project en in hoeverre het nadelig is voor die functies.
L. Historische bebouwingsconcentraties zijn in samenspraak met de Laarbeekse heemkundekringen gedefinieerd. Als vertrekpunt voor de benoeming van historische bebouwingsconcentraties zijn de gehuchten uit de 'Catalogus Cultuurhistorische inventarisatie erfgoedkaart gemeente Laarbeek (2012)' gehanteerd. De Omgevingsdienst Zuidoost Brabant heeft bijhorend kaartmateriaal beschikbaar gesteld middels de Erfgoedkaart Laarbeek (https://odzob.nl/kaarten-erfgoed-archeologie). In de laag 'Historisch landschap' is de sublaag 'Oude infrastructuur, doorgaande lokale wegen, gegraven waterlopen en gehuchten' opgenomen. Voor een nadere begrenzing van de huidige situatie van deze gehuchten is daarna gekeken naar:

- een natuurlijke/logische begrenzing (door landschapselementen en (oude) infrastructuur);
- herkenbaarheid van de historische situatie (situering van aanwezige historische panden/elementen) en de ontwikkeling van de bebouwingsconcentratie;
- de functionele relatie met het buitengebied (typologie en functie van de bebouwing);
- de bebouwingsdichtheid (beleving van een aaneengesloten bebouwingsconcentratie).

Tevens zijn zichtlijnen vanuit en op de bebouwingsconcentratie bekeken in de afweging van de begrenzingen. Met het bovenstaande in acht genomen, zijn de bebouwingsconcentraties begrensd zoals weergegeven in de Omgevingsvisie Buitengebied Laarbeek.
Bij de begrenzing is tevens de definitie voor bebouwingsconcentratie van de provincie Noord-Brabant in acht genomen. De provincie splitst de definitie van een bebouwingsconcentratie in drie varianten:

1. Kernrandzone, is een overgangszone van bestaand stedelijk gebied naar het buitengebied, met daarin relatief veel bebouwing op korte afstand van elkaar met een toenemende menging van functies;
2. Bebouwingslint, is een min of meer aaneengesloten lijnvormige reeks van bebouwing langs een weg, geheel of gedeeltelijk, in landelijk gebied;
3. Bebouwingscluster, is een vlakvormige verzameling van bebouwing, geheel of gedeeltelijk, in landelijk gebied.

Reclamanten doen het voorstel om de Deense Hoek her te begrenzen door de bebouwingsconcentratie door te laten lopen tot aan of over het kanaal en om het weiland bij de Deense Hoek 23 te betrekken. Het noordelijke gedeelte van de Deense Hoek is bewust buiten de historische bebouwingsconcentratie gelaten omdat het geen herkenbare relatie meer heeft met de historische bebouwingsconcentratie. Sinds de aanleg van de N615 (Hoofakker) is het noordelijke gedeelte van de bebouwingsconcentratie doorontwikkeld tot een kleinschalig bedrijventerrein tussen het kanaal en de N615. De bebouwing bestaat dus veelal uit eenvoudige loodsen en heeft geen historisch karakter. De vorm van het weiland van de Deense Hoek 23 is tevens ontstaan door de aanleg van de N615. Het weiland heeft dan ook geen historische relatie met de bebouwingsconcentratie. De begrenzing voor de bebouwingsconcentratie Deense Hoek is dus met name gebaseerd op de oorspronkelijke noord-zuid verbinding die tegenwoordig doorkruist wordt door de N615.

Tevens doen reclamanten het voorstel om de panden Sluisweg 1 en 3 bij de bebouwingsconcentratie Achterbosch te voegen en om het omringende groene gebied te betrekken. Voor de begrenzing van de bebouwingsconcentratie Achterbosch is dezelfde systematiek gebruikt als die voor de bebouwingsconcentratie Deense Hoek. Het buurtschap Achterbosch is ontstaan rondom de hoeve 'Het Achterbosch' en behoorde lang tot de abdij van Floreffe. De hoeve werd in de 9de eeuw uitgegeven door de heer van het domein van Lieshout. Het bebouwingscluster heeft zich gevormd rond een open ruimte tussen de hoge akkers ten noorden van de duinen van de Molenheide. De begrenzing is daarom onder andere gebaseerd op de historische oorsprong en de beleving van een aaneengesloten bebouwingsconcentratie. Sluisweg 1 en 3 behoren daarom niet tot de bebouwingsconcentratie Achterbosch. Van het fijnmazige kampenlandschap rondom de bebouwingsconcentratie Achterbosch is momenteel weinig herkenbaar door de grootschalige akkers. Daarom zijn deze buiten beschouwing gelaten.

Bovenstaande criteria zijn ook van toepassing op het voorstel van reclamanten om de kanaalzone als historische bebouwingsconcentratie op te nemen in de Omgevingsvisie Buitengebied Laarbeek. Zoals aangegeven is het vertrekpunt de gehuchten uit de 'Catalogus Cultuurhistorische inventarisatie erfgoedkaart gemeente Laarbeek (2012)' gehanteerd. In dit document zijn gehuchten getypeerd naar de toestand op de eerste peildatum. De verschillende typen gehuchten zijn: groot dorp, klein dorp, groot gehucht, klein gehucht, huizengroep, verspreide bewoning aan straat, compact aan straat en verspreid. Zowel in de catalogus als de erfgoedkaart wordt de kanaalzone niet genoemd

als een gehucht. Daarbij is de kanaalzone ook niet onder de definitie van de provincie voor een bebouwingsconcentratie te scharen, het betreft namelijk geen bebouwingslint of -cluster. De genoemde panden in de zienswijze van reclamant vormen immers geen eenheid die als één aangesloten bebouwingsconcentratie te benaderen is.
In het erfgoedbeleid 2021-2026 is het voornemen opgenomen om watergerelateerd erfgoed mee te nemen in de herziening van de erfgoedkaart. Het sluiscomplex aan het Achterbosch is recent voorbeschermd als gemeentelijk monument.

M. De grote complexen van bolle akkers genieten bescherming op basis van de provinciale cultuurhistorische waardenkaart en het bestemmingsplan buitengebied. In de omgevingsvisie staat het voornemen om ook de overige bolle akkers in het omgevingsplan aan te duiden.
Het behouden van zandpaden is belangrijk voor de authentieke uitstraling van het buitengebied. Dit wordt ook onderschreven in het nieuwe erfgoedbeleid. Het sluiscomplex aan het Achterbosch is nu voorbeschermd als gemeentelijk monument. Via deze wegen zijn de aanwezige waarden al beschermd en als waardevol opgenomen in het gemeentelijke beleid.

N. Een functiewijziging dient te allen tijde te passen binnen het lokale en regionale beleid. Dit betekent veelal maatwerk per locatie aangezien in historische bebouwingsconcentraties over het merendeel gewoond wordt. Het verkeerslichtmodel in de Omgevingsvisie geeft in één oogopslag diverse mogelijkheden aan voor het betreffende landschap. Het naar schaal en aard vastleggen van functiewijziging is een opgave die in de vertaling van de omgevingsvisie naar het omgevingsplan plaats zal vinden. Bovendien is in de uitvoeringsagenda van deze omgevingsvisie opgenomen dat een beeldkwaliteitsplan wordt opgesteld voor het buitengebied en in het bijzonder voor historische bebouwingsconcentraties. Zo wordt de beeldkwaliteit van historische bebouwingsconcentraties beschermd.

O. De gemeente is het met reclamant eens. Daarom staat - eveneens op pagina 66 - ook de tekst 'maar altijd met inachtneming van de bestaande natuurwaarden'.

P. De zandpaden hebben inderdaad een belangrijke functie op het gebied van landschappelijke waarden en biodiversiteit. Daarnaast zijn de zandpaden ook bedoeld voor ontsluiting van vooral agrarische percelen en recreatief medegebruik. Afsluiten van zandpaden is daarom veelal niet wenselijk. Het 'off road' rijden is een hardnekkig probleem dat ook niet zomaar op te lossen is met het afsluiten van zandpaden. De motoren weten zich bijna altijd wel een weg te banen langs afsluitingen. Dit is vooral een handhavingsprobleem. De omgevingsvisie is niet het instrument om dat op te lossen.

Q. Binnen historische bebouwingsconcentraties is enkel nog bebouwing mogelijk binnen de bestaande bouwvlakken. Verdere uitbreiding van bouwvlakken is dus niet mogelijk. De toevoeging van een ruimte-voor-ruimte woning is bespreekbaar indien hiermee aantoonbaar een planologisch of landschappelijk vraagstuk kan worden opgelost. Dit zou ook binnen een historische bebouwingsconcentraties - bijvoorbeeld ten behoeve van de sanering van een agrarisch bedrijf met geurproblematiek - verlichting kunnen bieden.

R. De enige 30 km/uur wegen in het buitengebied zijn gesitueerd in woonbos Molenheide. De gemeente is hier - behoudens de aansluitingen op de N615 - niet bekend met verkeersonveiligheid. Reclamanten hebben altijd de mogelijkheid om een verkeersonveilige situatie aan te dragen voor behandeling in de gemeentelijke Verkeerswerkgroep. Hierin is ook de dorpsraad van Lieshout vertegenwoordigd.

S. De omgevingsdialoog is vormvrij. Dit betekent dat de gemeente geen eisen kan stellen aan vorm en inhoud van de dialoog. In de omgevingsvisie is in paragraaf 11.2 een voorzet gegeven voor een zorgvuldige dialoog. In het kader van de implementatie van de omgevingswet wordt op dit moment door de gemeente gewerkt aan een lijst van ontwikkelingen waarbij de Bewoners Effect Rapportage (BER) als 'indieningseis' verplicht wordt gesteld. Maar dit zegt nog niets over de kwaliteit van de dialoog. Zoals gezegd biedt de Omgevingswet de gemeente (nog) geen handvat om een vergunning te weigeren op basis van een ontoereikende omgevingsdialoog.

[redacted]

Zienswijze

A. De visie is van invloed op de bestaans- en ontwikkelingsmogelijkheden van de agrarische bedrijven. Reclamant en de gemeente staan samen voor een duurzaam toekomstperspectief voor agrarische ondernemers. Zonder ruimte om te bewegen is er geen toekomstperspectief. Veel bedrijven moeten een schaalsprong maken om investeringen mogelijk te maken. Ook door regelgeving worden ondernemers gedwongen om investeringen te doen.

B. De gemeente heeft twee toekomstbestendige agrarische ontwikkelgebieden aangewezen waar zij mogelijkheden biedt voor schaalvergroting. De gemeente beperkt daarmee de bewegingsruimte voor ondernemers en daarmee de mogelijkheid om keuzes te maken. De gemeente geeft aan bestaande rechten worden gerespecteerd, maar daarnaast staat 'grootschalige landbouw' in het verkeerslichtmodel in zes gebieden op rood. Wat bedoeld te gemeente daarmee? Wat wordt verstaan onder grootschalige landbouw.

C. Ondernemers staan de komende jaren voor de opgave om hun stallen aan te passen. Om deze investering te kunnen doen, is ontwikkelruimte nodig. Is die mogelijkheid er nog in de zes gebieden. Natuurinclusieve landbouw en kringlooplandbouw staan nog in de kinderschoenen. Het is voor veel ondernemers nog een grote uitdaging om hier een passend verdienmodel onder te leggen. Overheden kunnen inzetten op schaalverkleining, maar de vraag vanuit de markt en de mogelijkheid om een verdienmodel te creëren zijn uiteindelijk doorslaggevend. Reclamant vraagt de gemeente om deze ondernemers die verder willen met hun bedrijf de ruimte te bieden om te kunnen bewegen.

D. Reclamant onderschrijft de doelstelling van de gemeente om middels een brede plattelandsbestemming de omschakelmogelijkheden van bedrijven naar een andere activiteit makkelijker te maken. Het wordt de uitdaging voor de gemeente om de brede plattelandsbestemming actueel te houden. Dit is mogelijk om niet de exacte bedrijfsactiviteit, maar de randvoorwaarden te omschrijven waar de activiteit aan moet voldoen, bijvoorbeeld verkeersaantrekkende werking, inpassing en invloed op de omliggende bedrijven.

E. Worden de zaken die 'groen' zijn in het verkeerslichtmodel opgenomen in de gebiedsspecifieke brede plattelandsbestemming.

F. De brede plattelandsbestemming kan bijdragen aan oplossingsrichtingen voor vrijkomende agrarische bedrijfsgebouwen. Maar het is ook belangrijk om gebouwen te durven slopen en te verplaatsen naar de kernrandzone. Via de sloopprikkel die nog ontwikkeld wordt kan de gemeente hier invulling aan geven.

G. Reclamant vraagt gemeente een actieve ondersteuning bij de realisatie (vergunningverlening, bestemmingsplannen) van mestbewerkingslocaties op boerenerven, goede plekken in het buitengebied en industrieterreinen. Men voorziet een toenemende vraag vanuit akker- en tuinbouwbedrijven naar circulaire en groene meststoffen. Vanuit de dierlijke sectoren zal meer gestuurd worden op afzet van mest via mestbewerkers.

H. Men voorziet een toenemende behoefte aan het gebruik van teeltondersteunende voorzieningen (TOV's). En bovendien neemt het areaal tuinbouwgrond in de regio toe. Ook in Laarbeek zijn verschillende ondernemers actief die gebruik maken van hoge en lage teeltondersteunende voorzieningen. Denk aan zachtfruit, boomteelt, heesters, vaste planten en bloemen. De gemeente wil TOV's niet verbieden, maar hoge TOV's (> 1,5 meter) in bepaalde gebieden wel uitsluiten. Dit laatste zal betekenen dat bepaalde teelten alsnog uitgesloten worden in bepaalde gebieden. Dat is niet acceptabel. TOV's moeten goed ingepast in het landschap, mogelijk gemaakt worden in de bedrijfsvoering van een moderne tuinder. ZLTO gaat graag met de gemeente in gesprek om tot een werkbaar beleid voor TOV's te komen.

I. Reclamant vindt dat er verschillende typen huisvesting voor arbeidsmigranten aangeboden moeten kunnen worden. Denk aan huisvesting op de bedrijfslocatie,

agrarische bedrijfswoningen en woningen in de dorpskernen. Dit moet de gemeente faciliteren in haar beleid.

J. Reclamant ervaart in Laarbeek toenemende overlast van wilde zwijnen hetgeen tot schade en risico's leidt (denk aan Afrikaanse Varkenspest). Een goede wildbeheersing is van belang. Naast de provincie heeft ook de gemeente daarin een rol. Gemeenten dienen in hun regelgeving voldoende ruimte bieden voor hoge, brede en tijdelijke afrasteringen. Denk aan afscherming tegen wolven waarbij de omheining een minimale hoogte van 1.20 m moet hebben.

K. De gemeente wordt gevraagd om andere bewoordingen te kiezen in het kader van de toenemende maatschappelijke druk op de agrarische sector. Door de woordkeuze draagt de omgevingsvisie bij aan de negatieve beeldvorming. Dit is zeer ongewenst. De agrarische sector spant zich in om kennis over te dragen en aan positieve beeldvorming.

Reactie

A. De gemeente is zich bewust van de moeilijke positie van agrarisch ondernemers. Vandaar dat in de omgevingsvisie twee sporen worden bewandeld. Ten eerste wordt ingezet op een Brede Plattelandsbestemming waarbij meer transformatie-mogelijkheden ontstaan met een directe titel op het agrarisch perceel. Ten tweede probeert de gemeente een balans te vinden tussen economisch perspectief in de twee noordelijke deelgebieden en tegelijkertijd in de overige deelgebieden de wissel om te zetten naar alternatieve vormen van landbouw. Hierbij wordt aangetekend dat de bestaande rechten van agrarisch ondernemers - zoals bijvoorbeeld vastgelegd in het bestemmingsplan - worden geëerbiedigd.

B. Zie ook de reactie A. Grootschalige landbouw 'op rood' wil zeggen dat de gemeente in deze deelgebieden geen medewerking verleent aan de verdere groei van het bedrijf, daar waar dit de bestaande rechten overstijgt. Soms is het te overwegen om verplaatsing naar één van de twee perspectiefrijke gebieden te onderzoeken. De bestaande situatie kan problematisch zijn in de omschakeling.
Er is helaas geen definitie beschikbaar van grootschalige landbouw. Dit begrip zal in de vertaling naar het omgevingsplan nader geduid moeten worden (mocht dit al mogelijk zijn). Voor nu is het begrip derhalve alleen gevoelsmatig en per geval specifiek in te vullen. Dit staat de vaststelling van een omgevingsvisie op hoofdlijnen niet in de weg.

C. Zie de reactie bij A en B. De gemeente is zich bewust van het feit dat het verdienmodel voor alternatieve landbouw nog beperkt is. Het komt hier dus aan op ondernemerschap. Maar de gemeente beweegt mee in de omslag die de agrarische sector dient te maken. Deze omslag gaat niet slagen indien de wissel niet wordt omgezet.

D. De Brede Plattelandsbestemming zal samen met de provincie Noord-Brabant worden uitgewerkt. De provincie heeft immers nog steeds een sturende rol in het buitengebied. Onder de Omgevingswet ontstaan inderdaad nieuwe mogelijkheden om functies (bestemmingen) redactioneel te omschrijven, bijvoorbeeld door het benoemen van doelen en/of randvoorwaarden. Indien hiermee de brede plattelandsbestemming actueel kan worden gehouden - met inachtneming van de rechtszekerheid van omwonenden - dan zullen deze mogelijkheden worden bekeken.

E. Dat is wel onze intentie. Zoals onder D omschreven wordt de Brede Plattelandsbestemming door de gemeente samen met de provincie uitgewerkt. De provincie heeft in haar zienswijze aangegeven de brede plattelandsbestemming te ondersteunen, daarbij wel zoveel mogelijk rekening houdende met de Verordening Ruimte.

F. Voor de gemeente is ontstening van het buitengebied een belangrijk uitgangspunt. Vandaar dat de nog te ontwikkelen sloopprikkel als actiepunt A10 in de omgevingsagenda van de visie is opgenomen.

G. Voor wat betreft de grootschalige mestverwerkingsinstallaties conformeert de gemeente zich in dezen aan het provinciaal MER-traject dat nu loopt (Plan MER zoekgebieden voor mestbewerking) waarbij wordt gekeken naar de inpasbaarheid in de omgeving, de milieueffecten, de veiligheid en de volksgezondheid. Mestbewerking op bedrijfsniveau met eigen geproduceerde mest moet mogelijk blijven.

H. Reclamant geeft zelf aan dat hogere TOV's goed ingepast moeten worden in het landschap. Maar hier wringt nu juist de schoen. Regelmatig betrapt de gemeente agrarisch ondernemers die het met deze inpassing niet al te serieus nemen. De gemeente zal met ZLTO in gesprek gaan in het kader van het op te stellen beleid voor TOV's (zie actiepunt F4 in de Omgevingsagenda). Voor nu blijft de in de omgevingsvisie gekozen insteek intact. Dit betekent dat TOV's hoger dan 1,5 meter slechts overweegbaar zijn in de beide 'toekomstbestendige agrarische ontwikkelgebieden' Pionierslandschap en Aa-landschap. In de overige gebieden zijn hogere TOV's in verband met de kleinschalige of historische uitstraling van het gebied, niet overweegbaar.

I. De wens om niet alleen het buitengebied aan te wijzen voor huisvesting van arbeidsmigranten, zal in de nieuwe beleidslijn worden meegenomen. Deze beleidsvisie voor de huisvesting van arbeidsmigranten is thans onder constructie.

J. De gemeente erkent de problematiek, met name bij natuurgebieden. De maximale hoogte van afrasteringen in het buitengebied is 1.00 meter. Om hiervan af te kunnen wijken is voor dit doel een lokale beleidsregel nodig. Voorgesteld wordt om deze keuze te betrekken bij het nog op te stellen beeldkwaliteitsplan voor het buitengebied. Dit actiepunt is als F10 opgenomen in de Omgevingsagenda.

K. De gemeente heeft in de tekst op pagina 35 juist nuancering proberen aan te brengen in de negatieve publiciteit. Letterlijk staat er: 'In deze discussie is de nuance soms ver te zoeken. Veel Nederlanders beseffen niet aan hoeveel regels en verplichtingen boeren moeten voldoen'. En het is dus beslist niet de bedoeling om een bijdrage te leveren aan de negatieve beeldvorming. De volgende zin wordt daarom verwijderd: 'Denk aan de ophef over plofkippen, megastallen, mestzaken, gifeieren, hennepkwekerijen en melkveefraude.

[redacted]

Zienswijze

A. Op pagina 70 van de omgevingsvisie wordt gesteld dat inwoners van het buitengebied zelf hebben gekozen om met stankoverlast geconfronteerd te worden. Deze discriminerende opmerking moet worden rechtgezet. Dorpelingen in het buitengebied dienen dezelfde rechten en bescherming te krijgen als anderen.

B. Laarbeek ligt in een groot risicogebied voor wat betreft de zeer grote concentraties vee met de grootste varkens en kippendichtheid van heel Europa. Gezondheidsbevordering staat in de omgevingsvisie als belangrijk doel vermeld. Het gebruik van pesticiden, meermalen verneveld over de akkers met monocultuur, wordt niet genoemd. Juist deze zeer schadelijke stoffen zijn een bedreiging voor de gezondheid en hebben een levenloze bodem tot gevolg. Pesticiden veroorzaken Parkinson en ondermijnen rechtstreeks het afweersysteem van dier en mens. De trend voor andere, duurzame voedselbronnen is in opmars. Laarbeek zou zich op de kaart kunnen zetten met een generatie-overstijgende visie die recht doet aan de inzichten van deze tijd.

C. Om de klimaatdoelen te halen is er bij onze regering al geopperd om veel belastinggeld uit te trekken om veehouderijen uit te gaan kopen. Als Laarbeek blijft staan voor de intensieve landbouw gaat dit straks meer geld kosten.

D. Decennia lang bestond een gedoogbeleid waarbij het beeld van het platteland op sommige plekken veranderde in een allegaartje van bedrijvigheden die geen enkele correlatie hadden met het oorspronkelijke karakter. Door het toestaan van allerlei bedrijvigheid categorie 1-2 lijkt het risico te vergroten op nog meer afbreuk van het plattelandsbeeld.

E. Het is positief dat er een voornemen is om de historische bebouwingsconcentraties te beschermen. Deze lijken echter losgekoppeld te zijn van de zo kenmerkende aangrenzende landelijke omgeving, bijvoorbeeld het kleine weiland behorende bij Deensehoek 23. De ommelanden van Achterbosch en Deensehoek zouden daarom onbebouwd moeten blijven.

F. Het zou goed zijn om in de visie ook de handhaving van criminaliteit en te ruim bouwen etc. op te nemen. Op diverse plaatsen is sprake van buitensporige zichtbepalende

gebouwen, lichtreclames en lichtvervuiling. In de visie wordt niet duidelijk of voor deze uitwassen bepalingen komen, zodat er ook aan herstel van het beeld van het buitengebied gewerkt wordt.

Reactie

A. Deze passage in de omgevingsvisie is te ongenuanceerd. De passage wordt verwijderd.

B. Laarbeek hoopt zich op de kaart te zetten met de uitwerking van een Brede Plattelandsbestemming.
De gemeente heeft noch de capaciteit noch de kennis om te controleren op het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Deze controle is in Nederland in handen van de Nederlandse Voedsel en Warenautoriteit (NVWA). Zij voeren fysieke en administratieve controles uit en nemen eventueel monsters van gewas en grond. Indien misstanden worden waargenomen is het zaak dit te melden bij deze instantie. Het NVWA is op de hoogte welke gewasbeschermingsmiddelen door het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) zijn toegelaten en gecertificeerd. Zonder deze kennis is de kans aanwezig dat een buitenstaander voorbarige conclusies trekt. Niet elk gewasbeschermingsmiddel is immers slecht voor de volksgezondheid of de natuur.

C. De alternatieve vormen van landbouw bieden nog geen afdoende verdienmodel om de agrarische transformatie te kunnen dragen. Deze vormen steunen nog teveel op het doorzettingsvermogen en de passie van enkele pioniers. Hierin komt langzaam verandering, maar de hervorming heeft tijd nodig. De gemeente vindt het daarom niet verantwoord om het economisch perspectief voor de traditionele vormen van landbouw voor het gehele grondgebied te blokkeren. Er is daarom gekozen voor een mengvorm. Blokkeren waar het moet en ruimte bieden waar het kan. Overigens, het uitgroeien boven de vigerende vergunningsrechten vereist ten gevolge van strenge regelgeving heden ten dage aantoonbare resultaten dat het woon- en leefklimaat in de omgeving aanvaardbaar blijft. Bovendien laat provinciale regelgeving nieuwe intensieve veehouderijen niet meer toe. In tegenstelling tot wat reclamant beweert staat de gemeente niet voor de intensieve veehouderij. De noodzakelijke agrarische hervorming wordt in de omgevingsvisie ingezet en ondersteund, maar wel met realiteitszin en gezond verstand.

D. Ook het toestaan van categorie 1-2 bedrijven past in de noodzakelijke transformatie van het landelijk gebied, waarbij economisch perspectief wordt geboden aan stoppende of afbouwende agrariërs. In de vertaling van de visie naar het omgevingsplan zal een nadere selectie plaatsvinden van de toegestane categorie 1-2 bedrijven, bijvoorbeeld in Staat van Bedrijfsactiviteiten.

E. Goed om te lezen dat reclamant onderschrijft dat het positief is om de historische bebouwingsconcentraties te beschermen.
Vooropgesteld moet worden dat nieuwe bebouwing in het buitengebied nooit zondermeer mogelijk is. Zowel de provincie Noord-Brabant als de gemeente zelf voeren hiervoor een streng regime. In de omgevingsvisie Buitengebied Laarbeek is daarom onder hoofdstuk 5 historische en niet historische bebouwingsconcentraties een bebouwingsregime opgenomen. Hierin is te lezen dat er alleen bebouwing mogelijk is binnen de bestaande bouwvlakken in het overige buitengebied. Dit betekent dat gronden aangrenzend aan een bebouwingsconcentratie alleen bebouwd kunnen worden wanneer op deze gronden een bouwvlak aanwezig is in het huidige bestemmingsplan Buitengebied. Daarom ziet de gemeente ook geen aanleiding om de begrenzingen van historische bebouwingsconcentraties op basis van argumenten van reclamant aan te passen.

F. In 2021 is een nieuwe beleidslijn vastgesteld die handvatten biedt om handhavend op te treden tegen reclame-objecten in het buitengebied. Het gaat om de beleidsregel 'Reclame in de openbare ruimte gemeente Laarbeek 2021'. Volgens deze notitie mag een reclame-uiting geen overlast (fysiek en visueel) veroorzaken voor de omgeving en derden, mag het verkeer niet in gevaar worden gebracht en moet er een rechtstreeks verband zijn tussen de uiting en de locatie. Deze beleidslijn zal met toelichting worden toegevoegd aan paragraaf 9.5 ('Algemene omgevingskwaliteit') van de Omgevingsvisie.
Verder is in paragraaf 9.4 ingegaan op de handhavingsactiviteiten in het buitengebied van Laarbeek. De gemeente doet haar best, maar de samenleving is nu eenmaal niet

maakbaar. Door middel van een beeldkwaliteitplan (actiepunt F10) probeert de gemeente het buitengebied nog wat authentieker en mooier te maken.

[redacted]

Zienswijze

A. Reclamant zou graag een aanpassing zien met betrekking tot de mogelijkheden die er voor bestaande landbouwbedrijven worden geboden in het lintenlandschap. Het betreft de straat Lagedijk in Beek en Donk. Er is in deze straat een aantal bedrijven gevestigd die men als 'grootschalig' kan betitelen. Deze bedrijven staan er allen al meerdere generaties en ze kunnen blijven moderniseren naar de eisen van de huidige tijd. Om deze bedrijven perspectief te kunnen blijven bieden zou het gebied als grootschalig pionierslandschap of als overgangsgebied tussen lintenlandschap en grootschalig gekwalificeerd moeten worden, waarbij grootschalige landbouw mogelijk blijft.

Reactie

A. Het verzoek van reclamant lijkt meer bedoeld om de beleidsconsequenties van beide gebieden te kunnen verschuiven. Ontstaansgeschiedenis en landschappelijke uitstraling zijn echter niet met een 'andere stempel' weg te poetsen. Lintenlandschap blijft lintenlandschap. De gemeente herkent en erkent echter de openheid van het lintenlandschap en de concentratie van toekomstbestendige agrarische bedrijven aan de noordoostzijde van het gebied. Anderzijds is het ook zaak om de noodzakelijke hervormingen in de agrarische sector in te zetten. Een dilemma dus. Zie verder reactie 24 F.

[redacted]

Zienswijze

A. Om ook de gemiddelde burger te bereiken lijkt het reclamant zinvol om de afbeelding op bladzijde 60 en 61 van de visie (de visiekaart) als een losbladig blad aan de Mooi Laarbeek Krant toe te voegen.

B. In hoofdstuk 3 van de visie (kernkwaliteiten en identiteit van Laarbeek) zijn zeer globaal de landschapskwaliteiten beschreven. Voor velen te globaal om een beeld te kunnen vormen. Reclamant adviseert een (bijgevoegde) tabel op te nemen in de visie waardoor beeldvorming voor de burger mogelijk gemakkelijker wordt.

C. Er zou meer aandacht moeten zijn voor erfbeplanting en meer groen rond zonneweides. Bij voorbaat zou een bepaald percentage van de te ontwikkelen oppervlakte aan groen moeten worden toegewezen in plaats van alleen de reststroken en overhoeken.

D. Er dient uiterst terughoudend te worden omgegaan met het rooien van bomenrijen en het toevoegen van verharding. Het behouden van zandpaden of oneigenlijk afgesloten landwegen (Croy) zou meer aandacht mogen hebben. Klimaatverandering vraagt om meer groen.

Reactie

A. Het enkel toevoegen van de losbladige visiekaart aan de Mooi Laarbeek Krant kan zonder toelichting tot veel vragen leiden. Maar de suggestie zal binnen het gemeentelijk team communicatie worden besproken. Dank voor de suggestie.

B. De omschrijving van de kernkwaliteiten in hoofdstuk 3 betreft een beschrijving op hoofdlijnen. Dit hoofdstuk beoogt niet 'de diepte in te gaan' met een uitgebreide analyse. De aangeboden tabel heeft een te hoog detailniveau om van toegevoegde waarde te zijn voor het doel van hoofdstuk 3: een beschrijving op hoofdlijnen.

C. Bij een aanvraag voor een zonnepark wordt zorgvuldig gekeken naar erfbeplanting en groen, dit gaat verder dan alleen reststroken en overhoeken maar betreft bijvoorbeeld visuele inpassing door hoger groenblijvend struweel, of natuurstroken met inheemse

planten, keverbanken, en/of een habitat voor lokaal aanwezige diersoorten. Dit punt wordt in de Omgevingsvisie erg kort samengevat, maar in de Visie Grootschalige Opwek (hoofdstuk 4) in detail beschreven. De gemeente is het met reclamant eens dat dit aandacht verdient. De gemeente houdt zich niet aan een vast percentage, omdat het erg afhangt van bijvoorbeeld de aard van het landschap, de vorm van het park en de lokale doelen voor natuurontwikkeling.

D. De eventuele verbreding van (landbouw)wegen kan enkel aan de orde zijn in een tweetal deelgebieden (Pionierslandschap, Aa-landschap). Echter, dat zal altijd onder voorwaarden zijn. het weghalen van bomenrijen kan zondermeer niet 'zomaar' aan de orde zijn. Al was het maar omdat de meeste bomenrijen op de Groene Kaart staan. Ook met het toevoegen van verhardingen is de gemeente met het oog op klimaat/duurzaamheid erg terughoudend. Het probleem van de oneigenlijk afgesloten zandwegen is een terechte opmerking, maar dit is vooral een handhavingskwestie. Niettemin kan dit in de omgevingsvisie als actiepunt benoemd worden. In hoofdstuk 10 wordt in de omgevingsagenda de tekst onder I1 verbreed' naar 'Het handhaven van LIR-afspraken uit het verleden en de instandhouding van groen, landschapselementen en zandpaden'. De opmerking over klimaatverandering en groen wordt van harte onderschreven. Dat vertaalt zich met name in de Laarbeekse duurzaamheidsagenda.

[redacted]

Zienswijze

A. De Lagedijk in Beek en Donk kan men moeilijk als lintbebouwing bestempelen door de aanwezigheid van vier grootschalige landbouwbedrijven op een rij. Om perspectief voor deze bedrijven te blijven behouden zou het logisch zijn om de Lagedijk te kwalificeren als grootschalig Pionierslandschap of op z'n minst als overgangsgebied tussen Lintenlandschap en Pionierslandschap waarbij grootschalige landbouw mogelijk blijft.

B. In het Lintenlandschap zijn tussen Herendijk, Donkersvoort, Lagedijk en Karstraat sinds jaar en dag een aantal boom- en vaste plantenkwekerijen gevestigd. Deze bedrijven willen niet beperkt worden in hun bedrijfsvoering. Bovendien liggen er in dit boomteeltgebied nog een aantal bouwvlakken met bestemming glastuinbouw, dus ruimtelijk gezien liggen hier nog altijd mogelijkheden voor bestaande of nieuwe ondernemingen.

C. Teeltondersteunende voorzieningen (TOV's) hoger dan 1,5 meter zouden juist in een boomteeltgebied als vanzelfsprekend mogelijk moeten zijn. Graag dit in het groene kader plaatsen in het stoplichtmodel. Verder pleit reclamant ervoor om het mogelijk te houden containervelden buiten het bouwblok te blijven realiseren en zonder archeologisch onderzoek.

D. Wat wordt verstaan onder grootschalige landbouw met betrekking tot boomteelt?

E. Op pagina 49 wordt aangegeven dat grootschalige ontwikkelingen in principe mogelijk zijn. Betekent dit dat in en om het boomteeltgebied ruimte blijft voor de aanleg van containervelden en bouw van kassen, tunnels en loodsen?

F. Reclamant zou 'grootschalige landbouw ten behoeve van boomteelt' ook in het Lintenlandschap in het oranje kader willen plaatsen. En bovendien boomteelt als relevante sector en economische drager in dit gebied benoemd zien worden.

Reactie

A. Zie reactie F.

B. Zie reactie F.

C. In het verleden is aan het perceel van reclamant en omgeving de status 'reconstructiewetzone - boomteelt' toegekend. Deze status is bovendien vastgelegd in het vigerende bestemmingsplan Buitengebied. Gemeente is het met reclamant eens dat een restrictief beleid ten aanzien van TOV's binnen dit gebied niet consequent zou zijn. Vandaar dat gemeente ervoor kiest om TOV's hoger dan 1,5 meter binnen de voormalige reconstructiewetzone toe te staan, uitgezonderd de historische en niet-historische bebouwingsconcentraties binnen de reconstructiewetzone.

D. Er is helaas geen definitie beschikbaar van grootschalige landbouw. Dit begrip zal in de vertaling naar het omgevingsplan nader geduid moeten worden (mocht dit al mogelijk zijn). Voor nu is het begrip derhalve alleen gevoelsmatig en per geval specifiek in te vullen. Dit staat de vaststelling van een omgevingsvisie op hoofdlijnen niet in de weg.

E. De term 'grootschalige ontwikkelingen' op pagina 49 heeft uitsluitend betrekking op de grootschalige opwek van duurzame energie. Dit zal in de tekst nader worden toegelicht.

F. De gemeente herkent en herkent de openheid van het lintenlandschap en de concentratie van toekomstbestendige agrarische bedrijven aan de noordoostzijde van het gebied. Anderzijds is het ook zaak om de noodzakelijke hervormingen in de agrarische sector in te zetten. Een dilemma dus. De gemeente wil daarom het verkeerslichtmodel voor het lintenlandschap aanpassen door 'grootschalige landbouw' van rood naar oranje te verschuiven. Dit betekent dat grootschalige landbouw binnen dit gebied overweegbaar is indien uit advies van de Adviescommissie Agrarische Bouwaanvragen en/of de Brabantse Zorgvuldigheidsscore Veehouderij (BZV) blijkt dat uitbreiding noodzakelijk is en met respect voor mens, natuur, milieu en dier kan worden uitgevoerd. De BZV toetst de thema's: gezondheid, dierenwelzijn, brandpreventie, energie, fosfaatefficiëntie, geur, fijnstof, endotoxines, ammoniak, biodiversiteit, mineralenkringlopen en verbinding met de omgeving.
Uitzondering hierop zijn de historische bebouwingsconcentraties binnen het lintenlandschap: grootschalige landbouw blijft binnen deze gebieden op rood.

[redacted]

Zienswijze

A. In de ontwerp-omgevingsvisie is het Missieklooster Heilig Bloed genoemd als belangrijk voor de beleving en de identiteit ('icoon') van het gebied. Het klooster is gesitueerd binnen het Biezenlandschap waarvoor als ontwikkelrichting 'toerisme en recreatie' is opgenomen. De missiezusters beseffen dat de omgevingsvisie geen maatwerk op perceelsniveau biedt. Maar de visie vormt wel het kader voor toekomstige omgevingsplannen. De toekomstige herbestemmingsmogelijkheden zouden daarom in de omgevingsvisie al aan de orde moeten komen. Dat is niet alleen noodzakelijk voor de toekomstbestendigheid van het kloostercomplex, maar ook om recht te doen aan de functies die het klooster in het verleden al heeft vervuld.

B. De ontwerp-Omgevingsvisie is te beperkend voor de toekomstige herontwikkeling en herbestemming van het klooster. Om te voorkomen dat er een tunnelvisie ontstaat waarbij de toekomstige mogelijkheden enkel worden gezocht binnen de ontwikkelrichting 'toerisme en recreatie', is het zaak nu al een zo groot mogelijk aantal functies te benoemen. Hierbij wordt gedacht aan: wonen, werken, sociaal-maatschappelijk, zorg, onderwijs én recreatie. Met andere woorden: een multi-functionele bestemming. De ervaring leert dat het nagenoeg onmogelijk is om een positieve business case te maken waarbij de instandhouding van het gebouw gewaarborgd is, als geen multi-functionele bestemming wordt toegestaan. In zijn algemeenheid erkent de gemeente dit ook met het streven naar 'brede plattelandsbestemmingen' in het buitengebied. In de praktijk wordt bij erfgoedcomplexen vaak een functie 'wonen' gecreëerd, al dan niet voor bepaalde doelgroepen, zodat er een verdienmodel ontstaat, om ook te kunnen investeren in het behoud van het cultureel erfgoed.

C. Ook de passage over de intrekking van de Gebiedsvisie voor bebouwingsconcentraties Laarbeek behoeft aanpassing. Dit is logisch in de context van de ontwikkeling op voormalige agrarische locaties, maar kan zeer negatief uitpakken voor de instandhouding van het kloostercomplex. Het zou goed zijn als daarover ook in de omgevingsvisie al een opmerking wordt gemaakt dat dat niet de bedoeling is.

D. In de ontwerp-omgevingsvisie wordt voorwaardelijk ruimte geboden voor nieuwe woonvormen, maar dan alleen in de kernrand. Dit vanwege de grote afstand tot de dagelijkse voorzieningen. Als dat consequent doorgevoerd wordt op het kloostercomplex heeft dat een zeer beperkend effect op de toekomstige ontwikkeling van het klooster.

E. In de zienswijze worden tal van historische en actuele voorbeelden genoemd van woon-, onderwijs en zorgfuncties waarvoor het klooster zich leent of heeft geleend. Het klooster heeft een multi-functionele bestemming nodig om het kloostercomplex en haar cultuurhistorische waarde te kunnen behouden.

Reactie

A. Aan het Biezenlandschap is gezien de natuurlijke uitstraling van het gebied inderdaad de algemene ontwikkelingsrichting 'toerisme en recreatie' verbonden. Dit betekent niet dat toerisme en recreatie de maat der dingen is. In het verkeerslichtmodel zijn diverse functies benoemd die in de geest van het hoofdthema binnen dit gebied voorstelbaar zijn. De gemeente is er zich echter van bewust dat in verband met de toekomstbestendigheid van het klooster, meer flexibiliteit geboden is.

B. Het missieklooster en omgeving maken onderdeel uit van het Biezenlandschap, maar zijn dermate landschappelijk en cultuur-historisch waardevol voor Laarbeek, dat behoud en versterking hiervan een speciale behandeling rechtvaardigen. Het klooster is een iconisch baken in een open landschap. Deze afwijkende behandeling is ook in de maak voor twee andere Laarbeekse sieraden: kasteel Croy en landgoed Eyckenlust. 'Behoud door ontwikkeling' is een belangrijk uitgangspunt bij een duurzame instandhouding van het missieklooster. De gemeente gaat daarom graag het gesprek aan over de passendheid, nut en noodzaak van bepaalde ondersteunende ontwikkelingen. In de visie zal deze status aparte van missieklooster Heilig Bloed en de noodzaak om een multi-functionele bestemming mogelijk te maken, in paragraaf 7.4 en het bijbehorende verkeerslichtmodel worden benoemd. Uitwerking volgt dan bij de vertaling van visie naar omgevingsplan.

C. In deze visie zijn diverse historische en niet-historische gehuchten bestudeerd op mogelijkheden om extra woningen toe te voegen (verdichting). De open plekken zijn gescreend op basis van zichtlijnen en landschappelijke kwaliteiten. De gebiedsvisie voor bebouwingsconcentraties heeft geen betrekking op het missieklooster.

D. Zie reactie bij B.

E. De lijst van door de jaren heen geboden vormen van naastenliefde en educatie is indrukwekkend.

[redacted]

Zienswijze

A. Het bestuur van [redacted] heeft het op prijs gesteld dat de Ontwerp-Omgevingsvisie langer ter visie is gelegd. Daarnaast, de dorpsraad heeft pas na enig aandringen een fysiek exemplaar ontvangen. Ook is met teleurstelling geconstateerd dat in alle dorpen de gelegenheid is geboden om de visie in te zien, behalve in Het Buurthuis.

B. [redacted] kan in grote hoofdlijnen instemmen met de gepresenteerde gebiedsindeling, maar wil deze indeling niet strikt, maar genuanceerd toepassen.

C. De bebouwingsvrije zone tussen de kernen is niet aanwezig bij de kern Mariahout. Dit maakt dat bouwen van woningen langs de kernranden ten oosten en ten zuiden van Mariahout mogelijk zou moeten zijn. Dit draagt bij aan de leefbaarheid van de kern Mariahout.

D. Het verbod op alternatieve woonvormen in het pionierslandschap legt beperkingen op voor innovatieve oplossingen aangaande mantelzorgwoningen, tiny houses enz. De landschappelijke uitstraling wordt hier sowieso aangetast (zonneparken, windmolens, TOV's). De alternatieve woonvormen vormen hierdoor geen storende factor. Realisatie van alternatieve woonvormen moet derhalve bespreekbaar blijven.

E. In het kader van de samenwerkingsovereenkomst met ontwikkelingsovereenkomst Ruimte-voor-Ruimte wordt erop aangedrongen om snel te starten met een ruimte-voor-ruimte project in Mariahout. Dit zou gekoppeld moeten worden aan de huidige problematiek horeca/wonen. [redacted] ziet deze koppeling als vergelijkbaar met de afspraken die in Lieshout zijn gemaakt rond de inrichting van de Heuvel. Ook dient een

ruimte-voor-ruimte project te worden gestart in relatie tot het opheffen van een stankcirkel van een agrarisch bedrijf aan de Heieindseweg.

F. Zoals ook bij de realisatie van mogelijke zonneparken en windparken moet bij teeltondersteunende voorzieningen compensatie plaatsvinden voor de leefomgeving. Denk aan landschapsverfraaiing en recreatiemogelijkheden.

G. In dit verband wordt gevraagd om de compensatie in verband met zonneparken, windparken en teeltondersteunende voorzieningen af te stemmen met buurgemeente Meierijstad.

H. Sluipverkeer en drukke verbindingswegen tussen de kernen hebben invloed op de veiligheid van fietsers en wandelaars. Er zal naar veilige alternatieven gezocht moeten worden. Specifiek geldt dit voor schoolgaande fietsers vanuit Mariahout naar scholen in Beek en Donk en verder.

I. Snelfietspaden horen thuis bij verkeer en veiligheid en pas in tweede instantie bij toerisme en recreatie. Er moet een samenhangend plan komen hoe onze inwoners vanuit de kern veilig de snelfietspaden kunnen bereiken. [redacted] is van mening dat het buitengebied van Mariahout in enkele richtingen de juiste infrastructuur mist om de veiligheid te kunnen garanderen.

J. De verkeersrisico-analyse van november 2020 bevestigt de noodzaak van een fietspad langs de Sonseweg. Al in september 2018 heeft [redacted] hiervoor samen met inwoners van Lieshout gepleit.

K. Fietspaden zijn tevens wandelpaden voor minder mobiele inwoners die zich in het buitengebied veilig willen verplaatsen. Deze paden liggen nu alleen langs doorgaande wegen en daardoor in de huidige vorm een beperkende factor voor gezondheid. [redacted] is het dan ook oneens met de conclusie dat er voldoende zijn.

L. Het verzoek van ZLTO voor de verbreding van landbouwwegen kan goed samengaan met aanpassingen ervan voor fietsers en wandelaars.

M. [redacted] onderschrijft - met inachtneming van de natuurwaarden - het speerpunt om het buitengebied bewegingsstimulerend in te willen richten. [redacted] plaatst een vraagteken bij de constatering dat Laarbeek over een uitgebreid netwerk en fiets- en wandelpaden beschikt. Het feitelijke fietsnetwerk is vooral gelegen langs verbindingswegen en draagt minder bij aan natuurbeleving en gezondheidsbevordering.

N. In Laarbeek is meer behoefte aan de aanwezigheid van (wandel)fietspaden, gericht op recreatie en natuurbeleving, ook voor minder mobiele wandelaars. Het huidige fietsroutenetwerk gaat te vaak uit van fietsen over bestaande binnenwegen. Deze zijn soms onveilig door druk verkeer en sluipverkeer. Fietsroutes zijn nodig door of langs de rand van de Lieshoutse bossen en om de getransformeerde, voormalige agrarische bedrijven te kunnen bereiken. In dit verband wordt verwezen naar het conceptplan 'Optimalisatie ZOD-wandelroutenetwerk Mariahout 2021'.

O. De stelling dat het buitengebied van Laarbeek volledig is voorzien van glasvezel, is niet correct. Dit ontbreekt in elk geval in het gebied Ginderdoor.

P. Het is [redacted] niet duidelijk geworden welke (on)mogelijkheden er in het buitengebied zijn voor opslag van materialen of vestiging van zzp-ers voor opslag en verkoop en hoe zich dit verhoudt tot bedrijvigheid op industrie- en bedrijventerreinen. De visie moet hierin duidelijkheid verschaffen.

Q. [redacted] kan instemmen met de doelstelling om het Laarbeekse beleidskader huisvesting arbeidsmigranten te moderniseren, zowel voor de grote als de kleine werkgever.

R. De overschrijding van de normtijd in het kader van de brandveiligheid bij drie logiesgebouwen aan de noordzijde van Mariahout is niet aanvaardbaar. Vervolgens wordt aangegeven dat de opkomsttijd waarschijnlijk beter zal zijn door de samenvoeging van meldkamers. [redacted] wil graag de een bevestiging dat de opkomsttijd niet waarschijnlijk beter is, maar zéker binnen de vastgestelde maximale opkomsttijd van 18 minuten.

S. [redacted] gaat ervan uit dat zij in een vroeg stadium wordt betrokken bij eventuele nieuwe ontwikkelingen ter plaatse van het MOB-complex.

Reactie

A. Uitgangspunt in de communicatie was het digitaal toegankelijk maken van de ontwerp-omgevingsvisie. Deze keuze is ook ingegeven op basis van duurzaamheid (onnodig papierverbruik voorkomen). Er zijn bovendien een animatiefilm en een samenvatting aan de gemeentelijke website toegevoegd om de toegankelijkheid van het document verder te vergroten. Vervolgens is in verband met de grote belangstelling voor een papieren exemplaar, alsnog besloten de gedrukte versies te verstrekken. Daarbij heeft reclamant de papieren versie gelijktijdig met de overige belanghebbenden ontvangen. De gemeente zal nog een standpunt bepalen hoe in de toekomst hiermee om te gaan, alsmede hoe om te gaan met het aanbieden van informatie in de vier dorpshuizen.

B. De gebiedsindeling wordt streng gehanteerd. Het gemotiveerd afwijken van de gebiedsindeling leidt op termijn tot precedenten op een glibberig pad dat niet meer kan worden hersteld. De gemeente kent de praktijk.

C. De bebouwingsvrije zone speelt in Mariahout inderdaad geen rol in verband met de vrije ligging van deze kern. De gemeente doet in een openbaar stuk geen uitspraken over afweegbare gebieden voor woningbouw.

D. De keuze is gemaakt om het Pionierslandschap en het Aa-landschap aan te merken als 'toekomstbestendige agrarische ontwikkelgebieden'. Binnen deze gebieden heeft grootschalige landbouw op basis van vaste regelgeving geen vrij spel, maar deze keuze impliceert wel dat er niet actief wringende functies - zoals alternatieve woonvormen - worden toegevoegd.

E. Reclamant refereert aan de samenwerkingsovereenkomst die door de gemeente is aangegaan met de ontwikkelingsorganisatie ruimte-voor-ruimte. Hierbij zijn in de overeenkomst expliciet de bestedingsdoelen van de ruimte-voor-ruimte gelden opgenomen. De ontwikkelingsorganisatie (de provincie Noord-Brabant) dient met deze doelen in te stemmen en heeft ingestemd met de besteding aan de herontwikkeling van de Heuvel in Lieshout. Het is derhalve zonder het openbreken van de overeenkomst niet mogelijk om de gelden aan andere doelen te besteden (bijvoorbeeld de problematiek horeca/wonen in Mariahout).

F. Aan de vergunning die noodzakelijk is voor het plaatsen van teeltondersteunende voorzieningen, wordt al de eis opgenomen om de voorzieningen landschappelijk in te passen.

G. Er wordt een Omgevingsfonds opgericht waarin afdrachten worden gestort vanuit de vergunde zonneparken. Mocht er ooit een windpark vergund worden dan zal een dergelijke afdracht worden geëist. De spelregels voor uitgaven uit het fonds zijn nog niet vastgesteld, een plan hiervoor zal begin 2022 in de raad worden behandeld. De opmerking dat Meierijstad hierbij betrokken moet worden (en/of de inwoners die in Meierijstad nabij een Laarbeeks project wonen), wordt daar zeker in meegenomen.

H. Met de Ginderdoor / Provinciale weg / Herendijk / Lieshoutseweg zijn twee prima en veilige hoofdroutes beschikbaar voor de schoolgaande jeugd en overige fietsers. De keuze is dan ook aan de jongeren zelf (en de ouders).

I. Zie reactie H.

J. Er wordt op dit moment naar aanleiding van de Bereikbaarheidsagenda onderzoek verricht naar de haalbaarheid van een snelfietspad aan de noordzijde van het Wilhelminakanaal. Dit fietspad zou de potentie kunnen hebben als alternatief voor de Sonseweg. In afwachting van de onderzoeksresultaten worden initiatieven voor de Sonseweg geparkeerd.

K. De fietspaden liggen met name langs drukke wegen, omdat er meer weggebruikers zijn op deze wegen. Door een fietspad te realiseren, zijn gemotoriseerd en niet gemotoriseerd verkeer gescheiden. Uitgangspunt bij andere wegen is dat de verschillende gebruikers op een gezamenlijke manier gebruik kunnen maken van de wegen, omdat ze minder druk zijn. Wat betreft de bestaande fietsroutestructuur: deze bevindt zich deels langs verbindingswegen, omdat het fietsroutenetwerk gemeentegrensoverschrijdend is en juist de bedoeling heeft de verschillende dorpen in de regio aan elkaar te verbinden.

De gemeente gaat met betrekking tot wandelpaden voor minder mobiele inwoners nog met reclamant verder in gesprek in het kader van het conceptplan 'Optimalisatie ZOD-wandelroutenetwerk Mariahout 2021'.

L. Nu verbreding van landbouwwegen om meerdere redenen niet tot de mogelijkheden behoort (beschikbaarheid ruimte, eigendomssituaties, robuuste en karakteristieke laanbeplanting), wil de gemeente landbouwpasseerstroken onderzoeken. Dit betekent dat de landbouwwegen zich nog steeds niet zullen lenen voor veilig verkeer van fietsers en wandelaars.

M. De fiets- en wandelmogelijkheden in Laarbeek beperken zich niet tot het knooppuntennetwerk. Zo zijn er ook losse routes zoals de Waterpoort fietsroute en de 'ommetjes' van Zorg om het Dorp. Dit alles maakt ons inziens dat er een uitgebreid netwerk is van wandel- en fietsmogelijkheden. Wat betreft het knooppuntennetwerk voor fietsers in Laarbeek: dit netwerk is Laarbeek dekkend. Een belangrijk aspect is de verbinding de buurtgemeentes. Een gemiddelde fietstocht is immers langer dan het doorkruisen van één gemeente. Daarom wordt er ook gebruik gemaakt van verbindingswegen. Gezien de te overbruggen afstanden is het fietsnetwerk minder fijnmazig dan het wandelnetwerk. Lokale routes kunnen echter bijdragen om het diverse aanbod van Laarbeek te laten zien. Ook kan hierin een afwisseling aangeboden worden wat betreft ondergrond van de paden.

N. Het conceptplan 'Optimalisatie ZOD-wandelroutenetwerk Mariahout 2021' is bij de gemeente bekend. Gemeente heeft aangegeven hierover met reclamant verder in gesprek te gaan en de verschillende belangen tegen elkaar af te wegen. Zoals onder antwoord M. omschreven is Laarbeek gebaat bij een divers aanbod aan routes. Dit impliceert ook dat niet elke pad voor iedereen toegankelijk moet zijn.

O. Op basis van een KLIC-melding constateert de gemeente dat aan de Ginderdoor in elk geval E-Quest en Reggefiber voor een aansluiting op glasvezel beschikbaar zijn.

P. In het bestemmingsplan buitengebied is nu een wijzigingsmogelijkheid opgenomen voor statische binnenopslag tot 1.000 m2, mits het agrarisch bedrijf ter plaatse is beëindigd. Bij sloop kan de oppervlakte worden uitgebreid tot 2.000 m2. Detailhandel is niet toegestaan. In het kader van de Brede Plattelandsbestemming zal deze bepaling nader worden bestudeerd.

Q. Het beleidskader huisvesting arbeidsmigranten wordt momenteel aangepast en gemoderniseerd.

R. In het nieuwe dekkingsplan voor Laarbeek van de Veiligheidsregio Brabant Zuidoost zal de consequentie van de samenvoeging van de meldkamers Eindhoven en 's-Hertogenbosch worden doorgerekend.

S. Bij nieuwe ontwikkelingen binnen het MOB-complex wordt [redacted] in een vroeg stadium betrokken. Op dit moment is hiervan nog geen sprake.

[redacted]

Zienswijze

A. Voor de visie zou een totaalkaart met de bestaande groenstructuren boven op de kaart met de verschillende deelgebieden veel inzicht geven in wat voor natuur mogelijk/noodzakelijk is. Hierbij moet ook aandacht zijn voor structuren net buiten Laarbeek.

B. Een aantrekkelijk buitengebied is een gebied met variatie. In vijf van de acht deelgebieden staat het voedselbos op oranje. Juist deze elementen in het buitengebied kunnen erg interessant zijn voor de biodiversiteit. Verpaupering van vervallen schuren of stallen kunnen ook waarde hebben voor diversiteit.

C. Het opwekken van duurzame energie wordt nu ingezet op landbouwgronden. Het is jammer dat niet meer wordt ingezet op bestaande en nieuwe dakoppervlakken, conform de zonneladder.

D. Het gebouw van het IVN - De Bimd - en omgeving leent zich goed voor het opzetten van een natuurschool. Een samenwerkingsverband zou onder verantwoordelijkheid van

een portefeuillehouder een dergelijke doelstelling kunnen verwezenlijken. IVN vraagt het college een onderzoek te doen naar de mogelijkheden.

E. Van de zes weidevogelgebieden die Laarbeek rijk is, zijn er twee ook aangewezen voor grootschalige energie-opwek. Het gaat om de blauwe poort en het gebied in Mariahout tussen de Vossenberg, de Rooijseweg de Heidedreef en de Veghelsedijk. Bij ontwikkelingen in deze gebieden zou sprake moeten zijn van het voorzorgprincipe waarbij ontwikkelingen niet leiden tot een verdere afname van de vogels.

F. Hernieuwde aandacht voor poelen lijkt op zijn plaats. Een aantal jaren geleden is een 110-tal poelen in Laarbeek in kaart gebracht.

G. Meer aandacht voor behoud en beheer van zandpaden is op zijn plaats. Ook bomen langs verharde binnenwegen dragen bij aan natuur en milieu. Het zomaar ruimen om verkeerstechnische redenen is geen goed signaal voor een gemeente die voorstaat een groene gemeente te zijn.

H. De blauwe poort zou in het Natuur Netwerk Brabant opgenomen moeten worden.

I. In het woonbos Molenheide worden steeds meer percelen met hoge hekken afgezet, ook voor hondenuitlaat. Dit maakt het voor migratie van dieren moeilijker. Kunnen de drie betrokken gemeenten werken aan een gezamenlijk plan.

Reactie

A. Een kaart met bestaande groenstructuren zou voor de herkenbaarheid een meerwaarde kunnen hebben. Dat geldt echter ook voor wegen en gebouwen. Het kaartje op pagina 41 en 60/61 heeft een ondergrond in grijstinten. Die sluiten niet altijd op de feitelijke situatie m.b.t. bos/natuur aan.

B. Wanneer het voedselbos op oranje staat, betekent dit dat het nog steeds mogelijk is. Oranje betekent alleen dat er een nadere afweging gemaakt wordt en dat er voorwaarden gesteld kunnen worden. In alle deelgebieden zijn voedselbossen mogelijk, maar niet op elke plek. Er zijn landschappelijke situaties waar aanplant niet wenselijk is (bijvoorbeeld op oude akkercomplexen). De oranje kleur geeft de gemeente de mogelijkheid om die nadere afweging te kunnen maken en beargumenteerd te kunnen onderbouwen waarom een voedselbos op een bepaalde locatie wel of niet wenselijk is.

C. De gemeente zet zeker in op zon op bestaande en nieuwe dakoppervlakken, hierover zal een opmerking worden toegevoegd in de Omgevingsvisie. De zonneladder wordt genoemd in de Visie Grootschalige Opwek (vastgesteld in 2019) en in de Regionale Energie Strategie (vast te stellen in 2021) en ligt daarmee aan de basis van onze lokale duurzame energiestrategie. Een verwijzing hiernaar wordt in de Omgevingsvisie toegevoegd.

D. De gemeente staat positief tegenover deze ontwikkeling. Een natuurschool (of Natuur Educatie Centrum) kan op het gebied van bewustwording, educatie en ontmoeting van enorme betekenis zijn. In het Lokaal preventieakkoord is opgenomen dat de gemeente inzet op een gezonde leefomgeving. Hier horen bijvoorbeeld activiteiten in het groen bij, maar ook educatie hoort bij dit speerpunt. In het beleidsplan 2019-2022 is opgenomen dat we ontmoeting willen faciliteren en de gemeenschap willen versterken en dichter bij elkaar willen brengen (op een manier waarin iedereen mee kan doen op zijn of haar eigen manier: inclusie). De gemeente wil dit initiatief met raad en daad ondersteunen, maar IVN Laarbeek is proceseigenaar en trekker van het initiatief. In paragraaf 9.8 en de omgevingsagenda (hoofdstuk 10) zal het initiatief worden benoemd.

E. Weidevogels en grootschalige energie-opwek (met name zonneparken) kunnen op gespannen voet met elkaar staan. Daarom is de landschappelijke inpassing en een flora- en faunatoets een belangrijk onderdeel van een plan voor een zonnepark. Bij een juiste invulling neemt de biodiversiteit per saldo vaak toe bij de realisatie van een zonnepark op agrarische grond. Om dat te borgen stelt de gemeente duidelijke vergunningvoorschriften op en werkt zij met anterieure overeenkomsten om zaken te borgen. Het toepassen van een voorzorgbeginsel gaat wat ver omdat niet ondenkbaar is dat niet de aanleg van een zonnepark, maar juist het handhaven van de status-quo (intensief agrarisch gebruik) leidt tot een verdere afname van de vogelstand. Deze trend is immers al jaren duidelijk zichtbaar. Een zonnepark kan dus ook een kans zijn

op een verbetering. Met de juiste voorschriften probeert de gemeente daar op in te zetten.

F. De gemeente onderschrijft deze opmerking. Echter, de omgevingsvisie is niet de plek om hier gedetailleerd op in te gaan. Dit past beter in een beheerplan.

G. Het belang van zandpaden staat niet ter discussie. In paragraaf 9.8 besteedt de visie hieraan uitgebreid aandacht. Het probleem van de oneigenlijk afgesloten zandwegen is een terechte opmerking, maar dit is vooral een handhavingskwestie. Niettemin kan dit in de omgevingsvisie als actiepunt benoemd worden. In hoofdstuk 10 wordt in de omgevingsagenda de tekst onder I1 'verbreed' naar 'Het handhaven van LIR-afspraken uit het verleden en de instandhouding van groen, landschapselementen en zandpaden'. Het lichtzinnig weghalen van bomen om verkeerstechnische redenen is niet aan de orde. De gemeente is zich bewust van de waarde van deze bomen. De meeste bomen staan op de Groene Kaart en kunnen dus nooit zonder goede reden gerooid worden. Daar zal altijd een vergunning en dus een goede motivatie voor nodig zijn. De gemeente gaat daarbij niet over één nacht ijs.

H. De gemeente gaat niet over de begrenzing van het Natuur Netwerk Brabant. Het is de provincie die daarover beslist. Er kunnen niet 'zomaar' hectares aan het NNB worden toegevoegd, maar het staat appellant vrij om hierover in overleg te gaan met de grondeigenaar (Waterschap Aa en Maas) en een verzoek aan de provincie te richten.

I. De invloed van de gemeente Laarbeek op het gebied Molenheide is nihil. De gemeente heeft ter plaatse geen eigendommen en kan niet bepalen wat er op particuliere gronden gebeurt. De gemeente is het eens met reclamant en zou graag minder hekken zien.

[redacted]

Zienswijze

A. De visie van reclamant is dat er voor iedere bewoner in het buitengebied gelijke mogelijkheden moeten zijn. Gelijkwaardigheid voor iedereen die er woont. Er wordt een aantal vragen gesteld m.b.t. de uitwerking van de Brede Plattelandsbestemming, bijvoorbeeld: zijn de verschillende wijzigingen in bestemmingen/functies mogelijk bij alle bestemmingen?

B. Met betrekking tot beeldkwaliteit: is er straks alleen nog maar historiserende architectuur mogelijk in het buitengebied? En geen mogelijkheden tot moderne-eigentijdse architectuur? Het moet mogelijk zijn om een moderne vertaling te kunnen geven aan bouwen in het buitengebied, bijvoorbeeld schuurwoningen. Wel moet de schaal en stijl passen in de plattelandsomgeving. Meer sturen met regels op hoogtes van gebouwen en maximale oppervlaktes per gebouw.

C. Wie bepaalt straks de beeldkwaliteit? Als je de mensen vraagt met grote interesse voor het historisch aspect, dan zul je ook een beeldkwaliteitsplan krijgen met een historisch karakter. Worden hier ook lokale deskundigen voor benaderd. Reclamant wil best meedenken.

D. Er is de laatste decennia willekeur geweest met betrekking tot het behoud van beeldbepalende panden. Dit geldt vooral voor boerderijen. Reclamant pleit voor meer duidelijkheid voor de eigenaren van deze panden, zodat ze op voorhand weten wat wel en niet kan. Moet een boerderij behouden worden en gerestaureerd of is complete herbouw mogelijk? Er zijn eigenaren die voor restauratie kiezen en eigenaren die voor totale herbouw van de boerderij. In het laatste geval mag je eisen dat herbouw overeenkomstig de oude bebouwing teruggebracht moet worden.

E. Op veel plekken schrijft het bestemmingsplan archeologisch onderzoek voor. Waar worden deze gebieden op geselecteerd? Is er op die plekken ook echt iets archeologisch waardevols te verwachten? Kan het onderzoek niet worden geconcentreerd op plekken waar een sprake is van een grote verwachting? Reclamant is er een groot voorstander van om niet onnodig rapporten te laten opstellen. De bijbehorende kosten schrikt initiatiefnemers af om iets te ondernemen.

Reactie

A. Dit is nog de grote vraag. Bij voorkeur zou de gemeente de brede plattelandsbestemming ook daadwerkelijk zo breed mogelijk willen inzetten. Echter, de gemeente dient de balans tussen flexibiliteit en rechtszekerheid (voor omwonenden) ook te bewaken. Bovendien is niet bekend hoe ver de provincie als hoeder van het buitengebied de teugels wil laten vieren.

B. In historische bebouwingsconcentraties wil de gemeente inderdaad ter wille van de authenticiteit inzetten op historiserende architectuur. Of dit ook het doel is voor het overig buitengebied valt nog te bezien. Bij het nog op te stellen beeldkwaliteitsplan voor het buitengebied zullen meerdere scenario's de revue passeren.

C. Fijn dat reclamant wil meedenken in het totstandkomingsproces. De gemeente heeft het aanbod in de oren geknoopt.

D. In het erfgoedbeleid 2021-2026 is opgenomen dat de lijst met beeldbepalende en cultuurhistorische panden wordt herzien. Ook de richtlijnen voor omgang met cultuurhistorische panden worden verduidelijkt voor eigenaren. Dit zal vervolgens verwerkt worden in het omgevingsplan. Het huidige uitgangspunt wat betreft beeldbehoudende panden is dat beeldbepalende zijdes en de dakconstructie zo veel mogelijk behouden worden. De oude constructie, de gebruikte materialen en bouwsporen zijn allemaal onderdeel van de cultuurhistorische waarde van de panden.

E. De archeologische dubbelbestemmingen zijn gebaseerd op basis van zorgvuldig uitgevoerd archeologisch onderzoek en gebruikte regionale en landelijke verwachtingsmodellen. De gevraagde archeologische rapporten hebben tot doel om vroegtijdig in het planproces te weten of er rekening moet gehouden worden met archeologie in de planvorming en de uitvoering. Indien de gemeente dit niet zou vragen, is de kans groot dat veel bouw- en aanlegwerkzaamheden stilgelegd moeten worden omdat er archeologische resten worden aangetroffen die veiliggesteld moeten worden.

[redacted]

Zienswijze

A. De bewoners van de Lekerstraat wensen de genoemde 60 km/uur-wegen uitgebreid zien met de Lekerstraat, in aansluiting op de Peeleindseweg. Er zijn in de Lekerstraat veel in- en uitritten en meerdere stroken zonder vrij liggend fietspad. Bovendien wordt er nauwelijks rekening gehouden met de toegestane snelheid van maximaal 60 km/uur. Dit leidt met name in de ochtend- en avondspits tot extreem gevaarlijke situaties in verband met de vele fietsende schoolgaande kinderen. De inrichting voldoet niet of beperkt aan de richtlijnen van Duurzaam Veilig.

Reactie

A. Deze omgevingsvisie heeft alleen betrekking op het buitengebied. Het buitengebied begint daar waar de komborden staan. De door reclamant geschetste problematiek (met name onveiligheid door het ontbreken van een vrijliggend fietspad) doet zich voor binnen de bebouwde kom. Dit neemt niet weg dat de zorgen ter sprake zullen worden gebracht in de gemeentelijke verkeerswerkgroep. Hierbij is ook de dorpsraad Beek en Donk aangesloten. Mocht het op dat moment nog wenselijk of noodzakelijk zijn, dan zal dit verzoek ook worden meegenomen in de omgevingsvisie voor de vier kernen (binnen de bebouwde kom) die in 2022 wordt opgepakt.

[redacted]

Zienswijze

A. In hoofdstuk zeven van de visie dat in het Mozaïeklandschap in de toekomst geen grootschalige landbouw meer mogelijk is. Het agrarisch bedrijf van reclamant ligt in dit gebied. Hier is dus sprake van een toekomstige belemmering voor zijn bedrijf.

Toekomstige plannen voor uitbreiding van het bedrijf worden gesaboteerd. Elk bedrijf moet immers de mogelijkheid hebben om in de toekomst te kunnen uitbreiden.

B. De voorwaarden voor het omzetten van een agrarische bedrijfswoning naar een zogenaamde plattelandswoning zijn te streng. Er zal dan ook maar weinig gebruik van worden gemaakt. De bedrijfswoning kan nooit verkocht worden aan derden (geen agrariërs) zonder eerst de stallen te moeten slopen. Dit ziet reclamant als kapitaalvernietiging van het bedrijf. Het zou een vrije keuze moeten zijn aan wie men de woning verkoopt. Bij eventuele verkoop aan derden mag dit geen belemmering veroorzaken voor andere agrarische bedrijven. Dit laatste is terecht.

Reactie

A. Vooropgesteld, de bestaande rechten van een agrarisch bedrijf zoals vastgelegd in het geldende bestemmingsplan worden te allen tijde geëerbiedigd. Indien de bestaande rechten al een bepaalde mate van grootschalige doorgroei mogelijk maken, dan zal gemeente hierin geen wijzigingen aanbrengen. Het doorgroeien boven de bestaande rechten uit - iets wat in de praktijk overigens aan diverse zware randvoorwaarden is gebonden - behoort binnen het lintenlandschap niet meer tot de mogelijkheden.
De gemeente wil nu de transformatie naar alternatieve vormen van landbouw (kringlooplandbouw, natuur-inclusieve landbouw, multi-functionele landbouw) al inzetten. Het is in dat licht daarom niet verstandig om alle agrarische bedrijven doorgroeimogelijkheden te blijven bieden. De noodzakelijke afbouw van de 'traditionele' landbouw wordt dan op termijn alleen maar lastiger en duurder.

B. De omzetting van een agrarische bedrijfswoning naar een plattelandswoning is grotendeels vastgelegd in landelijke regelgeving (Wet plattelandswoningen uit 2013). De gemeente heeft hierop derhalve geen invloed. Bij deze regelgeving is rekening gehouden met jurisprudentie zoals die in de loop der jaren op dit vlak al is ontstaan. Juist door de mogelijkheid van een 'bestemming plattelandswoning' te creëren, is een opening ontstaan in de milieu-regelgeving die muurvast zat. Overigens, de bedrijfswoning zou ook gebruikt kunnen worden als niet-agrarische bedrijfswoning.

31. [redacted]

Zienswijze

A. Binnen de gemeente Laarbeek bevinden zich langs de oostgrens twee hoogspanningsverbindingen en één hoogspanningsstation die deel uitmaken van het landelijk hoogspanningsnet en die in beheer en eigendom zijn van [redacted]. Het landelijk hoogspanningsnet is aangewezen als vitale infrastructuur. [redacted] is verantwoordelijk voor een ongestoorde werking van dit net. [redacted] verzoekt de gemeente om op een passende wijze rekening te (blijven) houden met de aanwezigheid van deze bestaande vitale infrastructuur.

B. Deze ruimtelijke functie is niet doorvertaald op de verbeelding van de omgevingsvisie. [redacted] verzoekt toevoeging van deze functie op de verbeelding te overwegen, zodat een zorgvuldige belangenafweging kan worden gemaakt.

C. Ontwikkelingen met betrekking tot het Biezenlandschap (hoofdstuk 7.4), het Aa-landschap (hoofdstuk 7.6), het Ontwikkellandschap (hoofdstuk 7.7), hoofdstuk 9.7 en hoofdstuk 10 kunnen invloed hebben op een ongestoorde werking van de hoogspanningsinfrastructuur. Met name het (wellicht vergunningvrij) toestaan van kleinschalige windturbines is voor [redacted] niet wenselijk. Eveneens kan de beekdalontwikkeling en reservering waterberging een mogelijke ontwikkeling zijn waarover afstemming gewenst is. Indien gewenste ontwikkelingen zich in de nabijheid van de assets of binnen de belemmeringsstrook van de hoogspanningsverbinding bevinden, dan verzoekt [redacted] om vroegtijdige afstemming.

D. Ook [redacted] nodigt de gemeente uit om mee te denken over het op een duurzame wijze opnemen van het hoogspanningsnet in omgevingsplannen. Tevens is een mailadres opgenomen om de plannen voor vooroverleg naartoe te sturen.

Reactie

A. De gemeente is zich bewust van het belang van het hoogspanningsnet als vitale infrastructuur voor onze stroomvoorziening en onze taak om zorg te dragen voor een onverstoorde werking van dit net. Uiteraard blijft zij daar rekening mee houden bij toekomstige ontwikkelingen.

B. De hoogspanningsverbinding langs de oostgrens van de gemeente is zichtbaar op de afbeelding met leidingen en buizen op pagina 72 van de visie.

C. Het is niet de bedoeling van de gemeente om vergunningsvrij kleinschalige windturbines toe te staan. Mochten er in de toekomst vergunningen worden overwogen voor windturbines (kleinschalig of grootschalig) dan zal uiteraard in een vroeg stadium overleg plaatsvinden met [redacted] en Enexis, waarbij de onverstoorde werking van het elektriciteitsnet een voorwaarde is voor het overwegen van een vergunning.

D. De gemeente dankt [redacted] voor het aanbod.

[redacted]

Zienswijze

A. De Hei is een gehucht met een oorspronkelijk boerenlandschap waarin burgers en boeren in goede harmonie wonen en werken. Het kenmerkende cultuurhistorische karakter van de Hei is waardevol en dient behouden te worden. En vormt tevens de basis voor een grote onderlinge betrokkenheid van de buurt en de buren en een sterke en levendige buurtvereniging. De grens tussen het Lintenlandschap en het grootschalig Pionierslandschap wordt gelegd op de Hei.

B. De kenmerken van de Hei passen veel beter binnen de kenmerken van het Lintenlandschap dan bij het grootschalig Pionierslandschap. En dit geldt tevens voor de ontwikkelingsrichting van beide gebieden. Plaatsing binnen het Pionierslandschap is een directe bedreiging voor buurtschap de Hei. Reclamant pleit daarom voor het herzien van de grens tussen het Pionierslandschap en het Lintenlandschap en het starten van een dialoog over het behoud en het verbeteren van de cultuurhistorische waarde van het gehucht.

Reactie

A. Ter plekke doet zich inderdaad de bijzondere situatie voor dat het gebied ten noorden van De Hei zich landschappelijk aanzienlijk anders toont dan het gebied ten zuiden van De Hei. Vandaar ook dat De Hei als snijlijn fungeert tussen het Lintenlandschap en het Pionierslandschap. De beleidsmatige gevolgen hiervan doen zich in Laarbeek in geen enkele andere bebouwingsconcentratie zo opmerkelijk voor dan aan De Hei. Dit is echter geen reden om te marchanderen en te schuiven met deze deelgebieden. De ontstaansgeschiedenis en visueel-ruimtelijke uitstraling is wat het is.
Toch meent de gemeente de beleidsmatige gevolgen te moeten verzachten door enkele aanpassingen door te voeren in het verkeerslichtmodel.
Binnen het Pionierslandschap blijft 'grootschalige landbouw' op 'groen', uitgezonderd de historische en niet-historische bebouwingsconcentraties. Binnen de aangewezen bebouwingsconcentraties verschuift het perspectief voor grootschalige landbouw naar 'oranje', waardoor afhankelijk van de situatie ter plekke altijd een nadere afweging noodzakelijk is (maatwerk). Deze gewijzigde denklijn heeft dan uit oogpunt van consistentie dezelfde gevolgen voor het andere 'toekomstbestendig agrarisch ontwikkelgebied': het Aa-landschap.
Aan de zuidzijde van De Hei ('het Lintenlandschap') verschuift grootschalige landbouw om een andere reden van 'rood' naar 'oranje' (zie de reactie bij 24F). Enkel de historische bebouwingsconcentraties komen voor wat betreft 'grootschalige landbouw' 'op rood'. De gemeente realiseert zich dat deze cryptische omschrijving veel eenvoudiger leesbaar is na de vertaling in het verkeerslichtmodel. Het komt er voor De Hei in elk geval op neer dat voor de volledige bebouwingsconcentratie (ten noorden en zuiden van De Hei) code oranje geldt bij een aanvraag voor grootschalige landbouw.

Oftewel, de plaatselijke situatie en omstandigheden ('woon- en leefklimaat') zijn volledig bepalend voor het al of niet meewerken aan grootschalige landbouw. Daarmee hoopt de gemeente - met instandhouding van het grote plaatje - de nadelige consequenties voor De Hei te reduceren.

B. Zie reactie A.

[redacted]

Zienswijze

A. Volgens de ontwerp-omgevingsvisie treedt de Omgevingswet in werking op 1 januari 2022. De wet treedt echter in werking op 1 juli 2022. De nieuwe invoeringsdatum was in mei 2022 bekend.

B. De gemeente kiest ervoor om de omgevingsvisie niet te onderwerpen aan een MER-proces. Een plan-MER is echter verplicht omdat de omgevingsvisie kaderstellend is voor m.e.r. (beoordelings)-plichtige besluiten.

C. In diverse kennisgevingen is gesproken van een ontwerp-omgevingsvisie en van een concept-omgevingsvisie. Waar kunnen mensen nu een zienswijze over indienen, het ontwerp of het concept?

D. In de ontwerp-omgevingsvisie worden meerdere gebieden aangewezen voor mogelijke opwekking van duurzame energie. Maar alleen het pionierslandschap is meegenomen bij de Regionale Energiestrategie (RES) van de Metropoolregio Eindhoven. De andere gebieden zijn hier niet in meegenomen. En alleen op het gebied ten noorden van Mariahout is een voorkeursrecht opgelegd. Blijkbaar heeft de gemeente al een keuze gemaakt.

E. Voor zonne-energie wil men landbouwgebieden gebruiken waardoor kans bestaat op aantasting van de biodiversiteit, waardoor langdurige schade ontstaat aan landbouwgrond. Zonnepanelen dienen boven verhard oppervlak worden geplaatst (daken, parkeerplaatsen, pleinen).

F. De voorkeur is om windenergie offshore te halen in plaats van op land.

G. Waterstof heeft volgens diverse wetenschappers meer potentieel dan elektra. De Gasunie is op dit moment bezig om aardgasleidingen gereed te maken voor waterstoftransport. Planning 2030 operationeel. Deze leiding loopt door Gemert-Bakel. Laarbeek kan daarop aansluiten.

H. Ter verfijning van de hoofdstructuur van beken en waterlopen en bos- en natuurgebieden is er een viertal groene dwarsverbindingen beoogd. Dat lijkt reclamanten dan niet de juiste plek voor zonneparken of windmolens.

I. In hoofdstuk 5 wordt een trend gesignaleerd dat de consument meer behoefte heeft aan zingeving, waarbinnen authenticiteit, puurheid, rust en ruimte en een onbedorven, natuurlijke omgeving hun plaats krijgen. Zonneparken of windmolens passen niet in deze omgeving.

J. De visie van de gemeente om de bebouwing authentiek te houden komt niet overeen met het plaatsen van wind of zonne-energie.

K. In het gebied komen beschermde diersoorten voor.

L. De ligging in mooi landelijk gebied bepaald mede de waarde van de woning. Als er windmolens worden geplaatst kan de waarde van de woning dalen tot wel 50%.

Reactie

A. Dit is uiteraard bekend bij de gemeente. Voor de gemeente is de datum van inwerkingtreding immers een belangrijke deadline om diverse zaken op orde te krijgen. En deze verschuiving in tijd wordt daarom op de voet gevolgd. De ontwerp-omgevingsvisie is echter over een langere periode geschreven. De eerste hoofdstukken met daarin de onjuiste datum van inwerkingtreding is ingehaald door de tijd. In een laatste controle van het document is deze foutieve datum over het hoofd gezien. De datum wordt aangepast.

B. De beleidsvisie grootschalige opwek van duurzame energie gaat uit van één windmolenpark bestaande uit 3-5 windmolens. Daarmee zou de visie enkel onder vigeur

van het nieuwe Omgevingsbesluit MER-beoordelingsplichtig worden. Dit omgevingsbesluit treedt echter niet eerder dan (vooralsnog) 1 juli 2022. Het lijkt de gemeente ook veel logischer en effectiever om het verzoek voor een concreet project aan een MER-beoordelingstraject te onderwerpen. Locatie en impact zijn dan bekend.

C. De termen ontwerp en concept worden in de volksmond door elkaar gebruikt. Het gaat in dit geval om hetzelfde. De formele benaming is ontwerp-omgevingsvisie. De zienswijze is in goede orde ontvangen, dus veel onduidelijkheid zal er niet zijn geweest.

D. Het is belangrijk om hier de volgorde van het beleid te begrijpen. De Visie Grootschalige Opwek is vastgesteld in 2019. Daaruit komen de kaarten die ook in de Omgevingsvisie zitten. De RES bestond toen nog niet. Onder andere naar aanleiding van die kaarten zijn in de RES zoekgebieden in Laarbeek geïdentificeerd. Dat zijn er twee: een voor zon en wind (ten noorden van Mariahout) en een voor zon in combinatie met natuur (rondom de Blauwe Poort). Voor beide zet de gemeente zich in: in het gebied ten noorden van Mariahout is voorkeursrecht gevestigd juist om de regie bij de gemeente te houden, en is een Omgevingsdialoog gaande. In het gebied rondom de Blauwe Poort zijn twee zonneparken vergund. De gemeente voldoet daarmee aan de eisen en prioriteiten uit de RES. Ondertussen blijven de bredere zoekkaders zoals ze in de Omgevingsvisie staan nog altijd relevant voor mogelijke toekomstige ontwikkelingen. De gemeente heeft dus nog geen keuze gemaakt, maar volgen de prioritering van de RES terwijl de gemeente zelf een breder kader blijft hanteren, ook in de Omgevingsvisie.

E. De gemeente zet zeker in op zon op bestaande en nieuwe dakoppervlakken, hierover zal een opmerking worden toegevoegd in de Omgevingsvisie. De zonneladder wordt genoemd in de Visie Grootschalige Opwek (vastgesteld in 2019) en in de Regionale Energie Strategie (vast te stellen in 2021) en ligt daarmee aan de basis van onze lokale duurzame energiestrategie. Toch redden Nederland en Laarbeek het niet om met alleen zon op daken en verharde oppervlakken onze energiebehoefte te verduurzamen. Bij het vergunnen van zonneparken worden wel eisen gesteld aan het behoud van biodiversiteit, dit is te vinden in de Visie Grootschalige Opwek (hoofdstuk 4).

F. In het Klimaatakkoord en de Regionale Energie Strategie is vastgelegd dat alle gemeenten een bijdrage leveren aan de opwek van grootschalige duurzame energie, ook Laarbeek neemt daarin haar verantwoordelijkheid: alleen verwijzen naar wind op zee is niet voldoende. De gemeente probeert dat wel op een zorgvuldige manier te doen, bijvoorbeeld door gebieden bij voorbaat uit te sluiten. Zij erkent dat windmolens mogelijk nadelen met zich meebrengen zoals verandering in de horizon, geluidsoverlast of nadelige effecten op de natuur. De Omgevingsvisie en Visie Grootschalige Opwek dienen juist om een zorgvuldig toetsingskader te maken waarin deze nadelen afgewogen kunnen worden tegen het voordeel van duurzame energie opwek en het invullen van onze verplichting.

G. Voor het maken van waterstof zijn grote hoeveelheden (groene) stroom nodig. Een duurzaam energiesysteem gebaseerd op waterstof is zeker interessant, ook mogelijk voor Laarbeek, en de gemeente laat zich daar goed over informeren. Maar onderdeel van zo'n systeem is altijd het opwekken van elektriciteit door bijvoorbeeld zon of windenergie.

H. Grootschalige energie kan soms hand in hand gaan met natuurontwikkeling, een voorbeeld is het voorgenomen zonnepark De Liesvelden waar zon wordt gecombineerd met beekherstel. De gemeente is het met reclamant eens dat in deze gebieden extra strikt getoetst moet worden op meerwaarde voor de (natte) natuuropgave in het gebied.

I. In het buitengebied concurreren veel functies om ruimte, zoals wonen, rust en In het landgebruik in het buitengebied moet een balans worden gevonden tussen agrarisch gebruik en andere functies, zoals grootschalige energie. Door een goede inpassing probeert de gemeente deze belangrijke nieuwe functies in het landschap te integreren met zo min mogelijk verstoring.

J. De gemeente streeft ernaar om ons gebied zo authentiek mogelijk te houden, maar tegelijk zien we dat nieuwe functies zoals grootschalige agrarische bedrijvigheid en duurzame energie een plaats moeten krijgen. Zij probeert die functies wel zo zorgvuldig mogelijk in te passen, zodat ze de omgeving zo min mogelijk verstoren. Hoe de

gemeente dat doet voor zonne- en windenergie is te lezen in de gemeentelijke Visie Grootschalige Opwek (2019: hoofdstuk 3 en 4).

K. Bij het afgeven van een vergunning voor grootschalige energie zal altijd worden gekeken naar de aanwezigheid van beschermde diersoorten. Door goede locatiekeuze en inpassing wordt schade aan de flora en fauna zoveel mogelijk voorkomen. In de praktijk blijkt dat een goede inrichting rondom een installatie zelfs kan zorgen voor een beter leefklimaat voor (beschermde) dieren en planten.

L. De regels rondom planschade zijn anders dan reclamant beschrijft. De omgevingsvisie maakt de plaatsing van de windmolens zelf niet direct mogelijk. Bij een concreet project zal altijd een procedure volgen, en pas dan kan er formeel sprake zijn van planschade. Het bepalen van planschade is maatwerk: een onafhankelijke deskundige bepaalt de waardevermindering van de woning als gevolg van een windproject. Van de waardedaling is een deel voor rekening van de woningeigenaar: dit heet het maatschappelijk risico. Dit is zo'n 2 tot 5% van de waarde van het object. Alle waardedaling daarboven die wordt veroorzaakt door het windproject wordt gecompenseerd door de projectontwikkelaar. Hiervan kan een deel worden gecompenseerd in natura, bijvoorbeeld door erfbeplanting of geluidsschermen. De overige waardedaling wordt uitbetaald aan de woningeigenaar. In het geval dat een woning bijvoorbeeld 12% in waarde daalt en in aanmerking komt voor planschade, valt 2% tot 5% tot het eigen normaal maatschappelijke risico. Dat wil dan zeggen dat de uit te keren schade dan 7% tot 10% van de getaxeerde waarde van de woning is. Deze verplichting om planschade uit te keren wordt vastgelegd in een planschadeovereenkomst tussen de ontwikkelaar en de gemeente, als onderdeel van de vergunning.

[redacted]

Zienswijze

A. Volgens de ontwerp-omgevingsvisie treedt de Omgevingswet in werking op 1 januari 2022. De wet treedt echter in werking op 1 juli 2022. De nieuwe invoeringsdatum was in mei 2022 bekend.

B. De gemeente kiest ervoor om de omgevingsvisie niet te onderwerpen aan een MER-proces. Een plan-MER is echter verplicht omdat de omgevingsvisie kaderstellend is voor m.e.r. (beoordelings)-plichtige besluiten.

C. In diverse kennisgevingen is gesproken van een ontwerp-omgevingsvisie en van een concept-omgevingsvisie. Waar kunnen mensen nu een zienswijze over indienen, het ontwerp of het concept?

D. Het is/was niet duidelijk hoe lang de ontwerp-omgevingsvisie ter inzage ligt en tot welke datum er zienswijzen ingediend kunnen worden. Is dat 12 of 19 september?

E. Alleen bij de kennisgeving van 1 juli staat vermeld dat een zienswijze ingediend kan worden welk gericht moet worden aan de gemeenteraad. Bij de kennisgevingen van 29 juli, 5 augustus ontbreekt deze informatie. Op de gemeentepagina staat dat bezwaarschriften gericht moeten worden aan het college van burgemeester en wethouders. Bij de ontwerp-omgevingsvisie kun je zienswijzen indienen bij de gemeenteraad.

F. Volgens de kennisgevingen is er een informatie-avond op 8 september. In de brieven staat dat de informatie-avond plaatsvindt op 7 september. Is de informatie-avond op 7 of 8 september?

G. In de ontwerp-omgevingsvisie worden meerdere gebieden aangewezen voor mogelijke opwekking van duurzame energie. Maar alleen het pionierslandschap is meegenomen bij de Regionale Energiestrategie (RES) van de Metropoolregio Eindhoven. De andere gebieden zijn hier niet in meegenomen. En alleen op het gebied ten noorden van Mariahout is een voorkeursrecht opgelegd. Blijkbaar heeft de gemeente al een keuze gemaakt.

H. Ter verfijning van de hoofdstructuur van beken en waterlopen en bos- en natuurgebieden is er een viertal groene dwarsverbindingen beoogd. Dat lijkt reclamanten dan niet de juiste plek voor zonneparken of windmolens.
I. In hoofdstuk 5 wordt een trend gesignaleerd dat de consument meer behoefte heeft aan zingeving, waarbinnen authenticiteit, puurheid, rust en ruimte en een onbedorven, natuurlijke omgeving hun plaats krijgen. Zonneparken of windmolens passen niet in deze omgeving.
J. Ook in gebieden die belangrijk zijn voor toerisme vanwege natuurbeleving of de authentieke uitstraling van een landschap, zijn zonneparken niet passend. Als een zonnepark al niet past vanwege de uitstraling, dan passen windmolens al helemaal niet.
K. Windmolens veroorzaken geluidsoverlast en het lage bromgeluid verjaagt dieren uit het gebied. Het geluid is ontzettend storend en irritant waarvan mensen ziek kunnen worden.
L. In het gebied komen beschermde diersoorten voor.
M. Als er windmolens worden geplaatst kan de waarde van een woning dalen tot wel 50%. Eventuele planschadevergoeding is slechts 2% over de waarde van de woning.
N. Windmolens hebben een slagschaduw. Dit heeft het effect van een knipperende lamp.
O. De knipperende witte (bij daglicht) en rode (bij nacht) lamp gaat een negatief effect hebben op de nachtdieren.
P. De Hei ligt tussen twee vliegvelden in. Het plaatsen van windturbines op deze locatie is gevaarlijk voor het vliegverkeer.

Reactie

A. Dit is uiteraard bekend bij de gemeente. Voor de gemeente is de datum van inwerkingtreding immers een belangrijke deadline om diverse zaken op orde te krijgen. En deze verschuiving in tijd wordt daarom op de voet gevolgd. De ontwerp-omgevingsvisie is echter over een langere periode geschreven. De eerste hoofdstukken met daarin de onjuiste datum van inwerkingtreding is ingehaald door de tijd. In een laatste controle van het document is deze foutieve datum over het hoofd gezien. De datum wordt aangepast.
B. De beleidsvisie grootschalige opwek van duurzame energie gaat uit van één windmolenpark bestaande uit 3-5 windmolens. Daarmee zou de visie enkel onder vigeur van het nieuwe Omgevingsbesluit MER-beoordelingsplichtig worden. Dit omgevingsbesluit treedt echter niet eerder dan (vooralsnog) 1 juli 2022. Het lijkt de gemeente ook veel logischer en effectiever om het verzoek voor een concreet project aan een MER-beoordelingstraject te onderwerpen. Locatie en impact zijn dan bekend.
C. De termen ontwerp en concept worden in de volksmond door elkaar gebruikt. Het gaat in dit geval om hetzelfde. De formele benaming is ontwerp-omgevingsvisie. De zienswijze is in goede orde ontvangen, dus veel onduidelijkheid zal er niet zijn geweest.
D. De visie heeft voor een periode van tien weken (wettelijke termijn is zes weken) ter visie gelegen tot en met 12 september 2021.
E. Een zienswijze is qua wijze van behandeling niet gelijk aan de behandeling van een bezwaarschrift. Inzake de ontwerp-omgevingsvisie kon een zienswijze worden gericht aan de gemeenteraad.
F. De informatie-avond heeft plaatsgehad op 8 september 2021 en is duidelijk aangekondigd. In deze periode hebben echter diverse andere informatie-avonden plaatsgehad, w.o. een avond over het zoekgebied windenergie in Mariahout op 7 september 2021.
G. Het is belangrijk om hier de volgorde van het beleid te begrijpen. De Visie Grootschalige Opwek is vastgesteld in 2019. Daaruit komen de kaarten die ook in de Omgevingsvisie zitten. De RES bestond toen nog niet. Onder andere naar aanleiding van die kaarten zijn in de RES zoekgebieden in Laarbeek geïdentificeerd. Dat zijn er twee: een voor zon en wind (ten noorden van Mariahout) en een voor zon in combinatie met natuur (rondom de Blauwe Poort). Voor beide zet de gemeente zich in: in het gebied ten noorden van Mariahout is voorkeursrecht gevestigd juist om de regie bij de gemeente te houden, en is een Omgevingsdialoog gaande. In het gebied rondom de Blauwe Poort zijn twee zonneparken vergund. De gemeente voldoet daarmee aan de eisen en prioriteiten uit de

RES. Ondertussen blijven de bredere zoekkaders zoals ze in de Omgevingsvisie staan nog altijd relevant voor mogelijke toekomstige ontwikkelingen. De gemeente heeft dus nog geen keuze gemaakt, maar volgen de prioritering van de RES terwijl zij zelf een breder kader blijft hanteren, ook in de Omgevingsvisie.

H. Grootschalige energie kan soms hand in hand gaan met natuurontwikkeling, een voorbeeld is het voorgenomen zonnepark De Liesvelden waar zon wordt gecombineerd met beekherstel. De gemeente is het met reclamant eens dat in deze gebieden extra strikt getoetst moet worden op meerwaarde voor de (natte) natuuropgave in het gebied.

I. In het buitengebied concurreren veel functies om ruimte, zoals wonen, rust, landbouw en duurzaamheid. In het landgebruik in het buitengebied moet een balans worden gevonden tussen agrarisch gebruik en andere functies, zoals grootschalige energie. Door een goede inpassing probeert de gemeente deze belangrijke nieuwe functies in het landschap te integreren met zo min mogelijk verstoring.

J. In de gebieden die in Laarbeek het belangrijkst zijn voor toerisme, zoals het Biezenlandschap en het Historische landschap, zijn zonneparken en windmolens niet toegestaan. Deze zijn alleen overweegbaar in landschappen waar toerisme en recreatie minder prominent is en die anders van karakter zijn. Natuurlijk komt toerisme en recreatie ook in deze gebieden voor, daarom zijn er uitgebreide regels voor het inpassen van grootschalige opwek.

K. Bij het overwegen van een vergunning voor een windmolen zal zeker rekening gehouden worden met overlast door bijvoorbeeld geluid. Hiervoor toetst de gemeente aan de landelijke normen voor geluidsoverlast, een aanvraag zal daaraan moeten voldoen. In het buitengebied van Laarbeek concurreren verschillende functies om ruimte. Leefklimaat voor bewoners wordt belangrijk gevonden, maar ook andere functies die belangrijk zijn voor de Laarbeekse samenleving moeten worden ingepast, waaronder ook grootschalige energie. De Omgevingsvisie beoogt deze functies zo zorgvuldig mogelijk in te passen, zodat de genoemde nadelen tot een minimum worden beperkt en binnen aanvaardbare grenzen blijven.

L. Bij het afgeven van een vergunning voor grootschalige energie zal altijd worden gekeken naar de aanwezigheid van beschermde diersoorten. Door goede locatiekeuze en inpassing wordt schade aan de flora en fauna zoveel mogelijk voorkomen. In de praktijk zien we dat een goede inrichting rondom een installatie zelfs kan zorgen voor een beter leefklimaat voor (beschermde) dieren en planten.

M. De regels rondom planschade zijn anders dan reclamant beschrijft. De omgevingsvisie maakt de plaatsing van de windmolens zelf niet direct mogelijk. Bij een concreet project zal altijd een procedure volgen, en pas dan kan er formeel sprake zijn van planschade. Het bepalen van planschade is maatwerk: een onafhankelijke deskundige bepaalt de waardevermindering van de woning als gevolg van een windproject. Van de waardedaling is een deel voor rekening van de woningeigenaar: dit heet het maatschappelijk risico. Dit is zo'n 2 tot 5 procent van de waarde van het object. Alle waardedaling daarboven die wordt veroorzaakt door het windproject wordt gecompenseerd door de projectontwikkelaar. Hiervan kan een deel worden gecompenseerd in natura, bijvoorbeeld door erfbeplanting of geluidsschermen. De overige waardedaling wordt uitbetaald aan de woningeigenaar. In het geval dat een woning bijvoorbeeld 12 procent in waarde daalt en in aanmerking komt voor planschade, valt 2 tot 5 procent tot het eigen normaal maatschappelijke risico. Dat wil dan zeggen dat de uit te keren schade dan 7 tot 10 procent van de getaxeerde waarde van de woning is. Deze verplichting om planschade uit te keren wordt vastgelegd in een planschadeovereenkomst tussen de ontwikkelaar en de gemeente, als onderdeel van de vergunning.

N. Voor slagschaduw geldt hetzelfde als voor geluidsoverlast: de gemeente toetst of een aanvraag voldoet aan de landelijke normen die hiervoor gelden. Op die manier zorgt zij dat de overlast tot een minimum beperkt wordt en er geen onaanvaardbare risico's voor de gezondheid van omwonenden zullen bestaan. Dit komt echter pas aan de orde bij een concrete projectaanvraag: in de Visie Grootschalige Opwek en de Omgevingsvisie zijn alleen deze toetsingskaders vastgelegd.

O. Voor overlast voor nachtdieren geldt hetzelfde als voor overlast voor andere (beschermde) flora en fauna: er wordt gekeken hoe groot deze nadelen zijn en of deze aanvaardbaar zijn voor de gemeente. Ook worden er maatregelen genomen, bijvoorbeeld door de locatiekeuze en inpassing, om nadelen tot een minimum te beperken. Ook hiervoor geldt dat hier pas zicht op is bij een concrete aanvraag en dat de Omgevingsvisie, net als de Visie Grootschalige Opwek, de toetsingskaders schetst die ervoor zorgen dat dit soort effecten zorgvuldig wordt getoetst.

P. Binnen een landschapstype waarin grootschalige opwek overweegbaar is, zijn lang niet alle locaties ook geschikt voor grootschalige opwek. De Visie Grootschalige Opwek, waar nadrukkelijk naar wordt verwezen, beschrijft vier stappen in het beoordelen van een locatie. Eerst wordt gekeken of het landschapstype mogelijk geschikt is. Als dat zo is, wordt gekeken naar de kenmerken van de precieze locatie; de inrichting van het plan; en inpassing en meervoudig ruimtegebruik. Locaties die bijvoorbeeld in de radarcirkel van een nabijgelegen vliegbasis vallen, kunnen dus in een landschapstype liggen dat wel overweegbaar is, maar vanwege de precieze locatie toch ongeschikt zijn. Er zal een opmerking in de Omgevingsvisie worden toegevoegd die aangeeft dat ook in overweegbare landschappen lang niet alle locaties geschikt zijn voor grootschalige opwek.

[redacted]

Zienswijze

A. In het algemeen is er enthousiasme voor de plannen van 'Het Gulden Land'. Fantastisch om in een gemeente te wonen die durft te kiezen voor natuur. Het gebied moet dan ook vooral natuurgebied blijven. Het aantrekken van grote groepen mensen is daarom ongewenst.

B. Maar er zijn ook geruchten en zorgen. Het opengaan van de brug voor pleziervaart zal misschien leiden tot minder sluipverkeer door de Albers Pistoriusstraat. Maar dit zou ook files kunnen veroorzaken in de Albers Pistoriusstraat en gevolgen kunnen hebben voor de eigen reistijden. Mocht de brug toch opengaan voor de pleziervaart, dan zouden de reclamanten in elk geval inspraak willen hebben over de voorwaarden van het openen van de brug. Bijvoorbeeld over hoe vaak open, op welke tijden, een noodbrug tijdens de werkzaamheden en het mogelijk laten wachten van het gemotoriseerd verkeer vóór de Aa en niet tussen de huizen.

C. Er zijn geruchten dat er 25 parkeerplaatsen zouden komen achter het kampje. Het verkeer van en naar de parkeerplaatsen gaat problemen opleveren bij de brug, vooral in combinatie met een openende brug. Bovendien hoort gemotoriseerd verkeer niet thuis in een natuurgebied. Men heeft geen problemen met parkeerplaatsen tussen het tuincentrum en het kanaal.

D. Ook is het te overwegen om van de Albers Pistoriusstraat een fietsstraat te maken waar de auto's te gast zijn. Dit zou ook kunnen aansluiten bij de idealen voor een recreatief natuurgebied en een verbetering van de verkeersveiligheid.

E. De buurt heeft één contactpersoon aangewezen.

Reactie

A. De zienswijze is ingediend inzake een omgevingsvisie die is bedoeld om op hoofdlijnen de ruimtelijke lijnen voor de toekomst van Laarbeek uit te zetten. In de zienwijze worden echter zorgen gedeeld die betrekking hebben op een concreet en zelfstandig project: 't Gulden Land. De omgevingsvisie is dus niet het document om op detailniveau in te gaan op project 't Gulden Land. Dit neemt niet weg dat de gemeente blij is om te vernemen dat reclamant enthousiast is over de plannen voor de natuurontwikkeling in 't Gulden land.

B. Er zijn nog geen concrete plannen voor het opengaan van de Aarlese brug voor pleziervaart. In de visie voor 't Gulden Land is aangegeven dat hier alleen een besluit over genomen kan worden nadat er gedegen verkeerskundig onderzoek wordt uitgevoerd. De buurtbewoners en belanghebbenden worden betrokken in eventueel toekomstige plannen voor het open stellen van de brug.

C. Op dit ogenblik zijn er enkel concrete plannen voor het aanleggen van parkeerplaatsen bij het tuincentrum. Deze maken onderdeel uit van het plan voor de natuurontwikkeling. De mogelijkheden voor ontsluiting en parkeren elders in het gebied worden verkend. Deze zijn echter deels afhankelijk van de ontwikkeling bij de kanalensplitsing. Momenteel wordt een haalbaarheidsstudie uitgevoerd naar het concept 'Gulden Pad' met horeca.

D. Dit voorstel is besproken met reclamant. Een aantal verkeersremmende ideeën worden voorgelegd aan de gemeentelijke werkgroep verkeer.

E. Gemeente heeft contact opgenomen en de ontwikkelingen rondom de gebiedsontwikkeling 't Gulden land toegelicht en besproken met een vertegenwoordiging van de buurt.

Nota van wijziging

Overzicht van voorgestelde wijzingen op Ontwerp-Omgevingsvisie Buitengebied Laarbeek (juni 2021)

Hoofdstuk 1 Opmaat naar de Omgevingswet:
Geen aanpassingen.

Hoofdstuk 2 De nationale, provinciale en regionale beleidscontext:
Geen aanpassingen.

Hoofdstuk 3 Kernkwaliteiten en identiteit van Laarbeek:
Geen aanpassingen.

Hoofdstuk 4 Toepassing lagenbenadering:
Geen aanpassingen.

Hoofdstuk 5 Trends en ontwikkelingen:
- In de 2e kolom op pagina 34 wordt de passage over plofkippen enz. verwijderd.

Hoofdstuk 6 Doelstelling en visie:
- De Bio-regeling ('Buitengebied in Ontwikkeling') is sinds begin 2017 komen te vervallen en wordt uit de visie verwijderd. Dit is het geval op pagina 39 rechtsonder.

Hoofdstuk 7 Gebiedsgerichte benadering:
- Aan verkeerslicht Mozaïeklandschap wordt 'recreatieve ontwikkeling' toegevoegd (pagina 45 en 58).
- In paragraaf 7.5 (Lintenlandschap) wordt het verkeerslichtmodel aangepast. Grootschalige landbouw verschuift van rood naar oranje. Grootschalige landbouw wordt binnen dit gebied overweegbaar indien uit advies van de Adviescommissie Agrarische Bouwaanvragen en/of de Brabantse Zorgvuldigheidsscore Veehouderij (BZV) blijkt dat uitbreiding noodzakelijk is en met respect voor mens, natuur, milieu en dier kan worden uitgevoerd. Uitzondering hierop zijn de historische bebouwingsconcentraties binnen het lintenlandschap: grootschalige landbouw blijft binnen deze gebieden op rood. Dit wordt tevens aangepast in de samenvatting van het verkeerslichtmodel (paragraaf 7.10).
- Aan paragraaf 7.2 ('Pionierslandschap') wordt toegevoegd dat grootschalige landbouw binnen de historische en niet-historische bebouwingsconcentraties verschuift van groen naar oranje, waardoor afhankelijk van de situatie ter plekke altijd een nadere afweging noodzakelijk is (maatwerk). Dit wordt tevens aangepast in de samenvatting van het verkeerslichtmodel (paragraaf 7.10).
- In paragraaf 7.6 ('Aa-landschap') wordt opgenomen dat grootschalige landbouw binnen de historische en niet-historische bebouwingsconcentraties verschuift van groen naar oranje, waardoor afhankelijk van de situatie ter plekke altijd een nadere afweging noodzakelijk is (maatwerk). Dit wordt tevens aangepast in de samenvatting van het verkeerslichtmodel (paragraaf 7.10).
- Aan paragraaf 7.4 (Biezenlandschap) wordt toegevoegd dat de cultuur-historische waarde van Missieklooster Heilig Bloed een status aparte rechtvaardigt, waarbij op basis van multi-functionaliteit extra ruimte wordt gecreëerd om 'behoud door ontwikkeling' gestalte te geven.
- In paragraaf 7.6 (Aa-landschap) wordt opgenomen dat de cultuur-historische waarde van landgoed Eyckenlust een status aparte rechtvaardigt, waarbij op basis van een nog te ontwikkelen Masterplan extra functionele flexibiliteit wordt geboden ('behoud door ontwikkeling').

- Aan paragraaf 7.8 (Historisch landschap) wordt toegevoegd dat de cultuur-historische waarde van landgoed Croy een status aparte rechtvaardigt waarbij indien noodzakelijk, extra functionele flexibiliteit wordt geboden ('behoud door ontwikkeling').
- In het verkeerslichtmodel in paragraaf 7.8 ('historisch landschap': pagina 55) worden de functies in 'oranje' in overeenstemming gebracht met het overzicht op pagina 59. Het verkeerslichtmodel op pagina 55 is onjuist.

Hoofdstuk 8 Visiekaart buitengebied:
Geen aanpassingen.

Hoofdstuk 9 Thematische benadering:
- Brabants Groene Maatpak (BGM) toevoegen aan paragraaf 9.8 ('natuur- en landschappelijke ontwikkeling'). De landschapsplannen van Staatsbosbeheer tijdens de Ruilverkavelingsperiode (1946 - 1976) zijn bepalend geweest voor de inrichting van het landschap. Het landschapsplan voor de Lieshoutsche Beemden en de Beeksche Akker is bewaard gebleven en vormt als het ware ons cultureel erfgoed. Dit prachtig verhaal kwam te laat om nog te verwerken in de ontwerp-omgevingsvisie, maar verdient zeker een plek in de definitieve versie.
- Op de afbeelding met overweegbare landschappen windmolens (pagina 75) is de grens Herendijk niet juist weergegeven. Dit wordt aangepast.
- Op pagina 49 (linksonder) leidt de term 'grootschalige ontwikkelingen' tot verwarring. Deze term heeft enkel betrekking op de grootschalige opwek van duurzame energie. Dit wordt aangepast.
- Op pagina 56 (rechtsonder) wekt de term 'grootschalige energieprojecten' onbedoeld de indruk dat kleinschalige energieprojecten in het boslandschap wel mogelijk zijn. Dit is niet het geval. Het woord grootschalig wordt verwijderd.
- In paragraaf 9.9 (pagina 97) wordt de indruk gewekt dat nieuwe woonvormen in de kernrand uitsluitend bedoeld zijn voor ouderen. In de aanpassing wordt vermeld dat bij deze woonvormen ook kan worden gedacht aan een combinatie van ouderen en jongeren, zodat de doelgroepen in het dagelijks leven complementair aan elkaar kunnen zijn. Dit wordt tevens aangepast in actiepunt J2 op pagina 102.
- Aan paragraaf 9.3 ('grootschalige opwek van duurzame energie') wordt een zinsnede toegevoegd waaruit blijkt dat Laarbeek ook andere technologieën (dan zon en wind) voor duurzame stroom en warmte in het lokale energiebeleid overweegt. En dat de beoordeling daarvan altijd maatwerk is.
- Aan paragraaf 9.3 ('grootschalige opwek van duurzame energie') wordt de opmerking toegevoegd dat ook in overweegbare landschappen lang niet alle locaties geschikt zijn voor grootschalige opwek.
- In paragraaf 9.3 ('grootschalige opwek van duurzame energie') wordt vermeld dat ook zonnepanelen op daken - conform de zonneladder - een belangrijke pijler is van het Laarbeeks duurzaamheidsbeleid.
- In paragraaf 9.3 ('grootschalige opwek van duurzame energie') wordt opgenomen dat de gemeente inwoners al stimuleert om hun woningen of bedrijfspanden te verduurzamen en hun eigen energieverbruik op te wekken.
- Aan paragraaf 9.5 ('Algemene omgevingskwaliteit') wordt de opmerking toegevoegd dat Laarbeek medewerking verleent aan boerderijsplitsingen, mits sprake is van cultuurhistorisch waardevolle bebouwing en een goede omgang met deze waarden wordt gewaarborgd.
- Aan paragraaf 9.5 ('Algemene omgevingskwaliteit') wordt de recent vastgestelde beleidslijn 'Reclame in de openbare ruimte gemeente Laarbeek') toegevoegd en bondig samengevat.
- Aan paragraaf 9.5 ('Algemene omgevingskwaliteit') wordt toegevoegd dat Teelt ondersteunende voorzieningen hoger dan 1,5 meter worden toegestaan binnen de voormalige reconstructiewetzone boomteelt, uitgezonderd de historische en niet-historische bebouwingsconcentraties binnen deze reconstructiewetzone. Dit wordt tevens aangepast in de samenvatting van het verkeerslichtmodel (paragraaf 7.10).

- De passage op pagina 70 (paragraaf 9.1.2 'gezondheidsbescherming') waarin is vermeld dat bewoners in het buitengebied zelf de geurhinder opzoeken, wordt verwijderd.
- Op de afbeelding op pagina 86 ('toerisme en recreatie') worden de ontbrekende verblijfsaccommodaties en de fietsroute over de Schaapsdijk toegevoegd.
- In paragraaf 9.6 wordt de oorspronkelijke visiekaart ('t Gulden Land') vervangen door een aantal ontwerpschetsen van de deelgebieden.
- Aan paragraaf 9.8 ('Natuur- en landschappelijke ontwikkeling') wordt het initiatief om te komen tot een natuurschool ('Natuur Educatie Centrum') toegevoegd.

Hoofdstuk 10 Omgevingsagenda buitengebied:
- Actiepunt J2 op pagina 102 wordt aangepast. Bij de nieuwe woonvormen in de kernrand kan ook sprake zijn van een combinatie van ouderen en jongeren.
- De Bio-regeling ('Buitengebied in Ontwikkeling') is sinds begin 2017 komen te vervallen en wordt uit de visie verwijderd. Dit is het geval in de omschrijving van actiepunt A10 en in het schema op pagina 102.
- Op pagina 102 wordt actiepunt I1 uitgebreid tot 'Het handhaven van LIR-afspraken uit het verleden en de instandhouding van groen, landschapselementen en zandpaden'.
- Op pagina 102 wordt het initiatief voor een natuurschool toegevoegd, met dien verstande dat IVN Laarbeek als proceseigenaar wordt aangewezen.

Hoofdstuk 11 Procesmatige uitgangspunten:
Geen aanpassingen.

Bijlage 1 Procesverantwoording:
- Het woord 'vertegenwoordigers' van het woonbos wordt vervangen door 'bewoners' woonbos (pagina 111).
- De visie grootschalige opwek is niet als programma gekoppeld aan de omgevingsvisie. De tekst op pagina 112 wordt aangepast.
- Op pagina 112 wordt de termijn van tervisieligging ingevuld (5 juli 2021 - 12 september 2021).

Redactionele aanpassingen:
- In de voetnoot op de linker pagina's 2020 vervangen door 2021.
- Op de afbeelding op pagina 13 (de boom) is 'onder het maaiveld' twee maal mantelzorg opgenomen. Eén maal mantelzorg wordt vervangen door 'ontmoeting'.
- De datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt aangepast. De datum 1 januari 2021 op diverse plekken in de visie vervangen.
- In de tabel op pagina 76 'buitenland' vervangen door 'buitengebied'.